

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

ŞEYH HÜSÂMEDDİN-İ UŞŞÂKÎ DİVÂNI
TRANSKRİPSİYONLU METİN

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Yavuz ÖZENÇ

Enstitü Anabilim Dalı : Türk Dili ve Edebiyatı
Enstitü Bilim Dalı : Eski Türk Edebiyatı

Tez Danışmanı : Yard. Doç. Dr. Hüseyin YORULMAZ

AĞUSTOS-2008

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

ŞEYH HÜSAMEDDİN-İ UŞŞÂKÎ DİVÂNİ
TRANSKRİPSİYONLU METİN

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Yavuz ÖZENÇ

Enstitü Anabilim Dalı : Türk Dili ve Edebiyatı
Enstitü Bilim Dalı : Eski Türk Edebiyatı

Bu tez 27/08/2008 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından Oybirliği ile kabul edilmiştir.

Doç. Dr. Bayram Ali KAYA

Yard. Doç. Dr. Hüseyin YORULMAZ

Yard. Doç. Dr. İsmail GÜLEÇ

Jüri Başkanı

- Kabul
 Red
 Düzeltme

Jüri Üyesi

- Kabul
 Red
 Düzeltme

Jüri Üyesi

- Kabul
 Red
 Düzeltme

BEYAN

Bu tezin yazılmasında bilimsel ahlak kurallarına uyulduğunu, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunulduğunu, kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapılmadığını, tezin herhangi bir kısmının bu üniversite veya başka bir üniversitedeki başka bir tez çalışması olarak sunulmadığını beyan ederim.

Yavuz ÖZENÇ

02.05.2008

ÖNSÖZ

16. yüzyılda yaşamış olan Şeyh Hasan Hüsâmeddîn Uşşâkî'nin “Dîvân”ının tam transkripsiyonlu metnini, şairin hayatını ve mensubu bulunduğu tasavvufî ekolün belirgin özelliklerini ve bunların şiirlerine nasıl yansıdığını ortaya koymak için hazırladığımız bu çalışmamızın Divan şiiri araştırmacıları ve bu alana ilgi duyanlar için bir kaynak teşkil edeceği umudunu taşımaktayız.

Tez çalışmamıza konu ettiğimiz eser Ankara Milli Kütüphane Fahri Bilge 327 numarada kayıtlıdır. Yaptığımız araştırmalar neticesinde divanın başka nüshalarına rastlayamadık. Bu nedenle elimizdeki tek nüsha üzerinde çalıştık.

Tez çalışmamızın hazırlanması sırasında her türlü desteklerini esirgemeyen ve mesai saatleri dışında dahi gece gündüz demeden bize fedakârâne yardımlarda bulunan, danışman hocalarım Yard. Doç. Dr. Hüseyin YORULMAZ'a ve Yard. Doç. Dr. Nuran ALTUNER'e; yetişmemde katkısı olan ve emeği geçen tüm hocalarıma ve çalışmalarım sırasında maddi-manevi desteklerini gördüğüm canım anneme ve sevgili eşime sonsuz teşekkürlerimi sunmayı bir borç addederim.

Bu çalışmamızla Divan edebiyatımızın bir cevherinin daha günışığına çıkarılmasında bir nebze de olsa katkıda bulunabilmişsek bundan büyük bir mutluluk duyarak kendimizi bahtiyar sayacağız.

27 Ağustos 2008

Yavuz ÖZENÇ

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR.....	ii
TRANSKRİPSİYON İŞARETLERİ.....	iii
ÖZET.....	iv
SUMMARY.....	v
GİRİŞ.....	1
BÖLÜM 1: ŞEYH HÜSÂMEDDİN UŞŞÂKÎ’NİN HAYATI, EDEBÎ KİŞİLİĞİ VE ESERLERİ.....	3
1.1. Hayatı.....	3
1.2. Tarikatı.....	7
1.3. Edebî Kişiliği.....	10
1.4. Eserleri.....	24
BÖLÜM 2: METİN.....	25
2.1. Metnin Transkripsiyon ve İmlâsında İzlenen Yol.....	25
2.2. Şeyh Hüsâmeddin Uşşâkî Divanının Transkripsiyonlu Metni	26
SONUÇ.....	154
KAYNAKÇA.....	155
EKLER.....	157
ÖZGEÇMİŞ.....	191

KISALTMALAR

c.	Cilt
G.	Gazel
Haz.	Hazırlayan
h.	Hicri
Hz.	Hazreti
K.	Kaside
m.	Miladi
MEB	Milli Eğitim Basımevi
öl.	Ölüm tarihi
s.	Sayfa
TDVİA	Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi
Yay.	Yayınevi
yy.	Yüzyıl

TRANSKRİPSİYON İŞARETLERİ

آ	a, A, ā, Ā e, E
ء	'
ب	b, B
پ	p, P
ت	t, T
ث	ṯ, Ṭ
ج	c, C
چ	ç, Ç
ح	h, Ĥ
خ	ħ, Ħ
د	d, D
ذ	z, Z
ر	r, R
ز	z, Z
ژ	j, J
س	s, S
ش	š, Š
ص	š, Š
ض	ž, Ž
ط	ṭ, Ṭ
ظ	ẓ, Ẓ
ع	'
غ	ġ, Ġ
ف	f, F
ق	q, Q
ك	g, G, k, K, ñ, Ñ
ل	l, L
م	m, M
ن	n, N
و	u, U, Ū, ū ü, Ü, v, V
ه	h, H
ی	ı, I, i, İ, Ĩ, Í, y, Y

Tezin Başlığı: Şeyh Hüsameddin-i Uşşâkî Divanı Transkripsiyonlu Metin

Tezin Yazarı: Yavuz ÖZENÇ

Danışman: Yard. Doç. Dr. Hüseyin YORULMAZ

Kabul Tarihi: 27 Ağustos 2008

Sayfa Sayısı: XXIV (ön kısım) +131 (tez) + 33 (ekler)

Anabilim Dalı: Türk Dili ve
Edebiyatı

Bilim Dalı: Eski Türk Edebiyatı

Şeyh Hasan Hüsâmeddin Uşşâkî, Osmanlı İmparatorluğu'nun en ihtişamlı döneminde yaşamıştır. 16.yy'da Osmanlı İmparatorluğu ta başlangıçtan -kuruluş döneminden- beri belki de dünyada başka hiçbir devlete nasib olmayan bir biçimde -aradaki Fetret Devri'ni saymazsak- birbiri ardına gelen Osman Bey, Orhan Bey, Murad Hüdâvendigâr, Yıldırım Bayezid, 2. Murad, Fatih Sultan Mehmed, 2. Bayezid, Yavuz Sultan Selim ve Kanuni Sultan Süleyman gibi olağanüstü derecede iyi yetişmiş ve dahi sayılabilecek padişahlar tarafından son derece iyi yönetilerek zirve noktasına ulaşmıştır. Devletin siyasi alandaki bu yükselişi diğer alanlara da sirayet etmiş kültürel ve sosyal alanlarda da bu yükseliş kendini göstermiştir. İzlenen fetih siyaseti neticesinde devlete katılan topraklarla sınırlar genişlemiş buna paralel olarak farklı kültürlerle ilişki kurulmuş, zengin bir kültür ve edebiyat ortamı oluşmuştur. Edebiyat sahasında bu gelişmelere paralel olarak o döneme kadar Arap ve İran edebiyatlarının etkisi altında olan şiirimiz artık kendi kimliğini kazanarak olgunlaşma sürecine girmiştir. Divan edebiyatımızın şahikaları sayılan batıda Baki, doğuda Fuzûlî ortaya koydukları muhteşem eserlerle bizim edebiyatımızın Arap ve İran edebiyatlarından hiç de aşağı kalır yanı olmadığını hatta onlardan daha üstün olduğunu tebarüz ettirmişlerdir.

Ancak edebiyatımız için bir şans olan fakat bu zirve isimlerle aynı dönemde yaşamış diğer sanatçılar için şanssızlık sayılabilecek bir dönemde eser veren şairler bu iki dev çınarın gölgesinde kalmışlardır.

İşte diğer alanlarda olduğu gibi edebî açıdan da son derece mümbit böyle bir ortamda temelleri Hoca Ahmed Yesevî tarafından atılan ve Horasan Erenleri vasıtasıyla Anadolu'ya ve Balkanlara yayılan Dînî-Tasavvufî edebiyatımızda da manevi sahadaki zenginliğin ve olgunlaşmanın da etkisiyle son derece başarılı ürünler ortaya konulmuştur. Şeyh Hasan Hüsâmeddin Uşşâkî de Halvetî tarikatının Uşşâkî koluna mensuptur. Mensubu olduğu tasavvufî ekolün ilkelerini insanlara anlatmayı amaç edinerek oluşturduğu Divan; dini, ahlaki, tasavvufî, didaktik, konuları işleyen şiirlerden oluşmaktadır. Allah aşkı, peygamber sevgisi, mensubu bulunduğu tasavvufî ekolün prensipleri ön plandadır. Müstensihi hakkında tam olarak bir bilgi sahibi olamadığımız divan, Şeyh Hasan Hüsâmeddin Uşşâkî'nin yaşadığı devirden yola çıkılarak 16. yy.a ait rik'a harflerle oluşturulmuş bir elyazmasıdır.

Tarikat mensubu diğer bütün şairlerde rastladığımız bir hususu bu divanda da görmekteyiz. Şiirlerin yazılış amacı bir sanat göstermekten ziyade insanları eğitmek, kalplerinde Allah sevgisini yerleştirmek olduğundan şekil ve vezin açısından bir takım kusurlar görülmektedir. Fakat şiirler orijinal ifadeleri, coşkulu söyleyişleri ve taşıdıkları derin mânâları itibarıyla insanların belleğinde kolaylıkla yer edebilecek hususiyetleri dolayısıyla Şeyh Hasan Hüsâmeddin Uşşâkî Divanı'nı muasırları arasında ön planda görebiliriz.

Anahtar kelimeler: Divan Edebiyatı, Şeyh Hüsameddin Uşşaki, Divan, Uşşakilik

Title of the Thesis: Sheikh Hüsameddin-i Uşşaki's Divan text with transcription alphabet

Author: Yavuz ÖZENÇ

Supervisor: Assist. Prof. Dr. Hüseyin YORULMAZ

Date: 27 August 2008

Nu.of pages: XXV (p.t) + 130 (m.b.) + 33 (app.)

Department: Turkish Language and Literature

Subfield: Clasic Turkish Literature

Sheikh Hasan Hüsameddin Uşşaki lived in the most sumptous part of the Ottoman Empire. In the 16th century Ottoman Empire reached the peak , rulling by sultans, who are very clever like, Osman Bey, Orhan Bey, Murad Hüdavendigâr, Yıldırım Bayezid, 2. Murad, Fatih Sultan Mehmed, 2. Bayezid, Yavuz Sultan Selim and Kanuni Sultan Süleyman. Reaching the peak on political side effected to other side.Social and cultural sides showed them on that time. As a result of the politic of conquer new territories added the country with these addings very rich culture and literature atmosphere occured. Paralled to these improving in the literature our poem wich was under effects of Arabic and İran, started to its maturing period. Baki and Fuzuli showed with their poems our poem isn't worse than their poems contrarily better then.

Sheikh Hasan Hüsameddin Uşşaki is the member of order Halveti's Uşşaki branch. While trying to teach his school occured. Divan includes, moratal, didactic, mystical. Aim of writing poems is except form just show the art, teaches people, put loves God on their hearts because of this, it's seen some form mistakes.

Keywords: Divan Literature, Sheikh Hasan Hüsameddin Uşşaki's divan, Way of Uşşaki

GİRİŞ

Çalışmanın Amacı

Çalışmamızın konusunu Şeyh Hasan Hüsâmeddin Uşşâkî ve meydana getirmiş olduğu divanı oluşturmaktadır. Şeyh Hasan Hüsâmeddin Uşşâkî'nin ve divanının sağlıklı bir biçimde değerlendirilebilmesi için şairin yaşadığı yüzyıla ait bilgiler verip bu bilgiler ışığında hayatını, edebî kişiliğini ve eserlerini ortaya koyduktan sonra divanın transkripsiyonlu metnini verdik. Dinî-tasavvufî kavramlara son derece hâkim olan şairin bu kavramları şiirlerinde nasıl kullandığını tespit edebilmek amacıyla yaptığımız bu çalışmada Klâsik edebiyatımızın kendi kimliğini ortaya koymaya ve özgün eserler vermeye başladığı 16.yüzyılda dini-tasavvufî edebiyatımızda ortaya konulan bir eseri akademik çevrelere tanıtmayı amaçladık.

Çalışmanın Önemi

Yaptığımız bu çalışma ile öncelikle Şeyh Hasan Hüsâmeddin Uşşâkî Divanı'nın transkripsiyonlu metnini vererek eserin anlaşılabilir hale gelmesini sağladık. Çalışmamız, Klâsik edebiyatımızda 16.yüzyılda dini-tasavvufî edebiyat alanında ortaya konulan ve dönemi için son derece büyük önem taşıyan bu esere şairin hayatı, edebî kişiliği ve mensup olduğu tasavvufî ekol bağlamında dikkatleri çekmesi açısından önem arz etmektedir. Bu yüzyılda klasik edebiyatımız Arap ve İran edebiyatlarının etkisinden kurtularak kendi kimliğini kazanmış ve Bâkî, Fuzûlî, Zâtî, Hayâlî Bey, Edirneli Nazmî, Taşlıcalı Yahyâ Bey gibi şairlerle özgün eserler meydana getirmiştir. Özellikle Bâkî ve Fuzûlî yazmış oldukları eserlerle edebiyatımızın Arap ve İran edebiyatlarından hiç de aşağı kalır yanı olmadığını, onlarla yarışabileceğini hatta onlardan daha üstün olduğunu ortaya koymuşlardır.

Yine bu dönemde Edirneli Nazmî, Tatavlı Mahremî gibi şairler Arapça ve Farsça kelimelerle gittikçe ağırlaşan şiir dilimizi yabancı kelimelerden kurtararak sade bir dille şiir yazma yolunda çalışmalar yapmışlar ancak sanatçı yönlerinin fazla güçlü olmaması nedeniyle dilde sadeleşme hareketlerinin öncüsü diyebileceğimiz bu teşebbüs pek başarılı olamamıştır.

Klasik edebiyatımızın bir kolu olan dini-tasavvufi edebiyat alanında da özellikle Allah aşkını ve peygamber sevgisini konu edinen eserler vücuda getirilmiştir. Bektaşîlik, Bayramîlik, Mevlevîlik, Melâmîlik ve Halvetîlik vb. tarikatların yaygınlaşmasıyla bu tarikatlara mensup İbrahim Tırsî, Sümbül Sinan, İbrahim Gülşenî, Ümmi Sinan gibi mutasavvıf şairler kıymetli eserler yazmışlardır. Çalışmamıza konu edindiğimiz Uşşâkîlik tarikatının kurucusu Şeyh Hasan Hüsâmeddin Uşşâkî'nin Divanı da bu eserlerdendir.

Çalışmanın Yöntemi

Çalışmamızı oluştururken ilk bölümde şairin hayatını, eserlerini ve edebi kişiliğini ortaya koymaya çalıştık. Şairin hayatı hakkındaki bilgileri onun hakkında yazılmış çok çeşitli kaynakları tarayarak edindik. Yaptığımız kapsamlı kaynak taraması neticesinde elde ettiğimiz bilgileri hayatı, edebi kişiliği ve eserleri olmak üzere üç bölümde verdik. Şairin hayatının ve edebî kişiliğinin daha iyi anlaşılabilmesi açısından kurucusu ve piri olduğu Uşşâkîlik hakkında bilgiler verdik. Şeyh Hasan Hüsâmeddin Uşşâkî'nin şeyhlerini ve kendisinden sonra bu makama geçenleri kısaca belirttik. Edebî kişiliğini ve tasavvufî görüşlerinin eserine nasıl yansıdığını divanındaki beyitlerden yararlanarak ortaya koymaya çalıştık.

Çalışmamızın ikinci bölümünde divanın transkripsiyonlu metnini verdik. Divanda kullanılan nazım şekillerini, Edebî kişiliği bölümünde bir tablo halinde belirttik. Nazım şekillerinin baş taraflarına aruz vezninin hangi kalıpları kullanılarak yazıldıklarını belirttik. Beyitler sıralanırken her nazım şeklinde ayrı ayrı olmak üzere beyitleri numaralandırdık. Elimizdeki divanın bir yalnızca bir tek nüshasına ulaşabildiğimiz bir elyazması eser olması ve karşılaştırma yapabileceğimiz başka nüshalarının bulunmaması sebebiyle okuyamadığımız kelimeleri ..... şeklinde gösterdik. Çalışmamızın sonunda ekler bölümünde divanın tıpkıbasımını verdik.

Çalışmamızda şairin hayatı ve eserleri ile ilgili alıntı yaptığımız kaynakları metin içerisinde parantez içine alarak belirttik. "Harvard usûlü kaynak gösterme" metodunu kullanarak hazırladığımız kaynakçada çalışmamız esnasında yararlandığımız eserleri, süreli yayınları ve diğer kaynakları belirttik.

BÖLÜM 1 :ŞEYH HASAN HÜSÂMEDDİN UŞŞÂKÎ'NİN HAYATI, EDEBÎ KİŞİLİĞİ VE ESERLERİ

1.1. Hayatı

Şeyh Hasan Hüsameddin Uşşâkî tasavvufun, Halvetiyye kolunun Uşşâkî şubesinin kurucusudur. Esas adı Hasan, lakabı Hüsâmeddîn (Dinin keskin kılıcı) dır. H.880 (M.1473) yılında Buhara'da dünyaya gelmiştir. (Bursalı, 2000: c.2, 228) Hacı Teberrük adında bir tüccarın oğludur (Özdamar, 2001: 9). Soyu İmam-ı Hasan (r.a.), Hz. Ali (k.v.) ve Resul-i Ekrem (s.a.v.) efendimize ulaşır. İslâmî ve tasavvufî ilim tahsilini babasının nezaret ve himayesinde tamamlamıştır. Gençliğin de tasavvufun Kübreviyye yolunun Nurbahşiyye kolunda manevi yönden ilerleyerek fazilet ve irfan sahibi kâmil bir zat olmuştur. Babasının vefatı onu son derece üzmüş ve böyle acılı bir halde iken gördüğü bir rüya üzerine ticarethanesini ve mal varlığını kardeşi Mehmed Çelebi'ye bağışlayarak Erzincan'a gitmiştir (Özdamar, 2001: 10). Burada İslâm ve tasavvuf âlimi Emir Ahmed Semerkandi hazretlerine ilim öğrenmek üzere talebe olmuştur (Bursalı, 2000: c.2, 229). Hazret-i Pir'in İslâm ve Tasavvuf ilmine karşı olan aşkı ve mürşidine olan bağlılığı nedeniyle kendisine, mürşidi tarafından Tasavvufun Halvetiyye kolundan hilafetname verilmiştir. Daha sonra İslâmî ve Tasavvufî ilimleri öğretmek ve halkı irşad etmek amacıyla Uşşâk şehrine gönderilmiştir. Uşşâk şehrini kendisine mekân tuttu. Şehrin ismine izafeten "Uşşâkî" adıyla şöhret buldu. Kendisine bağlanan gönül erlerine de Uşşâkî dendi. Böylece Halvetîlikten Uşşâkî kolu çıkmış oldu (Bursalı, 2000: c.2, 229).

Şeyh Hasan Hüsameddin Uşşâkî, hocası Emir Ahmed Semerkandî Hazretlerinin vefatından sonra İslâmî ve tasavvufî ilimleri öğretme ve yayma görevini üstlenmiştir (Özdamar, 2001: 10). Padişah II. Selim'in oğlu şehzade Murad'a padişah olacağına dair bir müjde vermiştir. III. Murad padişah olduktan sonra onu ısrarla İstanbul'a davet etmiştir (Bursalı, 2000: c.2, 229). Bu davet üzerine İstanbul'a hicret etmiştir. Şeyh Hasan Hüsameddin Uşşâkî, İslâmî ve Tasavvufî ilimleri öğretme ve yayma çalışmalarına İstanbul'da devam ederken; kendisine karşı gösterilen aşırı ilgiden bunalarak Uşşâk'a geri dönmek istemiştir. Padişah III. Murad kalması için ısrar etmiş ve onun için Kasımpaşa'da bir irfan yuvası inşa ettirmiştir (Bursalı, 2000: c.2, 230).

121 yaşındaki gittiği son haccın dönüşünde Konya’da H.1001 (M.1593) yılında vefat etmiştir. Kabri Kasımpaşa'daki Uşşâkî âsitânesindedir.

Şeyh Hasan Hüsameddin Uşşâkî, padişah III. Sultan Murad’a hacca gideceğini beyan ettikten sonra hac hazırlığını yapıp, yola çıkmıştır. Nakledilir ki: Şeyh Hasan Hüsameddin Uşşâkî, Hicaz seferine çıkacağı sırada oğlu Mustafa Efendi’ye, eşinin hamile olduğu ve bir kardeşlerinin dünyaya geleceğini söyleyerek: “Bizim Hakk’a yürümemiz mukadderdir. O saadetli oğlumun ismini Abdurrahim koy ve kendisinin ilim ve terbiyesiyle meşgul ol” diye vasiyette bulunmuştur. Mekke-i Mükerreme’ye vararak, Hac farızasını yerine getirerek hacı olmuşlardır. Daha sonra Medine’ye gelerek Resûlullah (s.a.v) Efendimiz’in mübarek ravzalarını ziyaret etmişlerdir (Bursalı, 2000: c.2, 231). Hac dönüşü Konya’ya gelindiğinde, Hazret-i Mevlana’nın türbesini ziyaret ederler. Ziyaretini müteakip Mevlevî şeyhi olan dedeyi yanına çağıran Şeyh Hasan Hüsameddin Uşşâkî, dedeye şu talimatı verir. “Biz burada Hakk’a yürüyeceğiz, cenaze hazırlığımız burada yapılacak. Fakat cenazemiz İstanbul’dan gelecek heyete teslim edilmek üzere muhafaza edilecektir.” buyurmuşlardır. Bir müddet sonra rahatsızlanan Şeyh Hasan Hüsameddin Uşşâkî, H.1001 yılında 121 yaşında iken Konya’da Allah’ın rahmetine kavuşmuştur.

Cenaze namazı kılındıktan sonra Konya valisi, Hazret-i Pir’in mübarek cesedini kokmaktan muhafaza kasdıyla ilaçlanmasını istemiştir. Müridleri bu isteğe karşı çıkmışlar ve bir tarikat pirinin cesedinin asla kokmayacağını, ısrarla ileri sürmeleri üzerine vali de bu isteğe uymaya mecbur kalmıştır. Evlatları Mustafa ve Abdülaziz efendiler aldıkları işaret-i maneviye ile Konya’ya gelirler. Nitekim oğullarının İstanbul’dan Konya’ya gelmelerine kadar on dört gün Mevlevî tekkesinde saklanan cenazesi, kokmak şöyle dursun, çevresine misk kokuları yaydığı görülmüştür.

Şeyh Hasan Hüsameddin Uşşâkî, vasiyetleri mucibince, oğulları mübarek cesedlerini bir öküz arabasına koyarak Konya’dan yola çıkarlar ve uzun bir yolculuktan sonra İstanbul, Üsküdar’a gelinir. Cenazesi Üsküdar’a geldiği zaman Aziz Mahmud Hüdai Hz. tarafından karşılandı (Şapolyo, 2006: 214). Padişah III. Murad, İstanbul tarafına geçebilmesi için Üsküdar’da halen “Öküz iskelesi” diye anılan sahil kısmına sallar koydurmuş olduğundan arabayı çeken öküzler iskelede hiç durmaksızın hazırlanmış

sallara geçerler. Dolmabahçe’de karaya çıkan öküz arabası oradan Kasımpaşa’ya gelerek şimdiki türbenin önünde durur. Kendi dergâhına bir kabir kazdırılarak orada defnedilir (Bursalı, 2000: c.2, 232).

Hasan Hüsameddin Uşşâkî Hazretlerinin kabri İstanbul, Beyoğlu İlçesinde, Kasımpaşa da, Hacı Ahmed Efendi Mahallesinde Pir Hüsameddin Sokağı üzerinde yer alan Uşşâkî âsitânesi (külliyesi) içinde bulunmaktadır (Yücer, 2004: 211).

Türbesini de barındıran bu tevhidhane, Uşşakiliğin âsitânesi ve Şeyh Hasan Hüsameddin Uşşâkî’nin makamıdır. Önceleri ahşap ve kârgir olan bu tevhidhane, daha sonra tersane emîni Yusuf Efendi (Ö.1748) tarafından yeniden külliye olarak inşa ettirilmiştir. 1718 yer sarsıntısından sonra türbe ve tevhidhane harap olmuş ve II. Abdülhamid tarafından binalar yeniden onarılmış ve etrafı duvarlarla çevrilerek koruma altına alınmıştır. 16.yy’ın son çeyreğinde Seyyid Hasan Hüsameddin Uşşâkî tarafından kurulan Uşşâkî külliyesi 1925 tarihine kadar aralıksız hizmet vermiştir. 1960 yılında külliyenin tarihi öneme haiz semahane, haremlik ve selamlık bölümü bilinçsizce yıkılarak yerine bir ilkokul inşa edilmiştir. Bu muhteşem külliye den geriye kalan unsurlarda 1982’de onarılmıştır. H.1310 (M.1890) yılında ki depremden sonra, türbe ve tevhidhâne harap olmuş, Pir Hazretlerinin kabri-i şerifleri bu olay tesiriyle çukurda kaldığından su istilasına uğramıştır. Hazret-i Pir, zamanın Padişahı II. Abdülhamid’e rüyasında görünüp,

-“Kabrimdeki mahsuru izale ediniz” diye ihtarda bulunur.

Padişah uyanınca Hacı Ali Paşa’yı huzuruna çağırarak, olayı anlatır. Sultan II. Abdülhamid, Hazret-i Pir’in dergâhının nerede olduğunu bilmiyordu. Rüyâda gördüğü türbe ve tevhidhâneyi tarif ederek Hacı Ali Paşa’yı bu iş için görevlendirdi. Hacı Ali Paşa, Kasımpaşa’da tarif edilen türbeyi ararken o zamanın mürşidi Cemaleddin Efendi’ye rastlar ve ondan türbenin yerini sorarak öğrenir. Türbeyi bulur, harap halini ve su baskınından gördüğü zararı tespit ederek keyfiyeti padişah’a arz eder. Padişah II. Abdülhamid, türbesinin etrafına duvar yaptırmış ve kabrini yükseltmiş, ayrıca semahane, türbe, haremlik ve selamlıktan teşekkül eden külliye yaptırarak yeniden imar ettirmiştir (Bursalı, 2000: c.2, 232).

Şeyh Hasan Hüsameddin Uşşâkî'nin, üç oğlu ve bir kızı olup, oğulları ulemadan Mustafa Efendi, Abdulaziz Efendi ve Abdurrahim Efendidir. Kızı Ferah Sultan'dır. Kendisinden sonra gelen aile efradı Uşşâkîzâde adını, aile adı olarak muhafaza etmiştir.

Mustafa Efendi: Hüsameddin Uşşâkî'nin büyük oğlu olup H.970 (M.1562) yılında doğdu. Eğitimini tamamladıktan sonra Müderris olarak, Halep, Kudüs, Medine, Selanik, Bursa, Edirne ve Eyüp mollalığı yaptı. Ramazan H.1033 (M.1624) yılında İstanbul kadısı olup,

H.1034 (M.1624) yılında azledilerek Anadolu kazaskeri payesi verildi. H.1037 (M.1628) yılında vefat etti. Kasımpaşa'da Uşşâkî âsitânesinde medfundur. Salih, iffetli, vakarlı idi. Âlim bir zat olup, devrinin ileri gelen yazarlarındandı

Abdulaziz Efendi: Hüsameddin Uşşâkî'nin ortanca oğludur. H.978 (M.1570) yılında doğdu. Eğitimini tamamladıktan sonra Müderris olarak H.1040 (M.1631) yılında Halep mollası oldu. H.1042 (M.1632) yılında azledildi. H.1045 (M.1635) yılında vefat etti. Kasımpaşa'da Uşşâkî âsitânesinde medfundur. Devrinin ileri gelen devlet adamlarından âlim bir zat idi.

Abdurrahim Efendi: Hüsameddin Uşşâkî'nin küçük oğludur. H.1001 (M.1593) yılında doğdu. Eğitimini tamamladıktan sonra Müderris olarak Halep, Diyarbakır, Galata ve Üsküdar mollası oldu. H.1078 (M.1667) yılında vefat etti. Edirnekapı'da medfundur.

Ferah Sultan: Hüsameddin Uşşâkî'nin tek kızıdır. H.983 (M.1576) yılında doğdu. Medrese-i Uşşâkî'de tahsil gören Ferah Sultan Gazi Evranos ailesinden olan Basra Kadısı Vardarizade Mehmed Efendi ile evlenmiştir. H.1055 (M.1645) yılında vefat etmiştir. Kasımpaşa'da Uşşâkî âsitânesinde medfundur.

1.2. Tarikatı (Halvetî-i Uşşâkî)

Tasavvuf kelimesine çok çeşitli manalar yüklenmiştir. Tasavvuf Terimleri Sözlüğü isimli eserinde Prof. Dr. Süleyman Uludağ, bu manaları şöyle izah etmektedir: Sof giymek, saf olmak, ilk safta bulunmak bulunmak, suffa ashabı gibi yaşamak. Tasavvuf baştan başa edebdir. Kötü huyları terk edip güzel huylar edinmektir. Kimseden incinmemek, kimseyi incitmemektir. Nefse karşı girişilen ve barışı olmayan bir savaştır. Herkesin yükünü çekmek, kimseye yük olmamaktır. Bütün mensuplarının birbirini dost ve kardeş tanıdığı bir birliktir. Hakk ile birlikte ve Onun huzurunda olma halidir. Hakk'ın seni senden öldürmesi ve kendisiyle yaşatmasıdır. Keşf ve temaşa halidir. Temiz bir kalp ve pak bir gönül sahibi olmaktır. Nefsinden fânî, Hakk ile bâkî olmaktır. Kâmil bir insan olmaktır. Hakk'a ermek (ermiş olmaktır) (Uludağ, 2001: 339, 340).

İskender Pala ise tasavvufu şöyle izah etmektedir: Tasavvuf İslam mistisizmi demektir. Kelimenin ortaya çıkışı hakkında değişik izahlar varsa da, İslamiyet'te tasavvufun ne zaman ve nasıl başladığı şüphe götürür bilgilere dayanmaktadır. Ancak İslam dininin ilk dönemleri diyebileceğimiz Hulefâ-i Raşidin zamanında, şekli planda birtakım ayrılıklar ortaya çıkmaya başlamış ve bu da gerek siyasi, gerek fikri, gerekse ameli hayatta değişik uygulamalara yol açmıştır. Kader meselesi, Hz. Ali'nin halifeliği ve Ali taraftarlığı birtakım insanlar arasında tartışma konusu oluyordu. Hulül ve tenasüh gibi esasları kabul etmiş olan bu aşırı gruplar daha sonra Şiiliği oluşturacaklardır. İslam dininin Budist, Zerdüş, Hristiyan, Musevi ve Maniheistler arasında hızla yayılması, dinin özünde asla görülmeyen, ancak uygulama ve dış yapıda kendini hissettiren değişik fikirlerin ortaya çıkmasına neden oldu. Kur'an-ı Kerim'in iç âlemine indiklerini ve özünü anladıklarını ileri süren bu tür fikirler Batınî düşüncüyü ortaya koydu. Bunun yanında daha ilk dönemlerden itibaren İslam içinde de bazı zahidler yetişmişti. İlk sûfi ünvanını alan Kûfe'li Ebû Hişam'dan sonra birçok sûfi yetişti. 9. yy.da Horasan erenleri ve Irak sûfileri iki büyük grup halinde ortaya çıktı. 10. yy.dan sonra ise Yunan felsefesi tasavvufta etkili olmaya başladı. Fahreddin Râzî, Fârâbî ve İbn Sinâ'dan sonra 11.yy.da Kuşeyrî, Gazâlî gibi âlimlerin fikirleri, tasavvufun gelişmesinde önemli rol oynadı. İşte asıl tarikatlar bu dönemde ortaya çıkmaya başladı. Tekkeler çoğalıp dervişlik toplumun her sahasına yayıldı. Padişahın kula her grup insan, tasavvufa meylettir. Muhiddîn-i Arabî'den sonra bu fikirler daha da yaygın hale geldi. Anadolu'da tasavvufun gelişmesi

13. yy.a rastlar. Moğol istilasından kaçan şeyhlerin Anadolu'ya sığınmaları, halkın fakirlik ve zor günler yaşıyor olması, siyasi ve sosyal hayattaki entrikalar, 13. yy. Anadolu'sunda yönelecek tek kapı bırakmıştı. O da tasavvuf idi. Gerek gezginci gerekse yerleşik tasavvuf kuruluşları bir anda Anadolu'yu kapladı. Yine bu yıllarda İran edebiyatının etkisiyle divan edebiyatı doğmaya başladı ve bu edebiyatta tasavvuf önemli bir yer tuttu (Pala, 2002: 36, 37, 38). Tasavvuf -bu anlamda İslam'ı doğuşundan beri var olmakla beraber ekolleşip tarikatlar haline gelmesi İslam dininin zuhurundan 200 yıl sonra olmuştur (Araz, 1987: 918). Diğer bütün düşünce akımlarında olduğu gibi tasavvufun da kendine has birtakım özel terimleri olduğu görülmektedir. Maşuk: Allah, Şarap: İlahi aşk, meyhane: Tekke, dergah, Sakî: Mürşid, Şem': İlahi nur...vb. (Levend, 1984: 45).

Halvetîlik İslam dünyasında en yaygın tarikattır (Uludağ, 1987: 393). Halvetîlik Ebû Abdullah Sirâcüddîn Ömer Bin Ekmelüddin Lâhicî (öl.1349 veya 1397) tarafından tesis edilmiştir. Sirâcüddîn Harzem'e gidip amcası Kerîmüddîn Muhammed bin Nur'ul Halvetî'ye (1317) intisâb etmiş, onun ölümünden sonra da post-nîşîn olmuştur. Zamanının büyük bir kısmını içi boş bir çınar ağacı içinde halvette geçirdiği ve halvette kalmayı çok sevdiği için kendisine "Halvetî" lakâbı verilmiştir (Öztürk, 1997: 45).

Bu zat zamanın büyük bir kısmını halvette geçirdiği ve halvette kalmayı çok sevdiği için kendisine ayrıca "halvetî" lakabı verilmiştir. Hacca gittiğinde sahrada dolaşırken, bir gün içi boş ve büyük bir çınar ağacı görüp, halvete niyetle kırk erbaîni birbiri ardına tamamladığını, tesis ettiği tarikatın adına "Halvetiyye" denilmesinin nedeninin de bu olduğu söyleniyor (Eraydın, 1994: 389). Halvetiyye-i Uşşâkîyye, tasavvufun Halvetiyye yolunun bir koludur.

Hüsameddin Uşşâkî Hazretleri irşada Uşşâk'ta başlayıp, feyzini orada yaymasından dolayı, kendisine Uşşâklî manasına gelen Uşşâkî denilmiştir (Bursalı, 2000: c.2, 229).

Halvetî yolundan geliştirdiği kola da Halvetiyye-i Uşşâkîyye denilmiştir. Uşşâkî, âşık kelimesinin çoğulu olan uşşâk'tan gelmektedir. Şeyh Hasan Hüsameddin Uşşâkî'ye, mürşidi Emir Ahmed Semerkandi Hazretleri tarafından Kübreviyye'nin Nur Bahşîyye yolundan hilafet verilmiştir. Pir Hazretleri İstanbul'a geldiği zaman, büyük veli Ümmi Sinan Hazretleri kendisine iltifatta bulunmuş ve Sinânî tâc ve hırkası giydirerek halveti

yolundan hilafet vermiştir (Özdamar, 2001: 9). Enver Behnan Şapolyo, Mezhepler ve Tarikatlar Tarihi isimli eserinde Uşşâkiyye silsilesini şu şekilde belirtmiştir:

- Hazreti Pir Ümmî Sinan
- Hazreti Şeyh Seyyid Ahmed Semerkendî
- Pir Hazreti Hasan Hüsâmettin Uşakî (Şapolyo, 2006: 509,510).

Binaenaleyh her iki tasavvuf yolundan icazeti bulunan Şeyh Hasan Hüsameddin Uşşâkî bu yollardan büyük feyizler almış ve bu feyiz nehirleri ile ummanlaşmıştır. Bu yolda manevi ilim deryasına dalmış, coşan aşkı ve aldığı manevi emir üzerine Uşşâkîlik yolunu kurmuştur.

Uşşâkîye, Halvetîliğin Hasan Hüsameddin Uşşâkî tarafından kurulmuş olan koludur. Uşşâkîyenin Cemâliye, Salâhiye, Muslihiye, Cahidiye, Sezâiye-i Uşşâkiye ve Uşşâkiye-i İrşâdiye kolları bulunmaktadır (Yücer, 2004: 209). Hasan Hüsameddin Uşşâkî Hazretlerinin meydana koyduğu Halvetiyye-i Uşşâkîyye'den daha sonra üç zatı muhterem Pir'lik makamına yükselmişlerdir.

Tarikat sahibi Ebî Nizam eş-Şeyh Mehmed Cemaleddin Uşşâkî Edirne'lidir. Şeyh Mehmet Hamdi Bağdâdî Hazretlerinden ilim irfan tahsil ederek hilafet almış ayrıca Hasan Sezâî Hazretlerinden de Gülşeniyye, Sümbüliyye, Şabaniyye ve Nakşibendiyye yollarından da icazet almıştır. İslam ve Tasavvuf ilminde büyük alim olan Pir-i Sâni Cemaleddin Uşşâkî Hazretleri bu ilim deryasını insanlara aktarmak için irşad hizmetine Edirne'de, daha sonra İstanbul, Eğrikapı'da devam etmiş ve H.1164 (M.1750) yılında İstanbul'da vefat etmiştir. İrfan ve dolu bir dille yazılmış şiirleri bir divan teşekkül ettirecek kadar çoktur (Vidânî, 1995: 244).

Tarikat sahibi Abdullah Selahaddin Efendi son devir Halvetî şeyhlerinin büyüklerindedir. H.1130 yılında Balıkesir'de bir rivayette de Kesriye'de doğmuş 20 yaşına kadar memleketindeki âlimlerden ders alarak yetişmiş, sonra İstanbul'a gelmiştir. Divan-ı Hümayun'da kâtiplik yapmıştır. Ebî Nizam eş-Şeyh Cemaleddin Efendiden tarikat alarak dünya işlerinden el çekmiş, tevhid sırları kendisine açılıncaya kadar 7 sene halvette kalmış, işte bu mücahedeleriyle meşgul olarak kendi adına nisbet edilen Salâhiye kolunu kurmuştur. Şeyh-i Ekber Muhiddin-i Arabî Hazretleri gibi ilmi ve

irfanı cihanı kuşatan bir velinin ruhaniyyetinden faydalanmıştır. H.1197 yılında vefat etmiştir. 210 adet eseri vardır (Vicdânî, 1995: 245, 246).

Halvetiyyenin Cahidiye şubesini kurdu. Cemâliyenin Ahmed Câhidî Uşşâkî kerâmet ehli, velî bir zâttır. Ahmed Câhidî, H.1170 (M.1757) yılında vefat etmiştir. Türbesi Çanakkale Kilitbahir'dedir. “Câhidî Dîvânı” ve “Kitâbu'n-Nasiha” adlı iki eseri vardır.

Rumeli ve Marmara boyunca yaygınlaşan Câhidiye ve Bektaşî etkilerinin görüldüğü Muslihiye kolları tarikat özelliğini kaybetmiş Uşşâkiye'den ayrılmıştır. Daha ziyade rind meşrep tasavvuf anlayışının temsilcisi olan bu ekoller İstanbul'da yaygınlaşmamıştır (Yücer, 2004: 210).

1.3. Şeyh Hasan Hüsâmeddin Uşşâkî'nin Edebî Kişiliği

Şeyh Hasan Hüsâmeddin Uşşâkî 16. yy.da yaşamış ve tasavvuf alanında zamanının önde gelen isimlerinden biri olarak kabul edilmiştir. Diğer bütün tasavvuf erbabında olduğu gibi amacı şairlik yeteneğini göstermekten ziyade insanları hak yoluna davet etmek olduğundan şiirlerini bu doğrultuda vücuda getirmiştir. Bu yüzden edebî kaygılardan olabildiğince uzak kalarak, söylediklerinin insanların hafızalarında ve gönüllerinde nasıl en kolay biçimde yer edeceğini düşünerek şiirlerini söylemiştir. Zaten bu durum divanda yer alan nazım şekillerindeki çeşitli aruz kusurlarının bulunmasında, bazılarının vezinsiz olmasında ve biçimsel birtakım kusurların bulunmasında görülmektedir. Fakat bütün bunlar, Onun şairliğine, edebî şahsiyetine asla hâlel getirmez. Adeta birer mısra-i berceste hüviyetinde olan bazı beyitleri görmezden gelinemez. Onda, bazen Yunus'tan, bazen Mevlânâ'dan, bazen de Fuzûlî'den izler görmek mümkündür. Divandaki nazım şekillerinin dağılımı şöyledir:

Şeyh Hüsâmeddîn Uşşâkî Divanındaki Nazım Şekillerinin Dağılımı

<i>NAZIM ŞEKLİ</i>	<i>ŞİİR NO</i>	<i>ŞİİR SAYISI</i>
Mesnevi	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7	7
Kaside	9, 14, 34, 35, 36, 44, 55, 64, 65, 70, 77, 81, 82, 84, 86, 87, 88, 89, 91, 93, 94, 96, 97, 98, 103, 104, 105, 106, 108, 109, 135, 138, 139, 140, 148, 153, 155, 158, 161, 163, 173, 176, 179, 187	44
Gazel	10, 11, 12, 13, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 37, 38, 39, 40, 42, 45, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 66, 67, 68, 69, 71, 72, 73, 74, 75, 79, 80, 90, 92, 99, 107, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 122, 123, 124, 125, 126, 128, 131, 133, 134, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 151, 156, 157, 159, 160, 165, 166, 167, 168, 171, 172, 175, 177, 178, 180, 181, 182, 183, 185, 186, 188, 189, 191, 192	117
Murabba	26, 33, 41, 43, 46, 76, 78, 85, 95, 100, 102, 127, 130, 132, 136, 137, 141, 152, 154, 162, 164, 170, 174, 190	24
Muhammes	8, 15, 83, 101, 121, 149, 150, 185	8
Tahmis	169	1
Müseddes	129	1

Divanda gazellerin ve kasidelerin diğer nazım şekillerine nazaran daha fazla bir yekün tuttuğunu görmekteyiz. Kaside “niyet etmek, yaklaşmak” anlamlarında “kasada” kökünden gelen Arapça bir kelimedir. Bir kişiyi övmek ve karşılığında yardım istemek için yazılan şiirlere denir (İpekten, 1999: 38). Kasidelerin büyük çoğunluğu medhiye türündedir. Gazel ve kasidelerden sonra murabba nazım şekliyle oluşturulmuş şiirler gelmektedir. Onun şiirleri “ahlâkî ve tasavvufî birtakım kavramların, ayetlerin ve hadislerin işlenmesi” (Yorulmaz, 1996: 14) olarak görülen ve edebiyat tarihçileri tarafından hikemiyât olarak adlandırılan akımın özelliklerini taşır.

Allah: Edebiyatta Allah (cc) daha çok İslami inançlara uygun olarak da çok vasıflarıyla zikredilmektedir. Divan edebiyatında Allah’ın birliğini anlatan tevhidler, ve O’na yakarışları konu edinen münâcaâtlar önemli yerler tutar. Hemen şair çeşitli nazım şekilleriyle -özellikle kaside- O’nu anlatmışlardır. Gerek bu manzumelerde, gerekse münferit beyitlerde Allah, şeriat dahilinde ve sıfatları ile anılır. Divan şairlerinin köklü

İslami bilgilere sahip olduklarını ve yaşadıkları dönemlerin dini hayat düzeyini düşündüğümüzde, onların normalden öte bir bilgi birikimiyle ve tazim ile Allah'tan bahsetmelerinin nedeni kendiliğinden ortaya çıkacaktır. Allah, Hak, Rab, Perverdigar, Yezdan, İlah, Huda, Tanrı, Barî, Rahman, Rahim, Kibriya vs. çeşitli adlar adlar altında doğrudan doğruya, Yed-i Kudret, Dest-i Kudret, Nakkâş-ı Ezel, Hakim-i Mutlak vs. adlar altında da mecaz manalarla bir divan şairinin asla işlemekten vazgeçemeyeceği bir konudur (Pala, 1995: 34,35).

Vâşıl-ı Mevlâ'dur ol 'âlî-neseb

Oldı 'aşk-ı Hakk ile teşne-leb (3-20)

İrişdi feyz-i Rabbânî baña pîr-i tarîkatden

Mu'aşşar oldı cân-ı dil meşamm-ı büy-ı vahdetden

Rehâ-yâbım benüm hecr-i hakîkat mevc-i keşretten

Tecellî itdi mir'ât dile burc-ı hüviyyetden

Bi-hamdillâh bugün dîdâr-ı Hakk'ın mazharı oldım (149-3)

'Amâ bezminde ben işbât-ı maḥv için düşüb fikre

Teveccüh eyleyüb Hakk'a irişdim dâ'imî zikre

Mezâhir olub zâhir mir'ât irdi çün bize

Şoyundum havf libâsından irişdim nokta-i sırra

O nokta içre maḥv itdim vücûdum Haydarî oldım (149-4)

Zâhidâ dîdâr-ı Hakk'dır rûz-ı şeb maşşûdumuz

Şanma kim biz tâlib-i gılmân ü hürî cennetüz (96-2)

Dergeh-i Mevlâ'yadur şıdk ile hâcâtımız

Kimseye yokdur bizim zerre münâcâtımız (103-1)

Hoşdur baña cihanda olursa cefâ-yı Hakk

Cân u gönülden ‘âşık olur mübtelâ-yı Hakk (120-1)

Şanma senden ğayrı yâ Rabb yâr eylerler ‘âşıklarun

‘Aşk ile şevkini heb kâr eylerler ‘âşıklarun (130-1)

Aşk: Birçok dinlerde ve efsânelerde yaradılış aşkla başlar. Tasavvufun temelini de “Küntü kenzen mahfiyen” olarak bilinen “Ben gizli bir hazine idim, bilinmeyi istedim ve âlemi yarattım.” Kudsî hadisi oluşturur. Bu hadisin içeriğinde de aşk vardır. Vahdet-i vücud anlayışı da Allah bilmeyi ve tanımayı aşk yoluyla gerçekleştirmek ister. İnsân-ı kâmilin Allah’a kavuşmak için ilk yapacağı şey mâsivâdan geçmek yani Allah yolunda nefsini öldürmektir. Ancak böylece fenâfillah makamına erer ve sevdiğine kavuşur. Aşk Allah’ın zâtına ait bir özellik olduğu için Allah’ın sırrı ve tecellisi bu aşkda saklıdır. Muhiddin Arabî dışında bütün mutasavvıflar aşkı ikiye ayırır: Mecâzî aşk ve hakîkî aşk. Mecâzî aşk yani insanî aşk hakiki aşka giden bir duraktır. Hakiki aşk ise Allah aşkıdır. Sûfî ancak bu ilâhî aşkla gerçek sevgiliye ulaşabilir ve Allah ile bir olma zevkini tadabilir.

Aşk insanın yaradılışındaki güzellik ve varlığın temelini oluşturur. Yani Allah insanı kendine ayna olsun diye yaratmıştır. İnsan ahsen-i takvim yani en güzel kıvamda yaratılmışlardır. Allah ise hüsn-i mutlak yani mutlak güzellikdir. Bütün aşkların temelinde güzellik vardır, güzelliğin kaynağı ise Allah’ın üstün güzelliğidir. Bu durumda Allah’dan başkası sevilmez, tıpkı Allah’dan başkasına ibadet edilmediği gibi. Allah sevgisi insanın yaradılışından beri vardır. Güzele karşı ilgi duymanın nedeni de budur. Bu ilgi de aşkı doğurur. Allah’a karşı duyulan aşk, maddeden manaya cisimden ruha yönelir. Bu yönelişte heyecan, coşku, vecd ve ıstırap bir araya gelir ve sâlik parçadan bütüne; kendinden gerçek sevgiliye doğru bir ilerleyiş ile artan yakınlaşmanın heyecanını duyar. Bu yolun sonunda âşık mâşuka dönüşür. Fânîliğinin “Bâkî” alanda hissettiği anda irâdesi kaybolur. Artık aşk görevini yapmış, hakikatin tecellisindeni varlığı silinmiştir. “Hakk ile Hak olmak” budur. Aşk, sâliki, sıfata değil zata erdirtir. Tarîk-i ahyâr, Tarik-i ebrâr, Tarîk-i şuttâr gibi yolların her birinde cezbe varsa da Tarîk-

i şuttârda cezbenin ön plana geçtiği görülür. Aşk, cezbe ile yakından ilişkilidir. Hadise göre Rahman cezbelere bir cezbe vardır ki insanların ve cinlerin ibadetlerine eşittir. Cezbe sevgiyi benimsemekle başlar. Ancak sâlik için cezbeyi izlemek yeterli çalışma sayılır. Çünkü cezbe aşkı çoğaltır. Âşıkların mezhebince kulu Allah'a ulaştıracak her şey farzdır. Cezbeli bir aşk bu farzların ilkidir ve mutlak uymak gerekir. O öyle yakıcı bir ateştir ki neyi bulsa yakar. Hakikat yolcuları aşktan başka bir şeyle uğraşmazlar. Onların bedeni aşk ile diri kalır. Öyleyse aşksız yaşamak ölmek demektir. Ancak aşkın maşuk uğruna can vermesi de aşkın şartlarından. Mevlânâ der ki: "Aşk acıyı tatlıya, toprağı altına, kederi neşeye, ağrıyı şifaya, hapishaneyi güllüğe, hastalığı nimete, kahır rahmete çevirir. Ölüyü diriltir ve köleyi efendileştiren aşktır (Pala, 1995: 53,54).

Vâsıl-ı Mevlâ'dur ol 'âlî-neseb

Oldı 'aşk-ı Hakk ile teşne-leb (3-20)

Gel vücūduñ nüshasından 'ilmü'l-esmāyı gör

'Âdem-i ademden öğren ders-i 'aşkı dā'ima (13-3)

Şeyh Hasan Hüsâmeddin Uşşâkî, aşk ateşiyle yanmak istediğini, aşka mübtelâ olmak istediğini şu beyitte adeta mısra-i berceste şeklinde ifade etmiştir.

Dili âhen-şıfat nerm eyle nâr-ı feyz-i 'aşkıñla

Ayırma zevk-i şevkünden beni 'aşka giriftâr it (22-3)

Ġam-ı Mecnūn-ı 'aşkı 'âşıkı ğam-hâr olandan şor

Tabîbim derd-i bîmâr-ı yine bîmâr olandan şor (63-1)

Dergehinde kul olan 'âleme sulţānlanur

Kime kim 'aşkıñ irişse mest olur hayrānlanur (44-1)

Mecnûn-veş eyle çün geşt-i beyâbân

Hem cezbe-i ‘aşk ile o mestâne gerekdür (48-3)

Nâr-ı ‘aşkuñla senün ben yanmağdayum dâ‘imâ

‘Aşk bir şem‘-i ilâhî aña cân pervânedür (54-3)

‘Aşk-ı Hakk’dır çün erenlerden benüm istedigim

Buldum anı oldı kârım virdüm aldum derd-i yâr (80-3)

Vahdet meyini içdüm peymâne-i ‘aşk oldum

Lâ-ya‘kil olub geçdüm mestâne-i ‘aşk oldum (137-1)

Gör batnımı n’oldum gevher ile taldum

Bir genc-i niñân buldum vîrâne-i ‘aşk oldum (137-2)

Mecnûn gibi tağ aşdum vâdi-i gama düşdüm

Yârı göricek şaşdum dîvâne-i ‘aşk oldum (137-3)

Odlara atub kendüm büryân olayım şandum

‘Aşk âteşine yandum pervâne-i ‘aşk oldum (137-4)

Bulduğda Hüsâmî anı virdi göricek cânı

Gözden akıdub kanı merdâne-i ‘aşk oldum (137-5)

‘Aşıkım ammâ ki vâşıl-ı yâre irmişlerdenim

Bülbül-i gülzâr hecr-i hâre irmişlerdenim (153-1)

Geliñ yanalum âteş-i ‘aşka

Serler virelüm âteş-i ‘aşka (179-1)

‘Aşk-ı mecâzı n’eyleyim ‘aşkı gözleriz

Olmazsa da ceh fâ‘ide bir yâr olursa da (184-2)

Sulţānum ‘aşka bende-i fermān-ter olalı

Baş egmeziz dāneye hūnkārım olursa da (184-3)

Oñulur mı derd-i ‘aşkıñ ey gönül hiç yāresi

Aña merhem derd olur ol dertdir anuñ çāresi (192-1)

Şu beyitte aşkı, Hallâc-ı Mansur’a telmihte bulunarak dile getirmiştir.

Zāhir olalı qalbimize rāz-ı Ene’l-Haqq

Yanub yakılıb ‘aşk ile Manşūr biziz biz

Hüsâmeddin Uşşâkî, marifet hazinesinin ancak aşk denizinde bulunabileceğini şöyle dile getirir.

Bahr-i ‘aşk içre olan gavvās-ı genc-i ma‘rifet

Ka‘regān-ı vahdet içre buldu ol dürdāneler (42-4)

Şu beyitlerde Hüsâmeddin Uşşâkî’nin Fuzûlî’den etkilendiği görülmektedir.

Çek eluñ ben hasteye ĩmār itmekden tabīb

Kim marīzi derd-i ‘aşk olanlara olmaz ‘ilāc (29-3)

Belā-yı ‘aşk ile rüsvālığın var

Senuñ ey dil yine şeydālığın var (68-1)

Şair kendisindeki aşkın sonradan oluşmadığını ta kalû belâ'dan beri aşk ile dopdolu olduğunu belirtir.

Ders-i 'aşkı eylediñ tekmîl vardır 'ilmimüz

Mekteb-i kâlû belâdandur bizüm ta'limimüz (97-1)

Şeyh Hasan Hüsâmeddin Uşşâkî, Peygamberimize duyduğu derin aşkı ve bağlılığı şu beyitlerinde dile getirir.

'Aşkıñ kitâb-ı dildeki bürhân olur baña

Her bir sûtûrı ma'nî'-i Qur'ân olur baña (14-1)

'Aşkıñla eyledikçe gönül mülkine sefer

Her bir qudümi mesken-i cânân olur baña (14-2)

'Aşkıñ âyâ Habîb-i Hudâ feyzi cevri eyle

Dârü'l-sürür sînedeki birkân olur baña (14-3)

'Aşkıñ ile şerha şerha olur ise eger vücûd

Derde devâ-yı Hazret-i Loqmân olur baña (14-4)

'Aşkıñ ile kâinâtı yarattı o Zü'l-Celâl

'Aşkıñ felekde kevkeb-i rahşân olur baña (14-5)

'Aşkıñ derûn-ı dilde 'atâ-yı keremdürür

'Aşkıñ sahn-ı sînedeki mihmân olur baña (14-6)

'Aşkıñ ile hâk-i 'izzete yüz sürdi bu Hüsâm

Naqd-i şefâ'atüñ senüñ ihsân olur baña (14-8)

Âşık: Seven. Divan edebiyatında şair daima âşıktır. Bu yüzden sonuçta her şey aşk ile ilgili görünür. Salt âşıktan bahsedilen beyitlerde dahi şair kendini kastetmekte ve övünmektedir. Onun aşkı mücerret güzelliğe duyulan aşktır. Aşk samimidir. Maddiyat ile ilişkisi yoktur. Aşğın gıdası üzüntüdür. Sevgiliden daima lütuf bekler. Sevgiliye ait bir özellik, bir bakış, bir söz vs. âşık için sarhoşluk nedenidir. Aşğın sıfatları bitip tükenmek bilmez. Birkaçı şöyle sayılabilir. Dûta (iki büklüm), karasız, sabırsız, yüreği kanla dolu, gözü kan ağlar, çaresiz, mest, şûride, gam yiyen, hayran ve kendinden geçmiş, başı dönmüş, sadık, gönlü kırık, inleyen, güçsüz, zayıf, takatsız, ayağı bağlı, esir, gözü yaşlı vs. Divan edebiyatında şair, “aşık-maşuk-ağyar” üçgeninin birinci kişisidir. Her çeşit manzume de onun at koşturduğu meydandır (Pala, 1995: 52).

Muhabbet cür’asından mest olub sekrân gerek ‘âşık

Leb-i dilberdeki esrâr ile hayrân gerek ‘âşık (119-1)

Mukeyyed olmayub kayd-ı libâsı ‘âdet-i nâsa

Mücerred pāk bir abdāl olub ‘irfân gerek ‘âşık (119-2)

Vücūdun ğarķ idüb vü seyl-i sirişk-i hūn-ālūd

Dem-ā-dem nevħa ile zār ile giryân gerek ‘âşık (119-3)

Yakub pervâne-veş bāl ü perin nār-ı tecellīde

Vücūduñ maħv idüb âteş gibi sūzân gerek ‘âşık (119-4)

Şanma senden ğayrı yā Rabb yār eylerler ‘âşıklarūñ

‘Aşk ile şevķini heb kār eylerler ‘âşıklarūñ (130-1)

Pervâne-veş per yakmağa şu gibi dā’im aķmağa

Ĝayr-ı cemāle bakmağa ‘ār eylerler ‘âşıklarūñ (130-2)

Seyl şuyı gibi aqılıub ölmez her yana taqılıub

Yerlerin yanub yakılıub nār eylerler ‘āşıkıların (130-4)

Dilden çıkar āh-ı pür-sūzı yakdı ‘ālemleri düpdüzi

Bülbül gibi gice gündüz zār eylerler ‘āşıkıların (130-5)

Qulıñ Hüsām ister seni kıldı fedā cān u teni

Dīvāne-veş meskeni gār eylerler ‘āşıkıların (130-6)

Cemāl-ı ‘aşkı her laḥza teferrüc eyleyen ‘āşık

‘Acib mi evvel-i ḥaṭṭı eger ma‘şūqa zībādan (170-2)

Bade: Şarap, içki. Şarap divan edebiyatında en çok kullanılan içecek maddesidir. Bazen cam, sâgar, ayak, kadeh, peymâne, piyâle, ratl gibi unsurlarla da mecâz-ı mürsel yoluyla bâdeden bahsedilir. Rengi dolayısıyla dudağa, kana, gözyaşına, yanağa benzetilir. Lezzetli ve sarhoş edici özelliği ile de teşbihlere konu olur. Bezm ve meclislerin vazgeçilmez unsurudur. Divan edebiyatında olduğu kadar halk ve tasavvuf edebiyatında da kullanılır. Divan edebiyatının gazellerinde bâdeden bahsetmek bir gelenek olmuştur (Pala, 1995: 68).

Göñül vaḥdet meyinden oldı sarhoş

Olub ‘aşkuñla dā‘im mest-i medhūş

Hüsāmî’nin şafāsı eyledi cūş

Şafā-yāb oldı dil elḥamdülillah (26-4)

Nūş idüb cām-ı şārāb-ı vaḥdeti

Keşreti vaḥdetde buldı vuşlatı (3-21)

Şeyh Hüsāmî cām-ı ‘aşkı nūş idüb bezm-i elest

Daḥi ḥazır olmamışken meclis-i ‘ālem henüz (90-6)

Vaḥdet meyini içdüm peymāne-i ‘aşk oldum

Lā-ya‘kil olub geçdüm mestāne-i ‘aşk oldum(137-1)

Şarāb-ı ‘aşkla sermest olanlar

Ḥicāb-ı kaldırub Raḥmān’a gelsün (159-1)

Ḥumār-ı ğafleti tārik olanlar

İçüb vaḥdet meyini uyana gelsün (159-2)

Şarab-ı vaḥdet-i nūş eyleyeler

Bitirsün kendüni mestāne gelsün (159-5)

Şair şarab ve Kevser kelimelerini tenasüp içinde kullanmıştır.

İçen kevşer şarābından ḥayāt-ı cāvidān buldu

Gerekmez bana ey Ḥıẓr-ı zamān ḥayātından (183-3)

Cennet: Gölgecik bahçe anlamına olup ahrette müminlerin gidecekleri yerdir. Kuranın muhtelif yerlerindeki Cennet, daru’n-naim, cennetü’l-me’vâ, daru’l-hayevân, makamu’l-emin, cennetü’l-firdevs gibi sıfat ve isimler cennetin dereceleri gibi adlarını da gösterirler. İnanişâ göre cennet arşın sağ yanındadır. Sekiz kapısı bulunmaktadır. Peygamberler için orada bir Kevser havuzu vardır. Tasavvufa göre adalet, hikmet, iffet ve yiğitlik, dört sırrıyla beraber sekiz cenneti oluşturur. Cennet yüz menzildir. Zira Hz. Muhammed’in (sav) ümmeti de yüz dereceye ayrılmıştır. Adn cennetinde Allah müminlere görünecektir. Bu bakımdan cennetlerin en üstünü Adn cennetidir (Pala, 1995: 110,111).

Zāhir ü bāṭın ḥaḳīḳat-bīn olan āġāh

Cennet ü ‘irfān içinde dā’im mesrūr olur (47-3)

Bâğ-ı cennet dile kūy-ı ŧen-i dildâr biter

Müntehâ kâmeti tûbâ baña her bâr biter (61-1)

Cennet ŧafâsın ‘âŧıka zevk-i viŧâl bes

Hür-ı behiŧt o dilber ŧâhib-i cemâl bes (110-1)

Sırr-ı tevhi̇de irersen ey Hüsâmi bunda sen

Cennet-i firdevs-i ‘alâda olursun kâm-rân (167-6)

Gönül: Gönül aŧığın aŧkıyla ilgili her türlü geliŧmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aŧık gönlüyle konuŧur, dertleŧir. Gönül bir kuŧtur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden gezer. Gönül geceler boyu ızdırab çektiği için hasta, bîmar, yaralı ve sayrudur. Gönül bazen bir ŧiŧe, sırça, kase, kadeh, cam, sagardır. Çünkü içi ŧarap rengi kanla doludur ve çabuk kırılır. Bazen de sevgilinin ab-ı hayat bağıŧlayan ağzını arayan İskender olur. Tasavvufta gönül bir ayna olarak ele alınır. Bu aynada Tanrının tecellisi zuhur eder. Tasavvuf gönle çok önem verir. İnsan bütün âlemin özü olduğu için insanın hakikati de gönüldür. Gönlün gerçeğini bilenlere gönül ehli (ehl-i dil) derler. Kısaca gönül ile ilgili sayısız teŧbih ve mecazlar, divan ŧiirinin ana öğelerinden birini oluşturur (Pala, 1995: 204,205).

Hüsâmeddîn Uŧŧâkî, gönlü Cenab-ı Hakk’ın tecelligâhı olarak görmüŧ ve bunu eserinde ŧöyle dile getirmiŧtir.

Hüm-ı ‘aŧkıñ göñül peymânesidür

ŧarâb-ı vahdetin mestânesidür (40-1)

Göñülden sür çıkar keŧret çerîsin

Göñül maħbûb-ı ‘âlem lânesidür (40-2)

Göñülde hubb-ı zât-ı Kibriyâdur

Dîl-i ‘âşık anuñ dîvânesidür (40-3)

Şu beyitte “Ben alemlere sığmadım, yalnız kulumun gönlüne sığdım.” Mealindeki kudsi hadise telmihte bulunulmuştur.

Göñüldür ‘âşık u ma‘şuk hem ‘âşık

Göñül sırr-ı Hudâ’nuñ hânesidür (40-4)

Oñulur mı derd-i ‘aşkıñ ey göñül hiç yâresi

Aña merhem derd olur ol dertdür anuñ çâresi (192-1)

Ali: Dört büyük halifenin sonuncusu (598-661). Hz Muhammed’in (sav) amcazadesi ve damadıdır. İslam dinini kabul eden ilk dört kişiden biridir. 8-10 yaşlarında iken İslam’ı kabul ettiği ve yüzünü hiç uta döndürmediği için “kerremallahu veche” diye tazim edilir. Peygamberimizin Medine’ye hicreti esnesında O’nun yatağına yatarak canını tehlikeye atmakla O’nun hayatını kurtaran Ali’dir. Bedir, Uhud, Hendek gibi muharebeler yanında, Hayber’de destanlaşan bir sancaktarlık yapmıştır. Peygamber soyu onda devam eder. Şah-ı Merdân, Merd-i Hudâ, Şîr-i Yezdân, Haydâr-ı Kerrâr gibi lakablarla anılır. Onun edebiyatımızda gerek kahramanlık ve gerekse velîlik ve imamlık yönleriyle birçok teşbihlere konu edildiğini görürüz. Dini edebiyat, O’ndan, vecizeleri, nutukları, hikmetli öğütleri, hilafetle ilgili görüşleri dolayısıyla bahseder. Tasavvufî edebiyatta da Hz. Ali’nin ayrı bir yeri vardır. Birçok tarikatların silsile yoluyla Hz. Ali’ye ulaştırılması ve Al-i aba, 12 imam, 14 masum düşünceleri sonucunda edebiyatta köklü bir yer edinmiştir (Pala, 1995: 32,33).

Edebiyatımızda Hz. Ali’ye atfedilen Allah’ın arslanı ünvanı çokça kullanılan mazmunlardandır. Divanda geçen şu beyit buna güzel bir örnektir.

Teñrinüñ arslanı kanı ol ‘Aliyyü’l-Murtażā

Yā Hasan ile kanı şāh-ı şehîd-i Kerbelā

Geldi gitdi nice yüz biñ evliyā vü enbiyā

Dād elinden ey ecel feryād elinden ey ecel (132-3)

Şāh-ı iklīm-i Hudā'sın yā 'Aliyyü'l-Murtaza

Tāc-dār-ı evliyāsın yā 'Aliyyü'l-Murtaza (188-1)

Ma'den-i dürr-i saādet sırr-ı sulţān-ı resul

Menba'-ı cūd-ı şafāsıñ yā 'Aliyyü'l-Murtaza (188-2)

Hāk-pākiñ tūtiyā-yı çeşm-i cān ola n'ola

'İllet-i qalbe devāsıñ yā 'Aliyyü'l-Murtaza (188-3)

Pek çok tarikat kendisini silsile yoluyla Hz. Ali'ye ulaştırır. Bu durumu kendileri için bir izzet vesilesi olarak kabul ederler.

Bār-gāhıñda velīler oldular cārüb-keş

Pādişāh-ı dü-serāsıñ yā 'Aliyyü'l-Murtaza (188-4)

Hz. Ali'nin, Hayber'de gösterdiği kahramanlık şöyle dile getirilmiştir.

Qal' idüb bir darb ile bāb-ı metīn-i Hayber'i

Ya'ni sen şīr-i Hudā'sıñ yā 'Aliyyü'l-Murtaza (188-6)

Zāhir ü bāṭın Hüsāmī luṭfuñu eyler ümīd

Bir kerem-kānı 'atāsıñ yā 'Aliyyü'l-Murtaza (188-7)

1.4. Eserleri

Şeyh Hasan Hüsameddin Uşşâkî'nin tespit edilebilen yazılı eserleri:

1. Evrâd-ı Kebîr
2. Hizb-u Tesbih
3. Ahzab-ı Usbuiye
4. Şerh-u Vird-i Settâr (Özdamar, 2001: 12).

Şeyh Hasan Hüsameddin Uşşâkî, Halvetiyye yolunda içtihadta bulunarak, Halvetîler tarafından okunmakta olan Seyyid Yahya-yı Şirvani'nin "Vird-i Settâr" eserine ilavelerde bulunmuştur. Halvetilerin virdi olan Evrâd-ı Kebîr, Hizb-u Tesbih ve Ahzâb-ı Usbuiye adında eserleri vardır. Nakşiyeyi Hâliidiye ricâlinden Gümüşhaneli Ahmed Ziyâüddin Efendi, Mecmuatü'l-Ahzâb adlı eserinde Şeyh Hasan Hüsameddin Uşşâkî'nin bu üç eserinden bahsetmektedir. Büyük bir aşk ve sırlar ile tertip edilen Evrâd-ı Kebîr'i, onun şeref ve şânının yüksekliğine bir delil, mertebesinin açık bir burhânıdır. Çok yüksek bir aşk ile düzenlediği "Evrâd-ı Kebir" yüce ilminin bir delilidir. Bunun dışında Hizbu't-Tesbih, Ahzab-ı Usbuiyye gibi dua kitaplarını da tertip etmiştir.

BÖLÜM 2: METİN

2.1. Metnin Transkripsiyon ve İmlâsında İzlenen Yol

1. Metnin tespitinde transkripsiyon sistemi kullanılmış olup, Divan metnindeki şiirler transkripsiyon alfabesiyle verilmiştir.
2. Çalıştığımız eserin 16. yy.a ait olması nedeniyle imlâdaki yuvarlak şekiller muhafaza edilmiştir.
3. Ek-eylem eki olan “-dır” ekleri metinde 16. yy. söyleyişine uygun bir biçimde “-dur, -dür” imlasıyla yazılmıştır.
4. İyelik eki olan “-ım, -im” ekleri yine aynı kurala uyularak yuvarlak yazılmıştır.
5. Özel isimlere gelen ekler kesme işareti “ ’ ” ile ayrılmıştır.
6. Farsça’daki vâv-ı ma’dûdeler â harfî ile gösterilmiştir.
7. Atıf vavları “u, ü, vu, vü” şeklinde gösterilmiştir.
8. “up” gerundiumunun sonu “b” ile gösterilmiştir.
9. Elif-i maksûreler, uzun okunan yerlerde “ā”, kısa okunan yerlerde ve izafetlerde “i” olarak gösterilmiştir.
10. “İle”, “içün”, edatlarıyla “idi”, “ise”, “iken” gibi “i-” fiilinin aldığı şekiller ayrı olarak yazılmışsa ayrı, kelime ile birlikte yazılmışlarsa veznin durumuna göre bitişik veya ayrı yazılmışlardır.
11. Arapça birleşik kelimeler “ayne’l-yakin, hakka’l-yakin” vb. şeklinde gösterilmiştir.
12. Arapça ve Farsça ön ekler ve edatlar, kendisinden sonra gelen kelimedenden bir çizgiyle ayrılmıştır.
13. Bu çalışmada şiirlerin başlarında sıra numarası, sonra da şiirin vezni belirtilmiştir.
14. Bazı şiirlerin vezinleri olmadığından bu şiirlerin başlarına yalnızca sıra numarası yazılmıştır.
15. Beyitlerin ve bentlerin başlarında sıra numaraları verilmiştir.
16. Her şiirin sonunda divanda yer aldığı varak numarası belirtilmiştir.
17. Metnin tek nüsha olması sebebiyle metinde okuyamadığımız yerler ..... şeklinde gösterilmiştir
18. Okunuşunda şüpheye düşülen kelimelerin sonuna ? konulmuştur.

19. Vezin gereği metinde olmayan harfler ve ekler kullanıldığında bunlar köşeli parantez içinde [...] gösterilmiştir.
20. Farsça birleşik kelimelerin yazılışında (terkip vavın düştüğü durumlarda) “ser-a-ser, ser-a-pa” şeklindeki yazılışlar tercih edilmiştir.
21. Divanlarda genelde rastlanan zihaf ve imale gibi aruz kusurları Uşşâkî Divanı’nda da söz konusudur. Bu sebeple şiirlerin vezinleri bulunurken zihaf ve imaleler dikkate alınmıştır.
22. Metnin transkripsiyonunda orijinaline bağlı kalınarak divanda yazıldığı şekilde transkripsiyon edilmesi yolu izlenmiştir.
23. Osmanlı Türkçesi kelimelerin imlâsı için şu kaynak kullanılmıştır: F.Kadri Timurtaş, Osmanlı Türkçesi Grameri III, Umur Reklamcılık ve Matabacılık Yay., 5. baskı, İstanbul, 1985.
24. Arapça ve Farsça eklerin imlasında ise şu çalışmadaki kurallara uyulmuştur: İsmail Ünver, “Çevriyazıda Yazım Birliği Üzerine Öneriler” Türkoloji Dergisi, Ankara,1993, c. XI, S.1, s. 51-89.

2.2. Şeyh Hüsame’d-dîn-i Uşşâkî Divanının Transkripsiyonlu Metni

Destür

Divân-ı Hüsâme’d-dîn

Bismi’l-lâhi’r-raḥmâni’r-raḥîm

1

Mefâ’îlün / Mefâ’îlün / Feûlün

- 1   Ḥudâ’ya ḥamd ola bî-ḥadd ü gâye
      Ki yokdur varlığına hiç nihâye
- 2   Yaratdı ‘âlemi ketm-i ‘ademden
      Daḥi ervâhı var itdi o demden
- 3   O dem bir dem ki nefḥ-i cân ider ol
      Şehi kûl bendeñi sulṭân ider ol

- 4 Yaradub evvelā ‘aql-ı ma‘ādı
Aña ādem diyüben virdi adı
- 5 O ādem albini mā-i tıynetden
Yaratdı aña Haqq ketm-i ‘ademden
- 6 Aña nefh itdi rh-ı revānı
Dai rahmetle tebir itdi anı
- 7 Vedı‘a oldı aña nr-ı Amed
Anucn ıldı lufun aña b-add
- 8 Melā‘ik ıldılar aña scd
Anda hem oldı mnevver vcd
- 9 Hab idb aña Rabb-ı ‘izzet
Didi ey mahar-ı sırr-ı emānet
- 10 Sen oldu Ebu‘l-Beer ey nr-ı emced
Senn cephededr envār-ı Amed
- 11 Ki irie ebine bu envār
Ki neslen-ba‘de-neslindr bu esrār
- 12 Nice peyamberān hamil olalar
O nr ile Haqq‘a vāıl olalar
- 13 Gelb İdrs-i İbrāhm‘e andan
Dai evlād-ı İsmā‘l‘e andan
- 14 Virb ehl-i urey‘e ya‘ni ol nr
Ki ‘Abdulmualb‘e buldı marr
- 15 Anu evlād ‘Abdullāh idi bil
arār itdi o nr anda nice bil
- 16 Ne kim olurdu edyān ire buyru
Ki itmezlerdi Haqq‘dan ayra ullu

- 17 Tūlū' itdükde ol şems-i sa'âdet
Cem'-i kâ'inâta oldu rāhat
- 18 Muḥammed pādişāh-ı dü-serādur
Cem'-i enbiyāya muḳtedādur
- 19 Muḥammed ḥātem-i şāh-ı rusūldür
Muḥammed hādi-i rāh-ı sebīldür
- 20 Anuñçün ḥalk olındı cümle 'ālem
Aña ümmet olan oldu mükerrem
- 21 Muḥammed tācdār-ı enbiyādur
Muḥammed rehber-i rāh-ı Hudā'dur
- 22 Muḥammed şāfi'-i rüz-ı cezādur
Muḥammed nūr-ı çeşm-i evliyādur
- 23 Daḥi evlād u aşḥāb-ı kirāmı
Olub encüm-miḡāl ol şemse ḥāmi
- 24 Şalātullah ḥayru'l-āl u aşḥāb
Şeffi' ola bize yevmü'l-ḥaşr heb
- 25 Der-i luṭfuñ ola Yā Rab baña yār
Beni itme zebūn-ı çarḥ-ı gec-bāz
- 26 Yāver eyle luṭfūñu Yā Rabb baña
İtmeyem bāb-ı kibāre ilticā
- 27 Eyleme deryūze-ger ġayr-ı derī
Eyle luṭfuñdan beni andan berī
- 28 Kārım olmuşdur benüm cürm ü günāh
Sen kerem kılmaz isen ḥālim tebāh
- 29 Kāhilem ya'ni 'ibādet itmede
Ġāfilem saña iṭā'at itmede

- 30 Yok benüm gibi saña ‘isyân ider
Gice gündüz zenb ile tuğyân ider
- 31 Sen günâhım ‘afv idüb mesrür kııl
Varlıgumdan geçirüb ma‘mür kııl
- 32 İlahî hürmetine Muştafâ’nuñ
O şâh-ı tâcdâr-ı ıstıfânuñ
- 33 Cemî‘ enbiyânuñ hürmetine
Hem daħi âl-i ‘abânuñ hürmetine
- 34 Beni pîrân ile sen eyle maḥşûr
Olardan bir nefes kıılma beni dūr
- 35 Hıṣūşâ Şeyḥ Hüsâme’d-dîn pîrüm
İki ‘âlemde oldur destgîrüm
- 36 Derinde bir gulâmım ‘abd-ı kemter
Eşigi taşu başumla berâber
- 37 Anuñ dergâhı baña cây-ı me’men
İki ‘âlemde ayırma beni sen
- 38 Baña ‘ömr-i tabî‘î eyle iḥsân
Yolum âhir nefes tekmîl-i îmân
- 39 Hüsâmî kılma eyle ‘inâyet
İki ‘âlemde bulsun sa‘âdet

lb-2a

2

Mefâ‘ilün / Mefâ‘ilün / Feûlün

- 1 Gel imdi diñle kim idem beyânı
Ki sem‘i-cân ile işit sen anı
- 2 Gelübdür mâye-i sırr-ı emânet
‘Înâyet eyle telkîn-i sa‘âdet

- 3 Ki şadran-an-şadrin dâret olanlar
Bu hâyile Hakk'ı bilüb bulanlar
- 4 Resül-i Kibriyâdan şeyhimize
Teselsül vechi üzre geldi bize
- 5 Tarîkat yed-be-yed buldı teselsül
'Înâd idüb şaşkın itme ta'allül
- 6 Bu minvâl üzredir sırr-ı tarîkat
Hakâyık keşf olur bunuñla elbet
- 7 Odur esrârına vâriş resülün
O hayru'l-âle zü'l-Betülün
- 8 Resülullah idüb telkîn 'Alî'ye
O şâh-ı evliyâ kuṭb-ı celîye
- 9 Tarîkat ehline ol reh-nümâdur
Şerî'at rāhına ol pişvâdur
- 10 İdüb bu zıkr telkîn ol velîden
Ki ol nūr-ı velâyet şâh 'Alî'den
- 11 Pes andan Başri'ye irdi emânet
Anuñ ismi hüsn buldı sa'âdet
- 12 İmâm-ı müctehiddür ehl-i Hakkdur
Anuñ kavli resüle mâ-şadaḡdur
- 13 'Ulüm-ı zâhir ü bâtın-ı yektâ
Ki oldur dîn penâhı ehl-i taḡvâ
- 14 Pes andan şoñra vâriş oldu o şâh
Ḥabîb-i a'cemî ol ehl-i āḡâh
- 15 Aña maskaṡ der-i Kirmân-ı şâhân
Ki ol olmuşdur dîne nigeḡ-bân

- 16 Fenāfillāh olub irdi beḳāya
Maḳāmiñ irgürüb evc-i ‘alāya
- 17 Cihāna olmuşdı evvel nigeḥ-bān
Anı ḳuṭbına Ḥaḳḳ ḳıldı şāyān
- 18 Aña vāriş olubdur Şeyḥ-i Ma‘rūf
Ki Kerḥī künyesiyle oldı mevşūf
- 19 Nice ashāba itmişdi mülākāt
Şalāḥ-ı zühd ile bulmuşdı ḥālāt
- 20 Kibār-ı tābi‘īndendir o sulṭān
Cemālinden anuñ ḥāli nümāyān
- 21 Ṭarīḳat ehline ol pişvādur
Ṭarīḳ-i müstaḳīme reh-nümādur
- 22 Sırrı‘ye irüşüb telḳīn māye
Saḳaṭī nisbetiyle buldı dāye
- 23 Bu daḥi ehl-i ‘aşḳuñ rehberidür
Mālikveş günāhlardan berīdür
- 24 Resūl-i Kibriyāya ‘āşıḳ idi
Ricālullāh içinde fā’iḳ idi
- 25 Şeyḥ Cüneyd ol vāşıl-ı sırr-ı Ḥudā
Māye-i telḳīn gelüb irdi aña
- 26 Çün Ebu’l-Ḳāsım olubdur künyesi
Şehr-i Bağdād’ dur zuhūrı dünyesi
- 27 Aña irdi feyż-i sırr-ı Muşṭafā
Oldı vāriş sırrına buldı şafā
- 28 Seyyid-i ḳavm didi aña ehl-i ḥāl
Müctemiddir anda hem ḥāl ile ḳāl

- 29 Seyyididür cümle ahyāruñ ol
Nice biñ ebrāra göstermişdi yol
- 30 Pīr-i şāni oldı Mimşād ey pīr
Oldı maskaṭ ol arāde Dīnever
- 31 Zāhir ü bāṭın olubdur kām̄kār
Kıldı ıuṭb bize ol daḥi ıarār
- 32 Şeyḥ Cüneyd'den yerini maḳām
Türbedār oldı nice yıl tamām
- 33 Şeyḥ Meḥmed aldı andan feyż-i nūr
Ol da şāhib-ḥāl olub itdi zuḥūr
- 34 Çok kerāmet kıldı zāhir ol velī
Buldı germiyyet anuñ cān u dili
- 35 Geldi bu māye Vechü'd-dīne hem
Ref' olındı dildeki endūh [u] ğam
- 36 Zāhir ü bāṭın cenāḥeyn şāhibi
Rūz-ı şeb dīdar-ı yāruñ ṭālibi
- 37 Buldı anuñ himmetiyle Ḥaḳḳ'a rāh
Şeyḥ Ziyāü'd-dīn o nūr-ı burc-ı māh
- 38 İsmi 'Abdu'l-Kāhir oldı müstaḳī
Cümle aña Sühreverdı'dir didi
- 39 Aldı andan ıuṭbü'd-dīn daḥi gelüb
El-bahr u ber içre ol ekmel olub
- 40 Andan aldı Şeyḥ Rükne'd-dīn tamām
Oldı māyile ol daḥi şād-kām
- 41 Olmuş anuñda Necāşī meskeni
'Ārifānuñ meclisiydi me'meni

- 42 Geldi bir ul dindi aña Mevlevî
Oldurur ‘âlemde sırr-ı Meşnevî
- 43 Şeyh Necâşî’den Şehâbe’ d-dîn gelüb
Ehl-i derd vâşıl-ı Mevlâ olub
- 44 Bir mücâhid zât idi ol şeyh-i pâk
Kıldı ol daği yerini zîr-ğâğ
- 45 Şeyh Cemâle’ d-dîn’e irmişdi kerem
Oldı tekrîme sezâ ol muhterem
- 2a-2b-3a

3

Fâ’ilâtün / Fâ’ilâtün / Fâ’ilün

- 1 İsm-i pâkine Muğammed didiler
Nice ħâlâtunñ ānuñ vaşf itdiler
- 2 Geldi İbrâhim-i zâhid çün aña
İrdi andan sırr-ı Muştafâ
- 3 Oldılar şâhib-zamân u ehl-i ħâl
Dilleründe anlarunñ yoğdur melâl
- 4 Ya’ni Geylânî’dür ol tab’-ı mülük
Tavr-ı seb’a ile bu itmiş sülük
- 5 Andan olan kimdürür diyem saña
Şeyh-i Geylânî Muğammed nām aña
- 6 Şeyh postunda kıyâm itmişdi
Şaytı anuñ ‘âlemi tütmiş idi
- 7 Geldi sırrından ānuñ bir nîknām
Cemî’ ‘İzze’ d-dîn ma’rûf benām
- 8 ‘Ārif-i billâha kâmil idi ol
Sâlikîne gösterürdi toğrı yol

- 9 Geldi andan Şeyh Şadre'd-dīn Hıyām
Şadr-ı irşāde oturdu ol hümām
- 10 'Ālem-i taḥkīka kıldı çün 'urūc
Rūḥ-ı pāki kıldı bālāya durūc
- 11 Vāşıl oldı Seyyīd Baḥī aña
Māye-i tevḥīd ile buldı şafā
- 12 Ehl-i şīrān idi ol zāt-ı şerīf
Ḳarye-i Bākū aña cāy-ı laṭīf
- 13 Pīşvāsıdur ṭarīkat ehlinüñ
Reh-nümāsıdur ḥaḳīkat ehlinüñ
- 14 Müctehiddür 'ālemi taḥkīka ol
Müsta'id olanlara gösterür yol
- 15 Vāriş oldı 'ilmüne Peyğamberüñ
Ya'ni ol sulṭāna vālā-güsterüñ
- 16 Kimdür ānuñ vārişi dirsüñ didüm
Geldi Molla Pīr-i Erzincānī hem
- 17 Eyleyüb ol pīre dā'im inḳıyād
Olmış esrārından anıñ müstefād
- 18 Kāmil ekmel bir 'ālīm-i cāh idi
Mülket-i bāṭında ya'ni şāh idi
- 19 Andan aldı Seyyīd Aḫmed bī-gümān
Şeyh Semerḳandī'dür aña nām u şān
- 20 Vāşıl-ı Mevlā'dur ol 'ālī-neseb
Oldı 'aşḳ-ı Ḥaḳḳ ile teşne-leb
- 21 Nūş idüb cām-ı şārāb-ı vaḫdeti
Keşreti vaḫdetde buldı vuşlatı

- 22 Geldi bir kāmīl vücūd idüb zühūr
İrdi añā nūr-ı māye bī-kušūr
- 23 Maskat-ı re'si Buḥārā'dur anuñ
Sīnesi 'aşk ile yaradur anuñ
- 24 Bilmek istersen anı sen eger
'Āşık iseñ cāndan añā vir ḥaber
- 3a-3b

4

Fâ'ilâtün / Fâ'ilâtün / Fâ'ilün

- 1 Kıtıb-ı 'ālem Ğavş-ı A'zam pīrimüz
Tāc-baḥşā-yı keremdür mīrimüz
- 2 Ḥavz-ı kevşer daḥi sākīdür ol
Şeyḥ Ḥüsāme'd-dīn 'Uşşākīdür ol
- 3 Ḥalvetīdür gelen ol sulṭān-ı dīn
Nūr-baḥş-ı Kübrevī'den kām-bīn
- 4 Gıtdi pīrinden olub irşād-ı pīr
Daḥi hem Ümmī Sinān itmiş nefes
- 5 Şehr-i 'Uşşāk'a varub itmiş qarār
Şu'belendirdi tarīkı ol kibār
- 6 İftihār-ı zümre-i aḥyār idi
Āsitānı bendesi ebrār idi
- 7 Gelüben İstānbul'a indi duḥül
Mesken itdi çün Ğasımpāşa'yı ol
- 8 Ya'ni bünyād eyledi bu hāngāh
Oldı ol mesken añā cāy-ı penāh
- 9 Çün seküz yüz seksen anuñ mevlüdi
Hem toköz yüz otuzunda şeyḥ idi

- 10 Oldı yetmiş sene irşadı anuñ
Ḣalvet ‘uzlet idi mu’tadı anuñ
- 11 Biñbire irdükde sāl ü hicreti
Cennet-i me’vāya kıldı rıhleti
- 12 Dergehinde ıulım kemter ğulām
Ḣizmetiyle olmuşum ben şād u kām
- 13 Her taraf muhtārına olub yaq̇ın
Oldı enfāsıyla anuñ kām-bīn
- 14 Didiler cümle tarīkat erleri
Olasın sen her gürūhuñ rehberi
- 4a

5

Fâ‘ilâtün / Fâ‘ilâtün / Fâ‘ilün

- 1 İstinādum heb añadır heb añā
İki ‘ālemde daħi olmam cüdā
- 2 Geldi andan daħi Şeyh Memicān
Ol daħi virmiş nice emvāta cān
- 3 Rāh-ı Ḣaqq’a anı irşād eyledi
Sālīkīne ya‘ni üstād eyledi
- 4 K̇uṭb-ı ‘ālem oldı ol da bī-gümān
Mülk-i ma‘nāya odur şāh-ı cihān
- 5 Gelüb andan māye Şeyh ‘Ömer
Buldı ol da sırr-ı irşāda maqār
- 6 Kıldı o da Gelibolı’da meskān
K̇uṭb-ı vaqt idi o daħi ol zamān

- 7 Geldi bu m̄yile telk̄ine sez̄a
Şeyh Sin̄an oldu ‘ālem f̄azıl dil̄a
- 8 ‘İlm-i fazlıyla bulub şöhret tamām
Zühd ü taqv̄a h̄ālī olmuş ve’s-selām
- 9 Buldı andan Şeyh Muḥammed nūr fer
Ol Keş̄nī’dir s̄ana virdüm ḥaber
- 10 Şavm-ı Dāvud-kār idi anuñ hemān
Zühd ü taqv̄a ile buldı ş̄an
- 11 M̄aye-i Ḥaḳḳ’a irişdi Şeyh Ḥalīl
Aña i’tā eyledi Rabb-ı Ḥalīl
- 12 Eyledi irşād ile taḥşīl-i ş̄an
Āşiyān-ı me’men-i ‘Uşşākiyān
- 13 Ḥazret-i Ḥaḳḳ’ın velī h̄aşıdur
‘Ārifānuñ melce-i me’vāsıdur
- 14 Geldi Şeyh ‘Abdu’l-kerīm itdi zuhūr
‘İlm ü ‘irf̄an ile oldu maḥzı nūr
- 15 Oldı sevāb̄ihiñ maḫharı
Rāh-ı Ḥaḳḳ’ıñ olmuş idi rehberi
- 16 Şıdk̄i Osm̄an’a geldi m̄aye çün
Mefşū itdi ‘ilm-i ledünn
- 17 Ḳuṭb-ı ‘ālemdür o ş̄ah-ı ma‘nevī
‘Ārif ü k̄āmil velākin münzevī
- 18 Yek-nazarla ṭālībi irşād ider
Soḫbeti aḫbābını dil-şād ider
- 19 Ḥarīḳ‘āde çok kerām̄atı anuñ
Var dilinde nice ḥāl̄atı anuñ

4a-4b

6

Fâ‘ilâtün / Fâ‘ilâtün / Fâ‘ilün

- 1 İrdi Bağdādî-i nūr-ı Muştafâ
Rüşen itdi albini virdi şafâ
- 2 İsm-i pâki çün Muhammed’dür anuñ
Hüsn ü hilatde Muhammed’dür anuñ
- 3 Var nice hâlâtı anuñ görmüşüz
Çok kerâmâtına vâıf olmuşuz
- 4 Hâşılı bir ‘arîf-i billâh idi
Râh-ı Ha da hem fenafillâh idi
- 5 Vâriş oldı aña bu ehl-i kemâl
Fazl u ‘irfân ile ol deryâ-mişâl
- 6 Nür idi ser-tâ-adem cismi anuñ
Kim Muhammed Şükri’dür ismi anuñ
- 7 Hizmet itmiş bir nice kâmillere
Vâşıl olmuş ‘arîf ü fâzıllara
- 8 Nad-i vati Hazret-i ‘Uşşâinüñ
Evliyâsıdur o dai ve yakîniñ
- 9 Müşkilâtın hâlliderdi herkesüñ
Göñlün olırdı faîr ü beyüñ
- 10 Vâriş-i ‘ilm ü emânet idi ol
Menba‘-ı nūr-ı kerâmet idi ol
- 11 ‘İlm-i zâhir ile cem‘ olmuş ledün
Dürr-i yektâ-mişâl idi her sühan
- 12 Hey’et ü şeklinde olmuş âşikâr
Vech-i pâkinde velâyet nûrı var

13 Bu Hüsāmī derd-mendin pīridür
Dergehinde bendesinüñ biridür
4b-5a

7

Fâ'ilâtün / Fâ'ilâtün / Fâ'ilün

- 1 İntisābım sālī biñ yüz on idi
İftirākım farğa berk-i 'ıydı idi
- 2 Eyleyüb mülk-i beķāya rıhleti
Yağdı beni hicr-i nār u firķati
- 3 Yā ilāhī zāt-ı pākiñ haķķiçün
Ol Hābīb-i Kibriyānuñ haķķiçün
- 4 Eyle mülhaķķ 'ārifine sen beni
Tā kemāl üzre bilem bulam seni
- 5 Zümre-i pīrān ile maḥşūr kıı
Cümle aḥbāb ile mağfūr kıı
- 6 Baḥr-ı haķāyık sözi olma nuṭķundan cüdā
Sırr-ı haķīkat özi
- 7 Ehl-i kemāliñ şehā pīrim baḥr-ı ḳaṭreyin
Ol şemsdür zerreyin
- 8 İrişem nehre ben baḥrden olmam cüdā
Biz çekelüm derd-i ser irişe dostdan ḥaber
- 9 Derdden olur mı zarar Hāķķ vire dermān baña
Derviş olaydım diyü Hāķķ'ı bileydüm diyü
- 10 Sırrı duyaydım diyü sa'y iderüm dā'imā
Derviş oldım çok şükür kendümi etdim fikr
- 11 Mevlā'yı idüb zıkr-i cehr ile subḥ u mesā
Zikre alışdı dilüm dosta irişdi yolum

- 12 Dost ili oldı ilim menzilim anda dilā
Ben sivāyı yumuşum Hakk ile Hakk olmuşum
- 13 Ğayrını kovmuşum bir oldı öñden soña
Bu ne dār ey Hüsām
- 14 Anda hüner var tamām ‘Uşşāka oldıñ imām
O yār olur ise saña
- 5a

8

Fâ‘ilâtün / Fâ‘ilâtün / Fâ‘ilâtün / Fâ‘ilün

- 1 Ey cemāl-i bā-kemāliñ pertev-i nūr-ı Hudā
Saña ümmet cümle mürselīn ü enbiyā
Kāmetüñ ser-tā-ğadem nūr u Cenāb-ı Kibriyā
Sellimū şallü ‘ala bedrū’r-recā şemsü’l-Hudā
E’s-şalāt ü ve’s-selām ey nūr-ı ‘ayn-ı aşfiyā
- 2 Ādem ü ‘ālem senüñ nūr gelebuldı zīb-fer
Cümlenüñ aşlı vāşılısun sen ey hayru’l-beşer
Şer‘-i pākiñle beyān oldı cemī‘an hayr u şer
Sellimū şallü ‘ala bedrū’r-recā şemsü’l-Hudā
E’s-şalāt ü ve’s-selām ey nūr-ı ‘ayn-ı aşfiyā
- 3 İnqıyād şer pākiñ eyliyen buldı felāh
Berğ-ı hātıf u şartı iderler bī-cenāh
Ğalib olduñ müşrikīne Hakk virüb naşr u necāh
Sellimū şallü ‘ala bedrū’r-recā şemsü’l-Hudā
E’s-şalāt ü ve’s-selām ey nūr-ı ‘ayn-ı aşfiyā
- 4 Muğaddem pākiñle tenvīr oldı seb‘a āsumān
‘Arş u kürsī vü cinān u hūrī vü kerrü beyān
Ümmetüñ olmaqlığa razı olub peygamberān
Sellimū şallü ‘ala bedrū’r-recā şemsü’l-Hudā
E’s-şalāt ü ve’s-selām ey nūr-ı ‘ayn-ı aşfiyā

- 5 Hābegāhıñ k̄ābe kavsey-n-i ev-ednādur senüñ
Cilvegāhıñ sūre vü ‘arş-ı mu‘allādur senüñ
Maqşad-ı maṭlūbuñ ancak Hāḫḫ Te‘ālādur senüñ
Sellimū allü ‘ala bedrū’r-recā şemsü’l-Hudā
E’s-alāt ü ve’s-selām ey nūr-ı ‘ayn-ı aşfiyā
- 6 Yā Resūlallah yā hayru’l-verā yā Muştafā
Ḳıl şefā‘at bu Hüsāmī ḳuluña yevmü’l-cezā
Virdüm olsun cān u dilden dā‘imā subḥ u mesā
Sellimū şallü ‘ala bedrū’r-recā şemsü’l-Hudā
E’s-şalāt ü ve’s-selām ey nūr-ı ‘ayn-ı aşfiyā
- 5a-5b

9

Fâ‘ilâtün / Fâ‘ilâtün / Fâ‘ilâtün / Fâ‘ilün

- 1 Şāh dirsem risāletdür Hābīb-i Kibriyā
Şāhib-i tāc-ı nübüvveddür Hābīb-i Kibriyā
- 2 Zāhir ü bāṭım odır müşkil-küşā
Her ‘ulūm-ı kāşif-rāz-ı ḫaḳīḳatdur Hābīb-i Ḳibriyā
- 3 Oldı med‘ū ḫaremğāh-ı Cenāb’a irdi
Evcğāh-ı bezm ü şalātdur Hābīb-i Ḳibriyā
- 4 Hādi-i rāh sebīl-i sulṭān-ı ser ḫayl-i rüsül
Şāfi‘-i rüz-ı ḳıyāmetdür Hābīb-i Ḳibriyā
- 5 Rāzın kāşif-i sırr-ı hafayān-ı ṭarīḳ
Ya‘ni ḫelāl ṭarīkatdür Hābīb-i Ḳibriyā
- 6 Kemterim ben bir gedāyım Şeyḥ Hüsāmī ḳuluña
Maṭlabım luṭf-ı şefā‘atdur Hābīb-i Ḳibriyā
- 5b

10

Fâ 'ilâtün / Fâ 'ilâtün / Fâ 'ilâtün / Fâ 'ilün

- 1 Varlığıñ maḥv eylemeyen bulmaz rāh-ı Hakk'a rehā
Geçmeyen benlik şıfātıñ olmadı Hakk āşınā
- 2 'İlmü'l esmāya vākıf olmağa sa'y idegör
Ādem ol ādemden öğren 'ilm-i Mevlā-yı dilā
- 3 Maḥzen-i feyz-i ilāhīdür kulüb-ı 'ārifin
Sıdk ile bir kāmile rabṭ eyle qalbiñ dāimā
- 4 Lī-ma' Allah 'alemiñ 'ārif hemīşe seyr ider
Bu vücūd iqlīmine virdi olar külli fenā
- 5 Nefy ü işbāt ile pāk it mā-sivādan qalbini
Sırr-ı vaḥdet tīr u kin bilmek dilersen sūfiyā
- 6 Gel mürīd-i şādık ol bu Şeyḫ Hüsām'a şıdkile
Olmak isterseñ eger maqbül-ı zāt-ı kibriyā
- 6a

11

Fâ 'ilâtün / Fâ 'ilâtün / Fâ 'ilâtün / Fâ 'ilün

- 1 Bāğ-ı ḥüsn içre ola bir gül-i ḥandān peydā
Olur elbetde aña biñ bülbül-i nālān peydā
- 2 Bulsa 'uşşāka cihānda ömr-i sermed
Oldı çüñkim o lebi çeşme-i ḥayvān peydā
- 3 Gūy-veş ḥalka-i zülfüñle döndü başum
Olmadun daḥi henüz dünyāda çevgān peydā
- 4 Ehl-i tevḥīd kamu eyledi yer yüzden zuhūr
Gerçi keşret ile oldı nice ekvān peydā
- 5 Oldı encüm gibi mehrü-yı cihān cümle maḥv
Olalı ol ruḥ-ı ḥurşīd-i dirahşān peydā

- 6 Z̤ulmet-i ŧeb gibidir perde-i envār-ı cemāl
Rūy-ı zūlfünden olur o lem'a tābān peydā
- 7 K̤almadı nazm-ı nīzām ile Süleymān'a revāç
ŧeyh̤ H̤üsāmī eyleyeli defter-i divān peydā
- 6a

12

Fâ 'ilâtün / Fâ 'ilâtün / Fâ 'ilâtün / Fâ 'ilün

- 1 Buldı varınca ka'be-i kevnīye dil-i ŧafā
Ťübā li-men yeṭūf bi's-ŧubhu ve'l-mesā
- 2 Virüb meta'-ı hayātı vefāsına dilberüñ
Ey hāce kıldum anuñla tıĝ-ı bī-vefā
- 3 Cennet ile çünki ādem içre kevşer-i zülāl
Gögü nideleridir lebi eylesem ricā
- 4 Müşk-i Hıṭā-yı kākül pür-çİN-i dilbere
Deyyāna zorlasa kim ki gönül söyleye ḥaṭā
- 5 Dilber yaķarsa daĝ-ı sineñe H̤üsām
Altun ider gedāya gehi ŧāhlar 'aṭā
- 6a

13

Fâ 'ilâtün / Fâ 'ilâtün / Fâ 'ilâtün / Fâ 'ilün

- 1 Pertev-i envār-ı zıkrüñle gönül buldı ŧafā
Zevķ-i vicdān ile geldi cānuma bū-yı ŧafā
- 2 Cīfe dünyāya ṭālib olma pāk it ḳalbi
Ger dilersen kim ide Mevlā saña luṭf-ı 'aṭā
- 3 Gel vücūduñ nüŧhasından 'ilmü'l-esmāyı gör
'Ādem-i ademden öĝren ders-i 'aşķı dā'ima

- 4   Terk ider ‘āşık yolında cümle-i varlıklarun
          ‘Ārif-i billāha olamaz çün mā-sivā
- 5   Varlık içre yokluğu bulmağdur ancak murād
          Şafī āyinede birdir velā illā velā
- 6   İt enā ‘areznādan alan ders-i merām
          Oldı bī-şek vāriş-i sırr-ı ‘ulūm-ı enbiyā
- 6b

14

Mef’ûlü / Fâ’ilâtü / Mefâ’ilü / Fâ’ilün

- 1   ‘Aşkıñ kitāb-ı dildeki bürhān olur baña
          Her bir sütürü ma‘nî’-i Qur’ān olur baña
- 2   ‘Aşkıñla eyledikçe gönül mülkine sefer
          Her bir kudümü mesken-i cānān olur baña
- 3   ‘Aşkıñ āyā Ḥabīb-i Ḥudā feyzi cevri eyle
          Dārü’l-sürür sīnede birkān olur baña
- 4   ‘Aşkıñ ile şerḥa şerḥa olur ise eger vücūd
          Derde devā-yı Ḥazret-i Lokmān olur baña
- 5   ‘Aşkıñ ile kâinâtı yaratdı o Zü’l-Celāl
          ‘Aşkıñ felekde kevkeb-i raḥşān olur baña
- 6   ‘Aşkıñ derūn-ı dilde ‘atā-yı keremdürür
          ‘Aşkıñ saḥn-ı sīnede mihmān olur baña
- 7   Şıdḳ ile şevḳ ile şalāt ü selām itse ‘āşıkıñ
          Her zamān cennet ü rızvān olur baña
- 8   ‘Aşkıñ ile ḥāk-i ‘izzete yüz sürdi bu Ḥüsām
          Naḳd-i şefā‘atüñ senüñ iḥsān olur baña
- 6b

- 1 Şalli 'ala' şāh u serīr-i şafā
Şalli 'ala' māh u münīr ihtida'
Şalli 'ala' kāşifu sırrı hel etā
Şalli 'ala' server-i küll-i enbiyā
Şalli 'ala' rehber-i evliyā
- 2 Şemsü'l-zuhā maṭla'-ı nūr-ı Hudā
Şāh-ı cihān server-i enbiyā
Senden olur derd-i dile çün devā
Şalli 'ala' şāhid-i vechü'l-liķā
Şalli 'ala' bedr-i cemālū'l-Hudā
- 3 Çekmeyelim rüz-ı cezā miḥneti
Sensin iden ümmetine şefķati
Cümle muḥtāca viren ni'meti
Şalli 'ala' hādi-yi rüşdiyyü'l-Hudā
Şalli 'ala' menba'-ı cūd-ı sehā
- 4 Ola derd ile şalāt u selām
Rūḥına ve āline her subḥ u şām
Eyle şefā'atle bizi şād u kām
Şalli 'ala' şāfi'-i rüz-ı cezā
Şalli 'ala' sāhib-i tācū'l-verā
- 5 Eyle Hūsāmi'ye kerem yā Resūl
Kulluđına eyle anı sen ķabūl
Eyleme redd olmaya tā kim melūl
Şalli 'ala' mevzu' şemsü'l-zuhā
Şalli 'ala' envār-ı bedrū'r-recā

6b-7a

16

Fâ‘ilâtün / Fâ‘ilâtün / Fâ‘ilâtün / Fâ‘ilün

- 1 İtse yek-nazar eger şâhid-i maqşud baña
Çarh-ı mecrüdan ide tãli‘-i mes‘ud baña
  - 2 Perde-i sami‘a riqqat iken nãlelerim
Olur avãz-ı meges nãgme-i Dãvud baña
  - 3 Haqq mu‘inim olıcaq dũşmen olursa adem
Ki olur cevr-i ‘adũ bĩ-zarar-u sũd baña
  - 4 Yanmada nãyiş-i ‘aşkıñla vücũdum dã‘im
Meddãh oldu duhãn-ı şerer-alũd baña
  - 5 Ey Hũsãmĩ ben o müstağni-i kãmım dehrĩñ
Sũdmendi olamaz bũd ile nã-bũd baña
- 7a

17

Mefã‘ilün / Mefã‘ilün / Mefã‘ilün / Mefã‘ilün

- 1 Gõnlũ yok ol ki varlıq ‘ãleminde olasun maħbũb
Odur eţvãr her kãmil anuñla olasun mergũb
  - 2 Muħabbet ‘ãleminde sen ben olmaz ey dil-i şeydã
Şaқın benlik seni rãh-ı Haqq‘da itmesin maħcũb
  - 3 Bu dehr-i bĩ-beķãya virme gõnlũñ қor girersin sen
Bu maţlab-gãh-ı ‘ãlemde Hudã‘dur cũmlenden maţlũb
  - 4 Gerekse sen saña cãnã şaқın sen ğayrıyı gõrme
Gõzetme kimsenũñ ‘aybın olursun daħi ma‘yũb
  - 5 Nedür tũl-i emel sende edersũn ‘ãleme ħande
Bu dũnyã-yı denĩdendũr Hũsãmĩ fitne-i aşũb
- 7a

18

Fâ‘ilâtün / Fâ‘ilâtün / Fâ‘ilâtün / Fâ‘ilün

- 1 Ğurre olma tâc-ı tahta ey ŧen-i ‘âli-cenâb
Reht u bahtıñ terk idüb yerün olur taht-ı turâb
- 2 Kaşr-ı maşşüduñ kimüñ ma‘mür ider binâ-yı çarh
Hâne-i kalbi yoqlamış herkesüñ hâli harâb
- 3 Sen niçün kan ağlamazsun seyl idüb yaşun diyü
Rüz-i ŧeb taşdan taşa başun döğüb ağlar âb
- 4 Billâhi kanda varım nice olur hâlim benüm
Saña cürm-i bî-ħesâbım ‘arz olayım el-ħesâb
- 5 Luţf idersen bu Hüsâmi cennetiñe yol bulur
‘Adl idersen tāmudan yakmaz olur dâ’im ‘azâb
- 7b

19

Mef‘ûlü / Fâ‘ilâtü / Mefâ‘ilü / Fâ‘ilün

- 1 Bu ŧeb irişdi pür nür u envâr-ı âfitâb
Vech-i ŧerîfi oldu ‘ayân ya‘ni bî-ħicâb
- 2 Müstağrağ oldu nür-ı tecelliye kâ’inât
Şem‘-i cemâli virdi ziyâ ref‘ olub niķâb
- 3 Yüz sürdüm âsitânına buldım ŧeref-i tām
Çün bâ‘iş-i selâmet-dâreyndür intisâb
- 4 Tâb-ı firâkı çekmeye yoķ dilde tākātüm
Düşdi derdine âteş-i hicr ile ıztırâb
- 5 Ey reh-nümâ-yı kâfile-sâlâr râh-ı Haķķ
Bî-keslerine senden olur yine fetħ-i bâb

- 6 Olmuşdı inkıbāzı ile hāl-i dilim tebāh
İrmişdi ƙalb-i pür-hilālüm şiddetle inkılab
- 7 Feyz-i nesīm-i aƙdesin irişdi cānuma
Oldum şafā-yı zevk-i derün ile kām-yāb
- 8 Açdı cemāl-i muşhaf okudum ‘ayān
İtdim Hüsāmī sırr-ı ma‘ārifden iktisāb
- 7b

20

Fâ‘ilâtün / Fâ‘ilâtün / Fâ‘ilâtün / Fâ‘ilün

- 1 Düşmüşüm meyhāneye bir ‘āşıkı rüsvā olub
Gülistāndur meskenüm bir bülbül-i şeydā olub
- 2 Rehber oldı çün baña pīrim Hüsām
Hırğa-püşī oldum mürīd şākir-i ‘anƙā olub
- 3 Bendene zulm eylemek lāyık mı sulţānum benim
Bu serīr-i mülk-i hüsne dād-ger var olub
- 4 Kāfirim terk-i Hudā-yı kūyuñ eylersem şehā
Arzu-mend-i vişāl-i cennet-i me’vā olub
- 5 Medh ider ol ser ü ƙadem Şeyh Hüsāmī gül-ruhūn
Gülistān-ı ‘aşƙ içinde bülbül-i şeydā olub
- 7b

21

Mefâ‘ilün / Mefâ‘ilün / Mefâ‘ilün / Mefâ‘ilün

- 1 Cemāl-i gülşeninde ey gönül var ƙırma feryād it
Hezārān ‘andelīb-i bī-nevāyi luţf ile şād it
- 2 İrer şeb-tā-seherdür diñle nāle ‘āşık-ı miskīn
Beni de ol gürūhuñ seglerinden yā Habīballāh ta‘dād it

- 3 Hārāb olmaḡdadur beyt-i vücūdum bār-ı ‘isyāndan
Dil-i vīrānemi mi‘mār-ı luḡfuñ ile bünyād it
- 4 İrer āb u zülāl-ı baḡr-ı cūduñ dilleri seyr-āb
Dili bir ḡaṡre ebr-i feyz-i iḡsānuñla iḡmād it
- 5 Murādiñ intisāb ise der-i vālā-yı dergāhe
Pey-ā-pey na‘t-ı evṡāf-ı Resūlullāhı mu‘tād it
- 5 Hūsāme’d-dīn umar senden ṡefā‘at rūz-ı maḡṡerde
Huzūr-ı ḡazrete anı bī-kes ḡoma yād it
- 8a

22

Mefā‘ilün / Mefā‘ilün / Mefā‘ilün / Mefā‘ilün

- 1 Hudāyā ḡāb-ı ḡafletden beni luḡfuñla yād it
Derūnum cizye-i envār-ı ‘aṡḡuñdan ḡaberdār it
- 2 Viṡāliñ zevḡine irgür görem bulam seni bende
İḡür vuṡlat meyiñ cānā dem-ā-dem mest-i huṡyār it
- 3 Dili āhen-ṡıfat nerm eyle nār-ı feyz-i ‘aṡḡıñla
Ayırma zevḡ-i ṡevḡüñden beni ‘aṡḡa giriftār it
- 4 Dili ḡubb-ı münāhebden müberrā eyle yā Rabbi
ḡākīr-i ḡāk-i zilletde ḡoma ḡalbi sebük-bār it
- 5 Geḡür varlık ḡicābından ‘alāyık ref‘ ola tā kim
ḡūsāmī’yi gürūh-ı bezm-i ḡāṡṡü’l-ḡāṡṡa server it
- 8a

23

Mef‘ülü / Mefā‘ilü / Mefā‘ilü / Feülün

- 1 Oldım yine ‘āṡık-ı dīdār-ı muḡabbet
Göñlümde benüm vardurur aṡār-ı muḡabbet

- 2 Vaḥdet ile nev-āmeddir esrār-ı ilāhi
Bir şu‘le imiş lem‘a-i envār-ı muḥabbet
- 3 Kān yaşı aḳdırur çeşm-i dilümden benüm ol mäh
Gönlümde açıldı yine ezhār-ı muḥabbet
- 4 Manşür-ı dile oldu ‘ayān sırr-ı ene’l-Ḥaḳḳ
Kıldı beni zülfüñ yine berdār-ı muḥabbet
- 5 Bir küşe-i çeşm ile bilür ‘āşık-ı zārı
Lāzım mı saña eylemek izhār-ı muḥabbet
- 6 ‘Aynımda degil cevr-i felek şimdi Ḥüsāmī
Gülşenī daḫi oldı baña çün hār-ı muḥabbet
- 8a

24

Fâ‘ilâtün / Fâ‘ilâtün / Fâ‘ilâtün / Fâ‘ilün

- 1 Kef-i sîmîniñ idübdür nice biñ hürşid pest
Bu meşeldür ey kamer-ruh dest ü ber bālā-yı dest
- 2 Menzilüñ evc-i semāda olmaḳ isterseñ eger
Ḥāk-i düş hürşid-veş abdāl olub her demîñ pest
- 3 Çekdiği yār-ı ğamı söyler mi hîç ‘aşık olan
Eyledi mir‘āt-ı ḳalbi sinniñ cevriyle şikest
- 4 Serfürü itmez mi dā’im rüy-ı āteş-nāklıga
Ey şanem olma zülfüñ kāfir-i āteş-perest
- 5 Fehm ider mi ey Ḥüsāmī kimseler esrārımız
Bezm-i ğamda olmayan cām-ı meyi ‘aşḳ ile mest
- 8b

25

Mefâ'îlün / Mefâ'îlün / Mefâ'îlün / Mefâ'îlün

- 1 Açılsa çeşm-i cāniñ ref^ç olunur perde-i ğaflet
Nazar kııl 'ayn-ı 'ibretle nedür nūru bu zūlmet
  - 2 Hāqāyık münteşirdür ser-be-ser bahr-i ma'ānīden
Olanlar t̄alib-i ma'nā bulurlar der-gīrān-ı kıymet
  - 3 Tecerrüd eyleyüb kayd-ı ta'alluğdan olan 'ārī
İrişür derd-i ihlāşı şafādur onlara hāşlet
  - 4 Serābı şu degil 'atşān-ı arda eylemez anuñ
Velī vaħdet meyinden kıanmayınca virmez ol hālet
  - 5 Bulub bir kāmil insānı su'āl itsen seni andan
Eşigine kıul olmağı bilürsün cāna minnet
  - 6 Hūsāmī hāzret-i pīre irişdi Şeyh Şükrī'den
Olub cārüb-keş anın ider ol cān ile hıdmet
- 8b

26

Mefâ'îlün / Mefâ'îlün / Fe'ülün

- 1 İrişdi cānā zevke vecd-i hālet
Şafāyāb oldu dil elhāmdülillah
Kılub pīrānuñ ervāhı i'ānet
Şafā-yāb oldu dil elhāmdülillah
- 2 Beni kılduñ hārīm-i vaşla mahrem
İrüb irfān-ı mükerrerem
Velī feyzüñ ile çün kıldıñ ekrem
Şafā-yāb oldu dil elhāmdülillah
- 3 Baña üns oldu keşret içre vaħdet
Ki hecrüñ daħi oldu cāna vuşlat

Efendim eyledüñ müzdād-ı ni'met
Şafā-yāb oldu dil elḥamdülillah

- 4 Göñül vaḥdet meyinden oldu sarḥoş
Olub 'aşḫuñla dā'im mest-i medhūş
Ḥüsāmi'nin şafāsı eyledi cūş
Şafā-yāb oldu dil elḥamdülillah

8b

27

Mefâ'ilün / Mefâ'ilün / Feûlün

- 1 Göñüldür şāhbāz-u dest-i ḫudret
Göñüldür beyt ü ma'mūr-ı hüviyyet
- 2 Göñül genc-i ḥaḫīḫatle ṭoludur
Göñüldür ḥāzen-i envār-ı raḫmet
- 3 Göñülden ḫıl ṭaleb 'ilm-i ledünni
Göñüldür vāḫıf-ı sırr-ı ḥaḫīḫat
- 4 Göñül āyīne-i ser-nūr-ı Ḥudā'dır
Göñüldür istivā-yı 'arş-ı ḫazret
- 5 Göñül eyler seni hem vāşıl-ı Ḥaḫḫ
Göñüldür rehber-i rāh-ı ṭarīḫat
- 6 Göñüldedir Ḥüsāmī vech-i bāḫī
Göñüldür mesken-i me'vā-yı vuşlat

9a

28

Fâ'ilâtün / Fâ'ilâtün / Fâ'ilâtün / Fâ'ilün

- 1 Faız-ı ğam olmaz küşāde diyü itmek fikr-i kec
F'aşbirü es-şabru'l-cemil es-şabr u miftāḫü'l-ferec

- 2 Feth-i bāb olsun dir iseñ bekle cānān apusın
Men et bābe'l-ferec lec fıhi kaddelec
- 3 Vuşlat-ı yār ister iseñ rāh-ı 'aşa sālİK ol
Ana nehci-i adīm gibi fıhi min 'ivec
- 4 İ'tibār itme sülükünde 'avāmın a'nına
Hem ünāsın adri hem reh-nümā kāne illā ke'l-hemec
- 5 Meşāyihi 'āmi olan bu arza taqlīd itmesün
Cāh-ı bürhān celle mā 'ale'l-'amā hırec
- 6 Ey Hüsāmī sa'y idüb sen daı küy-ı yāre var
Fıhi 'uşşāa āleni yā-ı nūna min külli ferec
- 9a

29

Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilün

- 1 Eylemem 'ālemde hiçbir ferde 'arz-ı ihtiyāc
Mıhr-i dehr olsun gerekse pā-şāh-ı taht-ı tāc
- 2 Tır-ı firāt ile dil la'l-i lebiñ eyler ricā
Küyuna bir astedür kim ārzü eyler güllāc
- 3 Çek elüñ ben hasteye imār itmekden abīb
Kim marīzi derd-i 'aş olanlara olmaz 'ilāc
- 4 Bāde-i 'aşun şafāsun nice terk itsün gönül
Eyledi bezm-i ezelden tā anıñla imtizāc
- 5 Müşterī olalı herkes bu metā'-ı nazma
Ey Hüsāmī almadı eş'ār-ı ayrıda revāc
- 9a

30

Fâ‘ilâtün / Fâ‘ilâtün / Fâ‘ilâtün / Fâ‘ilün

- 1 Ehl-i ‘aşkıñ ibtilāsından cüdā düşmek de güç
Bülbüle gül-berg-i handāndan cüdā düşmek de güç
  - 2 Şalması ben bî-ķarāra nice demdir pertev ol
Zerreye mihr-i dırahşāndan cüdā düşmek de güç
  - 3 Bū-yı vaşl hasretiyle ağlamakdan çıķdı göz
Pīre ey dil māh-ı Ken‘ān’dan cüdā düşmek de güç
  - 4 Görmeyelden mürdedür cānānumı cismim benüm
Kişi ey yār-ı Hūdā cānāndan cüdā düşmek de güç
  - 5 Hışm idüb cān u diliñ terkin urur bu Şeyh Hüsām
Bendeler kim luḫf-ı sulḫāndan cüdā düşmek de güç
- 9b

31

Mefâilün / Feilâtün / Mefâilün / Feilün

- 1 Eger murād ise bulmaķ cihānda rāḫat-ı rūḫ
Ale’s-şabāḫ içegör sāġar-ı şarāb-ı şabūḫ
  - 2 Dil-fülküñde ḫalāş olmayayım ġamdan
Eger bulur ise de ömre dü-zār ḫazret-i Nūḫ
  - 3 Pelīdī zevķ ü ḫayrān şafāy-ı sāġar-ı mey
Şarāb-ı dilbere hiç eylemezdi tevbe-i naşūḫ
  - 4 Leb-i nigār mı yād iderüm sözümdede müdām
Cüdā her süḫanumda kīm eyle yok diye rūḫ
  - 5 Sinān-ı hicr-i dil şerḫa şerḫa olduġun
Hüsāmī bildir o yāre mufaşşal meşrūḫ
- 9b

Fâ‘ilâtün / Fâ‘ilâtün / Fâ‘ilâtün / Fâ‘ilün

- 1 Şevk-i cām-ı lebiñ itdi beni cānā küstāḥ
Dinse āyā yeridür ḥün-ı heme dünyā küstāḥ
- 2 Yüz virelden ayağun öpmege şarkar her bār
Ne ridā şālınā ya gice senüñ yā küstāḥ
- 3 Hedm-i dilberiñ senüñ gibi ṭurmuşdan ṭurmaz
Var mı ağıyar gibi dünyāda āyā küstāḥ
- 4 Şeyḥ Ḥüsām itdi ise n’ola bu gūne küstāḥlık
Eyledi bāde-i ‘aşkuñ anı şāhā küstāḥ
- 9b

Mefâ‘ilün / Mefâ‘ilün / Feülün

- 1 Ḥabīb-i Kibriyā maḥbūb-ı Mevlā
Ebu’l-Ḳāsım Muḥammed’dür Muḥammed
Resül-ı mürsel-i innā fetāḥnā
Ebu’l-Ḳāsım Muḥammed’dür Muḥammed
- 2 Ḳudūmiyle müşerref oldu ‘ālem
Zuhūr-ı bā‘iş-i ĩcād-ı ādem
‘Azīmü’l-ḥalk sultān-ı mükerrerem
Ebu’l-Ḳāsım Muḥammed’dür Muḥammed
- 3 Yaratdı kendi nūrundan anı Ḥaḳḳ
Degildir şu topraḳ ādem el-Ḥaḳḳ
Cemī‘-i enbiyādan olan esbaḳ
Ebu’l-Ḳāsım Muḥammed’dür Muḥammed
- 4 Aña ĩmān idüb Şiddīk-ı Ekber
‘Ömer didi sen oldun ḥaḳ peygamber
Olub yāver aña ‘Oşmān u Ḥayder
Ebu’l-Ḳāsım Muḥammed’dür Muḥammed

5 Zuhūriyle kilīsa oldu mūnhedim
Daḥi edyān olub ser-cümle ma‘dūm
Odur sulṭān-ı kevnīye añla mefhūm
Ebu’l-Ḳāsım Muḥammed’dür Muḥammed

6 Ğazā itdi çeküb çün seyf-i şārim
Anuñ emri cihāna oldu muḥkem
Ola şāḥib-i Ḳur’an şāh-ı ‘ilm
Ebu’l-Ḳāsım Muḥammed’dür Muḥammed

7 Hüsāmī bendeñe eyle şefā‘at
Saña ez-cān u dil olmuşdır ümmet
‘Arasāt eyleyen raḥm ile şefkat
Ebu’l-Ḳāsım Muḥammed’dür Muḥammed

9b-10a

34

Fâ‘ilâtün / Fâ‘ilâtün / Fâ‘ilâtün / Fâ‘ilün

1 Ehl-i derd-i mücrimem dermāndeyem yā Rab meded
Bir siyeh-rū ‘ācizem iḥşāndeyem yā Rab meded

2 Demgāh-ı nefis ü şeyṭāne giriftārem henüz
Ḳayd-ı bend-i şāhne-i ‘iṣyāndeyem yā Rab meded

3 Şeş cihātiyle çeḥār erkāne sıgmaz itdiğüm
Şeş cihetle gerçi çār-erkāndeyem yā Rab meded

4 Bād-ı ğaflet eyledi müstağrāk-ı mevc-i zelliñ
Ḳa‘rı yok bir lücce-i ‘ummāndeyem yā Rab meded

5 Tende bād eyleyen temevvüc ile deryā gibi
Şarşar-ı ‘iṣyān ile tuğyāndeyem yā Rab meded

6 Seyyi’ātum keffe-i kevn-i mekāne şıgmayan
Ol girān-bārı çeken nīrāndeyem yā Rab meded

- 7 Mümkinātüñ feyz ü başı feyzine hükümündedir
Ben daḥi bu ‘ālem-i imkāndeyem yā Rab meded
- 8 Ḥaddin aşdı cürm-i ‘iṣyānuñ Ḥüsāme’ d-dīn senüñ
Ben ümīd-i afv ile ğufrāndeyem yā Rab meded
- 10a

35

Fâ‘ilâtün / Fâ‘ilâtün / Fâ‘ilâtün / Fâ‘ilün

- 1 Ağlayub şām u seḥerlerde derdimden āh meded
Mededüm qalmadı gitdi baña Allah meded
- 2 Ceyş ü ğam derd ü elem eyledi pā-māl beni
Elüm al qoma ayakda yetiş ey şāh-ı meded
- 3 Reh-i ‘aşq içre beni kıldı nār-ı şeb-i ğam
Üstüme şu’le salub gel berü ey māh-ı meded
- 4 Sīne-i ‘āşıq-ı miḥnet-zede ey qāş-ı pāy
Nārıñ cevre nişān eyleme her-gāh meded
- 5 Qalmadı tāb ü tüvān bār-ı ğam bāre Ḥüsām
Mededim qalmadı gitti baña Allah meded
- 10a

36

Müstef‘ilün / Müstef‘ilün / Müstef‘ilün / Müstef‘ilün

- 1 Ey Vāḥid-i Ferd-i Şamed yessirlenā senden meded
İḥsānıña yoqdur ‘aded yessirlenā senden meded
- 2 ‘Āriflere eyle qarīn ‘āşıqlara eyle yaqīn
Sādıqlara kı1 himmetin yessirlenā senden meded
- 3 Keşretde buldum vaḥdeti üns eyle baña
İçür şarāb-ı vuşlatı yessirlenā senden meded

- 4 Olsun fenā-ender-fenā bulam beķā-ender-beķā
Eyle tecellī dā'ima yessirlenā senden meded
- 5 Dervīş Hüsām ister seni luţfuñla āl-i bendeyin
Ey Kādir ü Hayy u Ğanī yessirlenā senden meded
- 10b

37

Fâ'ilâtün / Fâ'ilâtün / Fâ'ilâtün / Fâ'ilün

- 1 Kāngı gülşen revnāķı ruhsār-ı tábānuñcadur
Kāngı gülşen içre nergis çeşm-i mestāniñcadur
- 2 Kāngı la'liñ daħi vardır cevher-i la'lin gibi
Kāngı bahriñ gevheri lü'lü-yi dendānuñcadur
- 3 Kāngı gülzārıñ gülü beñzer ruh-ı zībāña yā
Kāngı bāğıñ sünbülü zülf-i perīşānuñcadur
- 4 Kāngı bāğıñ naħli mevzūndur kadd-i bālā gibi
Kāngı naħliñ meyvesi sīb-i zenaħdānuñcadur
- 5 Kāngı cennet benzeye dergāh-ı pīre ey Hüsām
Kāngı cennet içre hūrī-i sultānuñcadur
- 10b

38

Fâ'ilâtün / Fâ'ilâtün / Fâ'ilâtün / Fâ'ilün

- 1 Kaŗreyim ammā ki dilde baħr-i 'ummān gizlidür
Zerreyim illā ki bende şems-i tábān gizlidür
- 2 Şüretā bir kemterem benden muħaķķar kimse yok
Līk ma'nā 'āleminde şāh-ı sultān gizlidür

- 3 Çeşm-i zāhir göremez ‘irfānımız mestürdur
Şafha-i kalbimde zīrā sırr-ı Qur’ān gizlidür
- 4 Ka‘be-i kūyuñ tavāf eyle gel şāhib-i diliñ
Göñli bir vīrāne amma beyt-i Raḥmān gizlidür
- 5 Ey Hüsāmī ‘arifiñ her bir kelāmı nuṭḫ-ı Hāḫḫ
Sem‘-i cān it nuṭḫumu nuṭḫumda ‘irfān gizlidür
- 10b

39

Mefâ ‘ilün / Mefâ ‘ilün / Mefâ ‘ilün / Mefâ ‘ilün

- 1 Zihî ‘izzet ki şol deyre seher vaḫti uyanıḫdur
İder feryād u fiḡān cemāl-i Hāḫḫ’a ‘āşıḫdur
- 2 Şarāb-ı lā-yezalīden o kim nūş eyleyüb ‘āşıḫ
Eylemez mest-i ‘aşḫ olmuşsun anı şanma uyanıḫdur
- 3 Rumūz u sırr-ı ‘aşḫı bī-başardan şorma ey sālîk
Anı kāmîl olan zātıñ dili baḫr-i ḫaḫāyıḫdur
- 4 İçenler Hızr-ı vaktiñ dest-i luṭfundan ḫayāt ebed
Gürūh-ı ehl-i tecrīd fenāfillāh-ı lā-ḫaḫdur
- 5 Hüsāmī sen erişdiñ Ka‘be-i maḫşūda ḫizmetle
Saña ‘āşıḫlar içre pīr-i perver dense lāyıḫdur
- 10b

40

Mefâ ‘ilün / Mefâ ‘ilün / Feûlün

- 1 Hūm-ı ‘aşḫıñ göñül peymānesidür
Şarāb-ı vaḫdetin mestānesidür
- 2 Göñülden sür çıkar keşret çerīsin
Göñül maḫbūb-ı ‘ālem lānesidür

- 3 Göñülde hubb-ı zāt-ı Kibriyādur
Dīl-i ‘āşık anuñ dīvānesidür
- 4 Göñüldür ‘āşık u ma‘şuk hem ‘āşık
Göñül sırr-ı Hudā’nuñ hānesidür
- 5 Hüsāmī’nin dili āgāhına gör
Ki Hakk’dan gayrınıñ bī-gānesidür
- 11a

41

Müstef’ilün / Müstef’ilün / Müstef’ilün / Müstef’ilün

- 1 Esrār-ı vahdet bī-gümān emvāc-ı baħr-i bī-girān
Yokluk ile varlık Lā ilāhe illādan gelür
- 2 ‘İlm-el-yaķın ‘ayn-el-yaķın nisbetdür el-ħaķ hemīn
Şek gümān itme şaķın heb bir tecellādan gelür
- 3 Tevhīd imiş baħr-i ‘ulūm bilmez anı nefsi zulūm
Kāşırdur ‘aql u fūhūm bu ders-i vālādan gelür
- 4 Dilde olan aşvāt Hū ‘ilm-i ezelden kamu
Gülde olan renc ile bū bezm-i es-şalādan gelür
- 5 Rūħ-ı Hüsām’dan ey Hüsām bu şübhe ħallolur tamām
Tevhīddürür āħir kelām bil anı esmadān gelür
- 11a

42

Fâ’ilâtün / Fâ’ilâtün / Fâ’ilâtün / Fâ’ilün

- 1 Bezm-i vahdetden ezel nüş eyleyen peymāneler
Na’ra Yā Hū çeküb eser gider ol mestāneler
- 2 Zülf-i müşkīnūñ için Mecnūn-ı şeydādur göñül
‘Āşık-ı āvāreñ olmuş var nice dīvāneler

- 3 Mest-i sahbā-yı ḥaḳīkat olmadı hüsyār-ı ebr
Oldu meftūh anlara mestūr olan meyhāneler
- 4 Bahr-i ‘aşḳ içre olan gavvās-ı genc-i ma‘rifet
Ka‘regān-ı vahdet içre buldu ol dürdāneler
- 5 Kānī‘ oldu nān-ı huşka dehre baş egmez Hüsām
Mest-i dürdāneyi çekmez ey gönül merdāneler
- 11a

43

Fâ‘ilâtün / Fâ‘ilâtün / Fâ‘ilâtün / Fâ‘ilün

- 1 Feyz-i Ḥaḳḳ mir‘ât-ı mücellādur baña vaḳt-i seḫer
Lezzet-i dünyā vü ‘uḳbādur baña vakt-i seḫer
Pür-şafā-yı rūḫ-efzādur baña vaḳt-i seḫer
Ma‘den-i esrār-ı Mevlā’dur baña vaḳt-i seḫer
- 2 Şubḫ-ı şādık-veş zuhūr ider tecellī-i cemāl
Gösterir mir‘ât-ı Ḥaḳḳ yüz vechile sırrımda ḫāl
İrişüb Ḥaḳḳa’l-yaḳīne zevḳ olur nūr-ı vişāl
Zevḳ-yāb-ı feyz-baḫşādur baña vaḳt-i seḫer
- 3 Eyleyüb “Lebbeyk” ḫiṭābıñ ḳullara ol müste‘ān
Maḫv olur hep mā-sivā pür-nūr olur kevn ü mekān
Zevḳ-yāb-ı feyz alır bī-dār olan her ‘āşıkān
Müstefād-ı nūr-ı Mevlādur baña vaḳt-i seḫer
- 4 Emr-i da‘vetiyye dāll oldu seḫer vaḳti tamām
Ḥazret-i Ḥaḳḳ’ıñ ḫabībi medḫ ider anı müdām
Ḥāb-ı ḡafletden gözün aç ḳıl tazarru‘ ey Hüsām
Dergeh-i Ḥaḳḳ’a temennādur baña vaḳt-i seḫer
- 11a-11b

Fâ 'ilâtün / Fâ 'ilâtün / Fâ 'ilâtün / Fâ 'ilün

- 1 Dergehinde kul olan 'āleme sulṭānlanur
Kime kim 'aşkıñ irişse mest olur ḥayrānlanur
  - 2 İftirākıñla senüñ her rüz-ı şeb yanmağdayım
Nār-ı hecriñle derūnum dā'ima külhānlanur
  - 3 Cān u başı yoluña kılmak fedā bir iş degil
'İyd-ı vaşlıñ yolına 'aşık olan feryātlanur
  - 4 Yuḥyi'l-emvāt sensin eyle ihyā kalbimi
Mürde-diller feyz-i luṭfuñ ile taze cānlanur
  - 5 Keşf olur esrār-ı vaḥdet şüphesiz sāliklere
Genc-i tevḥīd-i ledünnīden o dil kim kānlanur
  - 6 Meyve-i maḳşūda irse dost günāh-ı emel
Bāğbān-ı feyz-i luṭfuñ ile dili bostānlanur
  - 7 Derd-mendem çāre-sāzım kapuña geldüm senüñ
Ḥāk-i dergāhıña ol kim yüz süren dermānlanur
  - 8 Ders-i 'aşkı pīr-i kāmilden oğusun ey Ḥüsām
Müşkilāt her dü 'ālem fetḥ olur āsānlanur
- 11b

Fâ 'ilâtün / Fâ 'ilâtün / Fâ 'ilâtün / Fâ 'ilün

- 1 Her kimiñ zātında kim tevḥīk Mevlā'ya olur
Vāḳıf-ı remz-i ḥaḳīḳat kāşif-i esrār olur
- 2 Her ne kim taḳdīrdür tağyīr bulmaz şübhesiz
Çün pīr-i küllüñ ḳudret-i yārānda muḥtār olur
- 3 Eyleyen ḥubbu deryāsından devānun şāf-ı pāk
Terk-i 'ucb u deryāyı kārı āh u zār olur

- 4 Kim ki keşret ‘āleminde varlığın terk eyleye
Maḥv ider cümle rüsümü derdi istiğfār olur
- 5 Cennet ü ‘irfāne dāh̄il olmağa sa‘y eyleyen
Mā-sivāyı ref‘ ider ol şöḥbeti ebrār olur
- 6 İrmez idi vuşlat-ı cānān olanlar ey Hüsām
‘Āşık-ı dīdār olur tā seḥer-i bī-dār olur
- 11b

46

Mef’ûlü / Mefâilün / Mef’ûlü / Mefâilün

- 1 Feth eyle maḳāmātīñ irsün dile ḥālātīñ
Göster göreyim zātīñ Mevlām keremiñ çoḳdur
- 2 Cān u dili tenvīr it esrār ile tebşīr it
Zikrīñ ile şeb-gīr it Mevlām keremiñ çoḳdur
- 3 Rezzāk-ı Kerīm’imsin fettāḥ-ı Rahīmim’sin
Settār-ı ‘āzīmim’sin Mevlām keremiñ çoḳdur
- 4 Göñlüm gözün sen aç luḳfuña senüñ muḥtāç
‘Āşıklara rahmet saç Mevlām keremiñ çoḳdur
- 5 Ref‘ eyle rüsümātı maḥv eyle ḥaḫīatı
Zevḳ it baña ḫā‘atı Mevlām keremiñ çoḳdur
- 6 Derviş Hüsāmī bende vaḫdet eyle keşretde
Lezzet eyle ni‘metde Mevlām keremiñ çoḳdur
- 12a

47

Fâ‘ilâtün / Fâ‘ilâtün / Fâ‘ilâtün / Fâ‘ilün

- 1 Zikr-i Mevlā ile dil mülki müdām ma‘mūr olur
Ḥubb-ı dünyādan geçer dil ḥānesin pür-nūr olur

- 2 Sırr-ı zāta maẓhar olan ‘ārif ü dānā-yı Hāḫḫ
Ḥāzret-i Mūsā gibi dā’im mekānı Tūr olur
- 3 Zāhir ü bāḫın ḫaḫīḫat-bīn olan āgāh
Cennet ü ‘irfān içinde dā’im mesrūr olur
- 4 Maḫv ider cümle rūsūmı vüçüdı zıkr ile
Nīk dir görmez cihānda sāiri mestūr olur
- 5 Şafvet-i ḫaḫır ile her kim ki görse kāmili
Redd idüb aḫyārı dilden ḫalka ol Maşūr olur
- 6 Şeyḫ Ḥūsāmī’nin zīḫ-ı ḫalbin vīrān eylemiş
Ḥāḫır-ı vīrān-ı ‘āşıḫ dā’imā meksūr olur
- 12a

48

Mef’ûlü / Mefâîlü / Mefâîlü / Feûlün

- 1 Mestāne olan ‘āşıḫa peymāne gerekdür
Mesken ile me’men aña meyhāne gerekdür
- 2 Dervīşlik idüb ḫayd ile kül olmamakdur
Çün ‘ārif olan ḫalka bī-gāne gerekdür
- 3 Mecnūn-veş eyle çün geşt-i beyābān
Hem cezbe-i ‘aşḫ ile o mestāne gerekdür
- 4 Olduk bir iki gün bu güzer-gāhda mihmān
Ḥān-ı ni’am-ı ni‘meti mihmāne gerekdür
- 5 Derd-keş olur melāmetde Ḥūsāmī
Ṭarz-ı dervīşlik cünbüşi rindāne gerekdür
- 12a

Mefâilün / Mefâilün / Mefâilün / Mefâilün

- 1 Oğunmağdan şikâyet-nâmemüz ol şâha kalmışdur
Bizüm ahvâlimüz şimdengerü Allah'a kalmışdur
- 2 Çıkar dil-i Yūsuf' uñ ey baħr-i kerem luğf it
Ėam-ı ihvân iledür şeş derün-ı çâha kalmışdur
- 3 Varan redd olmayub maħrûm kalmaz âsitânuna
Muħaşşal yezel in'âm ol yüce dergâha kalmışdur
- 4 Ėudâ 'afv eylemek cürmüm muğarrerdür benüm ancak
Sirişk-i dîde-i Ėün-bârum ile âha kalmışdur
- 5 'Ağâ vü luğf-ı ihşân ey Ėüsâm feyz-i Bârî'dir
Reh-i 'ișyân revâ olmak bu dil-i gümrâha kalmışdur
- 12a-12b

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün

- 1 Taşlara urur başım devrân-ı âbı iñledür
Döndürür dolâb-ı mânende âsiyâb iñledür
- 2 Olur olmaz câhiliñ kılma Ėağâyâ istimâ'
Gerçi ehl-i fazl-ı nâdânuñ esbâb iñledür
- 3 Nâle vü efgânuna 'ușşâkıñ o gitme diyü
Muğrib-i devr-i zamân deryâyı iñledür
- 4 Pâyân kııl âh eyle ey dil cürmüñü yâd eyleyüb
Yoksa vallahi seni Ėamu 'azâbı iñledür
- 5 Nice kim bağrı delinmesin ser-â-pâ ney gibi
ŞeyĖ Ėüsâmî'yi 'adünuñ ıztırâbı iñledür
- 12b

51

Mefâîlün / Mefâîlün / Mefâîlün / Mefâîlün

- 1 Dilâ her bir günâh ağlamakdan hayr olur zâhir
Belî cem'iyet-i yârân bâ'îş-i ebrâr olur zâhir
  - 2 Fezâdan her ne zâil olsa şabr eyle taḥammül kııl
Vesîle devlet-i dâreyne zirâ şabr olur zâhir
  - 3 Ezelden kâbil-i tevfiḳ-ı İslam olmayan âdem
Ḥaḳîḳat müselman denmez ana gebr olur zâhir
  - 4 Ayâ devlet sarâyında 'izzet ile iden temkîn
Olursun 'âfiyet sen de mekânuñ kabr olur zâhir
  - 5 Hücüm-ı keşret-i rubâh-ı a'dâdan elem çekme
Atılmaḳda Hüsâmî hişşe hemân pîr olur zâhir
- 12b

52

Mef'ûlü / Fâîlâtü / Mefâîlü / Fâîlün

- 1 Dâ'im cefâ iden o şeh-i nûr seyyidedür
Bâr-ı ğam ile ḳadem çün ḥamîdedür
  - 2 Hemtâ olur mı sevdiğimde hiçbir güzel
Vallâh dil-rübâlar içinde ber-güzîdedür
  - 3 Ser-i nefse zâre heves ḳoydı şehâ
Şol ḥaṭṭ-ı nev ile 'arızîñ nesh-i remîdedür
  - 4 Cismim yaḳardı nâr-ı firâḳıñ kül eyleyüb
Teskîn iden velîkin anı âb-ı dîdedür
  - 5 Tûṭî-i minnet nuṭḳa gelürse n'ola Hüsâm
Ḳande mükerrer leb-i la'liñ çeşîdedür
- 12b

53

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün

- 1 Bâgda nâleye bülbül gelür âğâz eyler
Vird-i ra'nâ ana şad-şîve ile nâz eyler
  - 2 Rahtıñ gencine 'azm eyler isem destînden
'Ârdır zülfü baña cümle tûmâr eyler
  - 3 Ehl-i Hakk'dur benüm ol şâh-ı cihânum bî-şek
Seg-i âgyâr eyleyen bende-i mümtâz eyler
  - 4 Burça'-ı zülfünü ref' it görelüm gül ruhuñu
'Andelîb-i dil ü cân pençe ser-âğâz eyler
  - 5 Cevr ider oldı Hüsâmî bize çünkim dünyâ
Şanma cevriñi sırr-ı vehmiñ ser-efrâz eyler
- 13a

54

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün

- 1 Hâne-i dil sâkiyâ her lahza bir meyhânedür
Havf-ı dil mi bu dil-i dîvânemiz mestânedür
  - 2 Şâne-veş dil tolaşır sa zülfünüñ zincîrine
Kendüye mâlik degil ma'zür ola dîvânedür
  - 3 Nâr-ı 'aşkuñla senün ben yanmağdayum dâ'imâ
'Aşk bir şem'-i ilâhî aña cân pervânedür
  - 4 Hâne-i kalbe hayâlîñ kondı çünkim dilberâ
Dest-i kudretle yapılmış bir güzel kâşânedür
  - 5 Ser-fürü etmez 'acüz dehre ey dil bu Hüsâm
Gördigüñ meydân-ı 'aşkda haylice merdânedür
- 13a

- 1 Menba‘-ı feyz-i Hudâ’dur Halvetî ‘Uşşâkîler
Baħr-i cüd-ı Murtażâ’dur Halvetî ‘Uşşâkîler
  - 2 Mevlevîler Meşnevî’den feyz alurlar zıkr ile
Hem-dem-i bezm-i şafâdur Halvetî ‘Uşşâkîler
  - 3 Kâdirî vü Eşrefîler nür-ı zıkrullâh ile
Cezbe-i sırr-ı uzmâdur Halvetî ‘Uşşâkîler
  - 4 Halvetî tevħîd-i zâta irişüb Bayrâmîler
Mâye-i feyz-i ‘aţâdur Halvetî ‘Uşşâkîler
  - 5 Hâzret-i Yahyâ’yı Seyyid pişvâ-yı Gülşenî
Nür-baħş-ı evliyâdur Halvetî ‘Uşşâkîler
  - 6 Seyyidiyye Aħmed El-Rufâ‘î Aħmed âl-i ‘abâ
Cümlesine reh-nümâdur Halvetî ‘Uşşâkîler
  - 7 Edhemî Zeynî vü Sadî Şâzelî pîr olub
Her gürüha muķtedâdur Halvetî ‘Uşşâkîler
  - 8 Hâcegân-ı Naķş-bendî Kibrevî olmuş cenâh
Tâ’ir-i ‘anķâ-i hümâdır Halvetî ‘Uşşâkîler
  - 9 Dergehinde pîrinüñ bir kemter dervîşi Hüsâm
Reh-i nürdân-ı Hudâ’dur Halvetî ‘Uşşâkîler
- 13a

- 1 Şehâ bu kaçır-ı divânuñ harâb olmaķ ne müşküldür
Ser-â-pâ nâzuñ endâmuñ türâb olmaķ ne müşküldür

- 2 Hezārān zaḥmet ile dūnyāda cem‘ itdigün malı
Yarın maḥşerde bir bir ḥesāb olmaḡ ne müşküldür
- 3 ‘Aceb ḡorḡu degil midir ki ĩmānsız giden kimse
Müebbed ṡamuda ḡalub ‘azāb olmaḡ ne müşküldür
- 4 Münāfıḡlar yanub yaḡılmadan pūryāne dönmüşdür
Çekerler nār-ı dūzaḡda kebāb olmaḡ ne müşküldür
- 5 Egerçi ‘ayş u nūş idüb şafā süren cihān içre
Ḥüsāmī saña aniñçün ‘itāb olmaḡ ne müşküldür
- 13b

57

Fâ‘ilâtün / Fâ‘ilâtün / Fâ‘ilâtün / Fâ‘ilün

- 1 Zāhidā mir’āt-ı şun‘-ı kird-gāre baḡ nedür
Cümle eşyāda zuhūr iden şifāt-ı Ḥaḡḡ nedür
- 2 Ne revādur çirk ü şirk ile eyle ḡalbiñ siyāh
Ģayret-i ĩslām bu mıdur yā başında aḡ nedür
- 3 Şem‘e ḡarşu gerçi kim pervāne dā’im pūr yaḡar
‘Aşıḡ-ı şādıḡ olanlarda cismini yaḡmaḡ nedür
- 4 Bende yoḡ cem‘iyyet-i ḡātır ki idem bir vaḡt edā
Zāhidā dir iseñ salāt-ı ḡamse ḡılmaḡ nedür
- 5 Ḳatre-i mā-i menīden ḡaḡ iderken ādemi
Ne bilür şarrāf-ı ‘ālem cevher-i ṡopraḡ nedür
- 6 Sinniñe āhen ṡokunıcaḡ dā’im āteş çıkar
Ādem olan ādemī bir birine çaḡmaḡ nedür
- 7 Menzil-i ‘ālī tavşif-i te‘ālā ḡıl nüzül
Ey Ḥüsāmī ‘ārif olanlar bilür ancaḡ nedür
- 13b

Mefâîlün / Mefâîlün / Mefâîlün / Mefâîlün

- 1 Fenā ehli beḳā semtine oldı göçmege ḥāzır
Şükûfiyle dıraḥtān oldı güyā birbirin çadır
  - 2 Saña yüz vech ile ‘arz-ı cemāl eylerse aldanma
Ne genci zîr-i ḥāk içre ḳomıř bir köhne dünyādır
  - 3 Zāhîrim evliyā olursa olan maḫhar-ı ḥikmet
Zuhûr iden anarım olaydım ‘āleme zāhirdir
  - 4 Bi-ḥamdillāh muhakkir bir gedā-yı bî-nevāyım ben
Kimi mîr-livā kimi vezîr ü kimi pâdiřāhdır
  - 5 Bugün zühd-i ma‘āřîden begāyet telh-kām oldum
Şafā-yı lezzet-i vařlıñ Ḥüsāmî’ye vir ey Ḳādir
- 13b

Mefâîlün / Mefâîlün / Mefâîlün / Mefâîlün

- 1 ‘İbādetten murād-ı ilahiyye ‘iṭā‘atdür
Ribā ehlin řaḳın şanneyleme ehl-i ‘ibādetdür
  - 2 Fenā dünyāda gerçi bir iki gün ‘ayş u nüş itdiñ
Benim ḥavfım hemān ey zāhid āḥvāl-i ḳıyāmetdür
  - 3 Cihānuñ ‘izz ü cāhıñ istemem şimdi ferāgum var
Ne ümîd-i riyāsından ne maḳřudum kitābetdür
  - 4 Şifāyı terk idüb şer‘-i şerîfe inḳıyād iden
Muḳarrer bil iki ‘ālemde ol ehl-i sa‘ādetdür
  - 5 Ḥüsāmî ‘ālem-i fānide cevri ü cefā çekdin
Hemîředür dile ğam-ġın olmaḳ aña ‘ādetdür
- 13b-14a

60

Mefâilün / Mefâilün / Mefâilün / Mefâilün

- 1 Saña lâyıķ Hüdāyā ben ıulıñda ne ‘ibādet var
Ne tevḥīde liyāķat var dimāğımda ne lezzet var
  - 2 Ne nāz u namāz ve ne niyāz u rūze var bende
Ne oldum mu‘tekif bir dem ne celle var ne ḥalvet var
  - 3 Dirīgā nefsi emmāremden oldum zār u ser-gerdān
Ne münhiñden kaçār göñlüm ne emrine iṭā‘at var
  - 4 Ne deñli mücrim-i ‘āşī olursam rüz-ı maḥşerde
Bi-ḥamdillāh Muḥammed gibi bir şāhib-şefā‘at var
  - 5 Göñül virme ṭarāb-ābād dehre ey Ḥüsām Aḥmed
Fenāsı çün muķarrerdür daḥi hevli-i kıyāmet var
- 14a

61

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün

- 1 Bāğ-ı cennet dile kūy-ı şen-i dildār biter
Müntehā ķāmeti ṭübā baña her bār biter
  - 2 Ṭarf-ı gülzāre yūri ķo bizi ey bülbül-i zār
Seyr-i bāğ-ı ‘āşıķa ol ruḥları gülzār biter
  - 3 Şāh-ı ‘aşķa şerer-ālūde dühān-ı āhım
Başım üstüne baña hayme-i rüzgār biter
  - 4 İñleyüb gūşuna ğamz eyleme sende ey zülūf
Beni ğamz itmeñe ol ğamze-i ḥūnhār biter
  - 5 Kāfirim cennet ü ḥūrī heves eyler isem
Bu Ḥüsāmī hele dīdār-ı rūḥ-ı yār biter
- 14a

62

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün

- 1 Ehl-i sözüñ nice bir anla vâhî nice bir
Nice bir eflâke çıka dūd-ı siyâhı nice bir
- 2 Genc-i ‘uzletde kanâ‘at idelim bir şâle
Nice bir yād idelüm atlas-ı şâhı nice bir
- 3 Giçelim hâke düşüb meretebe-i ‘ulyādan
Nice bir bu heves-i fikret-i cāhı nice bir
- 4 ‘Arşa-i ‘aşkda gel ‘āşık-ı ‘uryan olalım
Nice bir kayd u libās-ı külâhı nice bir
- 5 Şeyh Hüsâm’ın dīl ü zārına idüb şefkat ü rahm
Nice bir eyleyelüm hicr ile āhı nice bir
- 14a

63

Mefâilün / Mefâilün / Mefâilün / Mefâilün

- 1 Ğam-ı Mecnūn-ı ‘aşkı ‘āşıkı ğam-hār olandan şor
Ṭabībim derd-i bīmār-ı yine bīmār olandan şor
- 2 Ne bilsün lezzet-i esrār-ı ‘aşkı zāhīd-i sālūs
Anuñ keyfiyyetin abdāl-ı derd-i yār olandan şor
- 3 Gedā-yı kūyuñ olmağ zevķini benden su‘āl eyle
Şafā-yı la‘l-i nābīñ sākī benden ğayrıdan şor
- 4 Ruḥuñ vaşf idemez zāğ-ı raķīb ey ğonca zībā
Şafā-yı salṭanat ķadrin bege hünkār olandan şor
- 5 Tecellī-i ruḥ-ı yār ile nice bī-ķarārım ben
Hüsāmī-veş anı bir ‘āşık-ı dīdār olandan şor
- 14b

Müstef'ilün / Müstef'ilün / Müstef'ilün / Müstef'ilün

- 1 Sālikleriñ irşād iden pīrim Hüsām 'Uşşākīdir
'Āşıklarıñ dil-şād iden pīrim Hüsām 'Uşşākīdir
- 2 Kıtub-ı cihān olmuş o pīr mülk-i dile oldu emīr
Dergāh-ı Mevlā'dan dile fehmi pīrim Hüsām 'Uşşākīdir
- 3 'Āşıklarıñdur rehberi 'ariflerindür serveri
'İrşād iden her kemteri pīrim Hüsām 'Uşşākīdir
- 4 Dārü'l-emāndur meşheri verir şafā bu ma'bedi
İden 'atā her maqşadı pīrim Hüsām 'Uşşākīdir
- 5 Nuṭk-ı Hudā'dur her sözi kenz-i ma'nādır özi
Dāreynde aḳ iden yüzi pīrim Hüsām 'Uşşākīdir
- 6 Eşigine yüz sür Hüsām şıdḳ ile ol aña ḡulām
İden ḡaribiñ şād-kām pīrim Hüsām 'Uşşākīdir
- 14b

Mefâilün / Mefâilün / Mefâilün / Mefâilün

- 1 Vücuduñ mazḡarı şems hüviyyet sırr-ı Mevlādur
Kelāmiñ nūr-ı Hāḳḳ baḡr-i ḡaḳīḳat Hāḳḳ te'ālādur
- 2 Cemī'i enbiyānun nūr-ı cismi ḡırz-ı cānısın
Cemāliñ nüṣḡa-i çār-kitāb ü 'ilmü'l-esmādur
- 3 İmām-ı enbiyāsın pīşvāsın ümemsin
Maḡāmıñ sidresā cennet ne 'alā evc-i vālādur
- 4 Felekde kehkeşān şanma ḡudūmuñ intizārına
Semā ehli cemālin şevḳine cümle müheyyādur

- 5 Güneh-kār ümmetiñden bir gedâyım cümleden aḥḳar
Baña bir zerre-i luṭfuñ ḥayat-efzâ-yı ‘uḳbâdur
- 6 Beni nâr-ı cehennemden ḥalâşa çâre cüd olsun
Niğâh-ı merḥamet bu Şeyḥ Ḥüsâm cüd-ı ‘aṭâdur
- 14b

66

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün

- 1 ‘Ârif-i billâh olub nûr-ı cemâlullâhı gör
Râh-ı Ḥaḳḳ’da rehber olan rûḥ-ı ehlullâhı gör
- 2 Cân u dilden keşret-i âlâyişi terk eyleyüb
İki ‘âlemden geçüb küllî fenâfillâhı gör
- 3 Nîk ü bed her ne gelürse cânib-i Ḥaḳḳ’dan saña
Ḳıl ḳabûl anı diliñden sırr-ı ‘Abdullâhı gör
- 4 Kâmilîñ feyzine gel gir tâ kemâle iresin
Seni saña bildiren ol ‘ârif-i billâhı gör
- 5 Ḳalma keşret ‘âleminde râh-ı taḥḳîḳa iriş
Gel ḥaḳîḳat-bîn olub sırr-ı vişâlullâhı gör
- 6 Câmı görmek maṭlabuñ ise Ḥüsâme’d-dîn gel
Saña göstersün seni ol mürşid-i âgâhı gör

14b-15a

67

Mef’ûlü / Mefâilü / Mefâilü / Feülün

- 1 Ey mazḥar-ı küll cümle-i tedbîr senüñdür
İnkâr idemez anı taḳdîr senüñdür
- 2 Ḥüsn içre ḳoduñ ḥayret ile âh-ı enîni
‘Âşıḳlara cezbe-i te’sîr senüñdür

- 3 İnsānı yaratdıķda virüb ħüsn ü cemāli
Naķķāş-ı şuversin ki bu taĥrīr senüñdür
- 4 Esmā vü müsem mā bu vücūd deyü ‘adem heb
‘Ālemde bu tebdīl ü taġyīr senüñdür
- 5 Bu kıyl ile ķāli kim ider baĥş-i ma‘ānī
Şüretde benim ma‘nīde taķrīr senüñdür
- 6 Ekdār-ı ġumūm ile germ oldı Ĥüsāmī
Bu bī-kes ü bī-ĉāreye tebşīr senüñdür
- 15a

68

Mefâîlün / Mefâîlün / Feûlün

- 1 Belā-yı ‘aşķ ile rüsvālıġıñ var
Senüñ ey dil yine şeydālıġıñ var
- 2 ‘Amīķ-i baĥr-i ĥayretsin yine sen
‘Aceb cūş ile deryālıġıñ var
- 3 Bu ħüsn ü bu leġāfet bu ebrū
Ser-āmedsin hele zībālıġıñ var
- 4 ‘Aceb midir bu ‘ālem olsa bendeñ
Senüñ İskender ü Dārālıġın var
- 5 Olub Mecnūn ü āvāreñ bu ġönlüm
O yāl ü bāl ile Leylālıġıñ var
- 6 Ayaġın altına baķ ġör Ĥüsāmī
Eli irmez saña a‘lālıġıñ var
- 15a

Mef'ûlü / Fâilâtü / Mefâilü / Feûlün

- 1 Gönlüm ki derd-i 'aşka cānāne mübtelādur
Cān-ı za'īfim eyā cismim ile belādur
- 2 Olar qademde başdan kim geçdi aldı meydān
Merdān-ı 'aşq içinde dirler aña bahādur
- 3 Dünyā yüzine 'āşık nice baqabilür hiç
Fāni-i muṭlaq olan bilür cihān fenādur
- 4 Derd-i gamiñ aceb mi olsa ḥālī dilden
Bī-gāne olmaz ol kim evvelden āşinādur
- 5 Her ne gelür ise Ḥaqq'dan gam çekme Ḥüsāmī
Maḥbūbuñ ise dā'im 'uşşākına cefādur
- 15a

Mefâilün / Mefâilün / Mefâilün / Mefâilün

- 1 Binā-yı 'aşkı ta'mīr itmede üstādımız vardur
Velī Ferhād-veş anda nice ırğadımız vardur
- 2 Naḥvesinde settārim ṭālī'im meymūn olub qalmaz
Sürür-ı dehre meyl itmez dil-i nā-şādımız vardur
- 3 Yıqıldı düşdü gence kimse ma'mūr olmadı gitdi
Felek dirler bizim şimdi ḥarāb-ābādımız vardur
- 4 Ferāgat tekye-gāhında mürīd olmaḫ bi-ḥamdillāh
Gürūh-ı evliyālardan bizim irşādımız vardur
- 5 Delindi ney gibi baḡrım Ḥüsāmī zerd olub rüyum
Velī güftāre yok ṭāqat qurı feryādımız vardur
- 15b

Feilâtün / Feilâtün / Feilâtün / Feilün

- 1 Gelüniz bezm-i ‘azīze varalum hey dervīşler
 1 Toğrı mı bu yolda biz de şoralum hey dervīşler
- 2 Ağlayub idelüm āh dökülsün gitsin günāh
 2 Gice gündüz zıkrullāh sürelüm hey dervīşler
- 3 Dimeziz kim ‘ālimiz nefse uyar zālımız
 3 Hemān kendü hālımız görelüm hey dervīşler
- 4 ‘Uşşakıñ geç postuna cānuñ vir Hakk dostuna
 4 Hemān bu söz üstüne turalum hey dervīşler
- 5 Dervīş Hüsāmī hemān sırrıñ eyleme ‘ayān
 5 Hakk yolına cān kırbān virelüm hey dervīşler

15b

Mef’ûlü / Fâilâtü / Mefâilü / Fâilün

- 1 ‘İbretle bak bu ‘āleme sırr-ı zuhūru gör
 1 Luţf u ‘aţā-yı Hakk ile zevk-i sürūru gör
- 2 Her ne gelür ise dergeh-i Hakk’dan kanā‘at it
 2 Dilden sivāyı ref’ idüb ‘abd-ı şekūrı gör
- 3 Şeb-tā-seher ricāda olub cürmüñi müdām
 3 Maĥv eylesün zünübı Rabb-i Ğafūru gör
- 4 İtme na‘īm-i lezzet-i dünyāya iltifāt
 4 Cinān-ı hūrī vü şerbet-i mā’-i tūhūrı gör
- 5 Kıalbiñde mā-ĥaşal fikr idüb Hüsām
 5 Āyān-ı beyyināt mā-fi’ş-şudūrı gör

15b

Mef'ûlü / Fâilâtü / Mefâilü / Fâilün

- 1 Ol kim bu 'âlem içre muhabbet esîridür
Çeksün cefâ-yı cevri ki miḥnet esîridür
- 2 'Ârif odır ki ma'nâ yüzünden nazâr ide
Gör câhili ki rızq ile şûret esîridür
- 3 Ehl-i fenâ maṭlab maṭlab dârını terk ider
Zâhid hemîşe nefis ile şehvet esîridür
- 4 Dergâh-ı ḥâke rehiñ olan 'âşık-ı cemâl
Yek-nazra-i 'inâyet ü himmet esîridür
- 5 Hâk ola Hakk-ı vücūdını besle Hüsâm
Râzı-ı nân u ḥuşk kanâ'at esîridür
- 15b

Mefâilün / Mefâilün / Mefâilün / Mefâilün

- 1 Dergâh-ı 'inâyetde nice dil-dâdeler vardur
Bu dehr-i bî-vefâda bî-ṭaleb âzâdeler vardur
- 2 Sen o sulṭân-ı evreng-i 'inâyetsin ki dâ'im âsitânende
Kul olmuş pây-i mâcanda durur şehzâdeler vardur
- 3 Kõ ṭa'nı zâhidâ meyḥâne-i rind-i ḥarâbâta
Velî çok vaḥdet-i ḥum şâhib-i seccâdeler vardur
- 4 Nazâr kılmason hiç ğayra görünce serv-i bâlâñı
Yoluñda pây-mâl olmuş nice üftâdeler vardur
- 5 Görüb mestâne meclisde Hüsâmî eyleme teşnî'
O bezm-i pür-şafâda sen de gör ne bâdeler vardur
- 16a

- 1 Diliñ dergâh-ı Hakk'dan minneti var
Cihānuñ rif'atinden 'uzleti var
- 2 Virir sükker yerine zehr kâtil
Bu dehrin bir 'acâyib miñneti var
- 3 Göñül virmez Hudâ'dan gayrısına
O cânın kim başında devleti var
- 4 Göñül mestānedür dā'im ayılmaz
Mey-i 'aşkıñ dañi keyfiyyeti var
- 5 Firāk-ı derde şabr it didi bañā
Bilürem bunda Hakk'ın hikmeti var
- 6 Saña senden görünsün pür-nür-ı dest
Göñül mir'âtinün çün şafveti var
- 7 Gel imdi sür yüziñ dergâh-ı pîre
İder elbet 'ināyet sâ'ati var
- 8 Bu cāh-ı ğamdan dilü āsān düşürdüm
Hüsām'ın yine derd ile nisbeti var
- 16a

- 1 Dār-ı dünyā ğarīb hāletdür çekilen dā'imā nedāmetdür
Her gelen mübtelā-yı miñnetdür sen anı şanma rāhatdur
- 2 Ni'meti niğmet ile nevāşdur lezzeti sem zehri āfetdür
Olagör Hakk'ın emrine teslīm kula lāyık olan 'itā'atdür
- 3 Her ne emr eylediye ma'būduñ añun emri edā-yı hizmetdür
Zıkr-i tevḥīd eyleyüb pişe kâlib eyle vü kalb-i sa'ādetdür

- 4 Zikriñ olsun İllallah hâlişâ dirseñ selâmetdür
İki ‘âlemde ey Hüsâm şeref Ehad ü Aḥmed’e muḥabbetdür
16a

77

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün

- 1 Oldı çün mest-i mey bâde-i ğaflet dil ü zâr
Beni ne hâlete koydı ğam-ı ‘aşk-ı dildâr
- 2 Kimseler vâkıf olub hâl-i derünüm bilmez
Kime yâ Rab ideyim süz-ı derünüm izhâr
- 3 Eylemez derdüme üm olsa da Loḫmân-ı zamân
İtme şimdengerü ben derdlüye fikr-i tîmâr
- 4 Yâ İlahî kerem-i luḫfuñla kaldı hâlim
İtme nâr-ı ğazab-ı ḳahrıñ ile âteş-i yâr
- 5 Afv idüb cürmümü yandurma beni düzahda
Ey olam mezheb-i ‘âşîye meded senüñ Ğaffâr
- 6 Afv idüb ben ḳulıñı eyle günâhdan ‘arî
Eyleyem cürmüme yâr nice biñ istiğfâr
- 7 İlḫâḳ eyle Hüsâmî’yi sü’edâ defterine
Ḥürmeti Ḥayder-i Kerrâr ü Resül-i Muḫtâr
16b

78

- 1 Yine mağrürsun meded derd-mend-i insân
Sinnîñ tamâm olub belîñ bükilür
Ecelden ḳurtulmuş yoḳdur bir zamân
Kemikler ḳağşayub a’zâ sökilür

- 2 Şaḫalıñ aġarub yimediñ aşıñ
Ebedī saġlıġı görmedi başuñ
Aġzında çüriyüb qalmanı dışıñ
Gözlerinüñ güherleri dökilür
- 3 El ayak tutarken hiç tutmaz olur
Kulaqlarıñ āvāz işitmez olur
Boġazıñ bir loġma et yutmaz olur
Tamarları gerilüb qanı çekilür
- 4 Pīrlık şāmeti ömriñe qonar
Derd-mend her yirden saña el şunar
Üsti çürimüş bir eve döner
Esās-ı cismiñ bir bir çekilür
- 5 Göç buraġını gör erkenden meded
Çekilür qāfile-i kār-bān bī-‘aded
Nöbet saña gelür ey Hüsām Aḫmed
Ecel sancāġı kapuña dikilür

16b

79

Mefûlü / Mefâilü / Mefâilü / Feûlün

- 1 ‘Aşķ āh ile derd-i dil-i cānāne gerekdür
Cān bezl ide aña diye cānāne gerekdür
- 2 Ya neye yüzim sürmege itse beni şāyān
Luṭf-ı kerem üftādeye şāhāne gerekdür
- 3 Rāzı olalum zülfüni yāriñ daġıdırsa
Ol bende müselsel dil-i dīvāne gerekdür
- 4 Bir şāf-derün-ı yār muvāfiķ ele girse
Hicrān-ı ġamı tesellīye nice yārān gerekdür
- 5 Sākī qoma şol mişķale-i sāġarı elden
Şerriniñ kederin def ine peymāne gerekdür

- 6 Bir yirde qarār eylemez illā ciger-i midde
Tīr-i sitemiñ haṭır-ı dīvāne gerekdür
- 7 Tanzīri ne mümkin k'ola pīr ü Hüsāmī
'Aybını hele tesettür ihvāne gerekdür
- 16b-17a

80

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün

- 1 Aql-ı fikrim cümle vārim virdüm aldum derd-i yār
Dilde dāgım cānda zārım virdüm aldum derd-i yār
- 2 Virmişim şabr u şebātı cümleten yağmaya ben
Hānümānım anda varım virdüm aldum derd-i yār
- 3 'Aşk-ı Hakk'dır çün erenlerden benüm istedigim
Buldum anı oldı kārım virdüm aldum derd-i yār
- 4 İki 'ālemde bāna maṭlūb olan 'aşkıñdurur
'Aşk enīsi yār-ı gārım virdüm aldum derd-i yār
- 5 Āh idüb 'aşkıñ ile her sahrāyı nūr-ı Hakk
Buldı itmām intizārım virdüm aldum derd-i yār
- 6 Naqş-ı hüsnuñ bu Hüsāmī'niñ dilinden çıkmadı
Cān fedādur saña kārım virdüm aldum derd-i yār
- 17a

81

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün

- 1 Vāşıl-ı feyz-i Hudā'yuz Halvetī 'Uşşākīyüz
Hāk-pāy-i Muştafā'yuz Halvetī 'Uşşākīyüz
- 2 Çār-yār-ı bā-şafāya kul u qurbān olmuşuz
Bende-i āl-i 'abāyuz Halvetī 'Uşşākīyüz

- 3 Mekteb-i 'irfāndan aldı ders-i 'aşkı tıfl-ı dil
Ehl-i 'aşka pīşvāyuz Ḥalvetī 'Uşşākīyüz
- 4 Li-ma' Allah sarāyında olan muķīm ü müdām
Ḥāk-rāh-ı evliyāyuz Ḥalvetī 'Uşşākīyüz
- 5 Ḥazret-i pīrin eşigi ḥākine yüz süreli
Ḥamdülillāh pūr-şafāyuz Ḥalvetī 'Uşşākīyüz
- 6 Taht-gāh-ı dilde mihmān oldu esrār-ı Ḥudā
Her gürüh-ı muķtedāyuz Ḥalvetī 'Uşşākīyüz
- 7 Nūr-baḥşī hācegān ü Ḳādirī Bayrāmī heb
Cümleden feyz-i āşināyuz Ḥalvetī 'Uşşākīyüz
- 8 Ey Ḥüsāmī Şeyḥ Ḥüsāme'd-dīn'üñ olduñ bendesi
Tārik-i her dü-serāyuz Ḥalvetī 'Uşşākīyüz
- 17a

82

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün

- 1 Biz ḥaķīkat ehliyüz kuṭb-ı Ḥudā'dur pīrimüz
Ya'ni kim feyyāz-ı 'ālem evliyādur pīrimüz
- 2 Biz muḥibb-i ḥānedānuz Murtaza'dur pīrimüz
Mehdī-i şāhib-zamānuz ..... pīrimüz
- 3 Naķd-i sırr-ı Muştafā vü Murtaza ol şāh-ı dīn
Hādi-i ins ü melek pīşvādur pīrimüz
- 4 Men rāī sırrını yüzünden itdi münkeşif
Mazhar-ı nūr-ı tecellī Ḥaķḳ-nümādur pīrimüz
- 5 Hızr-ı vaķtdir kim şunar 'āriflere āb-ı ḥayāt
Rūḥ-perver sākī-i hām-ı şafādur pīrimüz
- 6 Keşf olur mir'āt-ı vechinden tecellī-i cemāl
Şübhesiz cām-ı cihān gibi nümādur pīrimüz

- 7 Pür-nür-ı hüsn tecellî-i cemâl eyler ‘ayân
Ey Hüsâmî şeynsiz nür-ı Hudâ’dur pîrimüz
17a-17b

83

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün

- 1 Maḥrem-i esrâr-ı hikmet bizler ‘Uşşâķîlerüz
Şâhib-i sırr-ı emânet bizler ‘Uşşâķîlerüz
Mazhar-ı feyz-i nübüvvet bizler ‘Uşşâķîlerüz
Server-i sırr-ı velâyet bizler ‘Uşşâķîlerüz
Maṭla‘-ı şems-i hidâyet bizler ‘Uşşâķîlerüz
- 2 Men sırrın bilelden Ḥaķķ’ı taḥķîķ bilmişüz
‘İyd-ı ekberdir cemâl-i yâre ķurbân olmuşuz
Hem-dem hüccâc-ı ma‘nâyuz tavâfi kılmışuz
Sa‘yile irdik Şafâ’ya Merve-i Ḥaķķ’ı bulmuşuz
Ka‘be-i maķşûda vuşlat bizler ‘Uşşâķîlerüz
- 3 Evliyâyı eyledik aķdâra ezelden ḥâmî olub
Ahd ü peymân gözleyüb hem-şıdķla ihlâş olub
Şer‘ine uyduķ Resûlün bezm-i ḥâşşü’l-ḥâşşı olub
Ṭalmışız baḥr-i ḥaķîķat ka‘rına ğavvâş olub
Bulmuşuz der-i muhabbet bizler ‘Uşşâķîlerüz
- 4 Biz ķanâ‘at Kâfina sîmürĝ-ı ‘anķâyuz hemân
Zerrece gülmez bizüm ‘aynımuza iki cihân
Şoḥbet-i aḥyâr ile buldıķ ḥayât-ı câvidân
Ṭutmışız biz lâ-mekân hum-ḥânesinde çün mekân
İçmişüz şahbâ-yı vaḥdet bizler ‘Uşşâķîlerüz
- 5 Biz hümâyuz gerçi kim arz-ı semâdan geçmişüz
Ķurb-ı Ḥaķķ’a irişüb her dü-serâdan geçmişüz
İḥtiyâr itdük fenâ tâc u ķabâdan geçmişüz
İrmişiz taḥķîķa taķlîd ü riyâdan geçmişüz
Virdimüz Hû-yı hüviyyet bizler ‘Uşşâķîlerüz

- 6 Ey Hüsāmī cām-ı vaḥdetden saña irdi şafā
Mā-sivāyı tarḥ idüb bulduñ küdüretten rehā
Sırrına maḥrem idelden bizi şāh-ı evliyā
Bulmuşuz deryā-yı tevḥīd içre dürr-i bī-hemtā
Sālik-i rāh-ı ḥaḳīḳat bizler ‘Uşşāḳīlerüz
- 17b

84

Mef’ûlü / Mefâîlü / Mefâîlün

- 1 Pā-māl reh-i Ka‘be-i ‘ulyāyuz biz
Rāh-ı ḥarem kūy-ı mu‘allāyuz biz
- 2 Lebiñ ve sa‘dīñ ile nālān olduḳ
Ḥacerü’l-es‘ad maḳbül-ı Ḥüdā’yuz biz
- 3 Dil Ka‘be’sin eylemişüz sa’y ü tavāf
Tevfīḳ-ı Ḥüdā ḥāce-i ma’nāyuz biz
- 4 Biz ‘āşık-ı āvāre-i Mecnūn vişāliz
Ser ḳāfile Yeşrib ü Baḥḥāyuz biz
- 5 Her laḫza vücūd içre idüb tayy-ı kemālāt
Geşṭ ü güzer kūy-ı dil-ārāyuz biz
- 6 Yek laḫzada biz seyr ideriz cümle cihānı
Kim murġ-ı hümā ‘anḳāyuz biz
- 7 Olduñsa Hüsāmī n’ola Şeyḥ Şükrī’ye pīr
Maḳböldür Ḥazret-i Mevlāyuz biz
- 18a

85

Mefâîlün / Mefâîlün / Feûlün

- 1 Bulan zevḳ-i dü-ümīdin vişālī
Müdāmī zıkr ider bir an iñletmez

İden işbât ile çün nefy-i lâyı
İder feyz-i Hudâ ihsân inletmez

2 Muhîṭ-i baḥr-i tevḥîde ṭalanlar
Vücûduñ kaṭresin maḥv eyleyenler
Şarâb-ı vaḥdeti nûş eyleyenler
Şafâdan mest olur mestân inletmez

3 Yine ṭaldıñ Hüsâmî bu cihâna
Koyubdur murğ-ı ruḥuñ âşiyâna
Bulardan maḳşad irmekdür cinâna
Hudâ'nun emridür fermân inletmez

18a

86

Mef'ûlü / Mefâîlü / Mefâîlü / Feûlün

1 Biz hırқа-bedüşân-ı gürûh-ı fuḳarâyuz
Biz tâc-ı bî-ser zümre-i erbâb-ı fenâyuz

2 Ṭâlib degilüz luṭfuna bu çarḥ-ı dünyenüñ
Biz muğtenim-i sofra-keş-i ḥân-ı Hudâ'yuz

3 Her derdimüze kıldı devâ Ḥâzret-i Mevlâ
Biz münkir-i ḳânûn-ı 'ilâc-ı ḥükemâyuz

4 Ursaq yiridür sînemüze dâğ-ı siyâhı
Mâtem-keş-i pür-süz-ı Hüseyin-i şühedâyuz

5 Dâ'im dilimüz ağlamağı eyledi mu'tâd
Âh itmedeyüz nâle-i cân-gâh-ı bükâyuz

6 Ḳul olmazız aşlâ bu denî çarḥa Hüsâmî
Biz bende-i şâh-ı Resûl-i âl-i 'abâyuz

18a

Mefâîlün / Mefâîlün / Feûlün

- 1 Ezelden derd-i ‘aşka mübtelâyuz
Hulûşâne anuñla âşinâyuz
- 2 Göñül âyinesini eylediñ şâf
Tecelliyât-ı mir‘ât-ı Hudâ’yuz
- 3 Vişâliñden göñül mehcür olur mı
Haķıķat mazhar-ı feyz-i ziyâyuz
- 4 Biz ol ‘anķâ-hümâ pervâz-ı ‘aşķız
Ki bizler tã‘ir-i evc-i ‘alâyuz
- 5 Hüsâmî biz muhibb-i hânedânuz
Kuluz biz bende-i âl-i ‘abâyuz
- 18a-18b

Mef’ûlü / Mefâîlü / Mefâîlü / Feûlün

- 1 Yaķdı teni ğam odına pür tağlarınız biz
Yanmağa taħammül ideriz tağlarınız biz
- 2 Yüz sürmek için pâyine ol serv-i revânuna
Tolâb gibi yaş aķıdur ağlarınız biz
- 3 Biz genc-i mezelletdeyüz haste-i ‘aşķız
Sen şanma tabîbim bizi kim sağlarınız biz
- 4 Taşdan taş çalsak başımız ğam degil ey dil
Dâ’im bulanık seyl gibi çağlarınız biz
- 5 Bende oldu göñül diyü Hüsâmî elemi ķo
Zencîr-i ğam-ı ‘aşka anı bağlarınız biz
- 18b

Mef'ûlü / Mefâîlü / Mefâîlü / Feûlün

- 1 Görsek yed-i beyzâyı n'ola nûr biziz biz
Hak̄kıyla münâcât iderüz T̄ür biziz biz
- 2 Vîrâne şekil görünürüz gerçi ki ammâ
Gencîne-i esrâr ile ma'mûr biziz biz
- 3 Zâhir olalı kalbimize râz-ı Ene'l-Hak̄k
Yanub yaqılub 'aşk ile Mansûr biziz biz
- 4 Hak̄k bize qarîb oldığı âyât ile şâbit
Var ise haţâ bizdedürür dūr biziz biz
- 5 Sevmezler ise ehl-i harâbâtı Hüsâmî
Meyhânedede ayağa düşen hūr biziz biz
- 18b

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün

- 1 Açmamışdı cennet içre dîdesin âdem henüz
Gördüğünde dâne hâl-i ruhuñ didüm henüz
- 2 Kalmışdı bâr-ı 'aşkı ol mehiñ kadem-i dū-tâ
Dest-i kudret itmeden kadd-i sipihri hum henüz
- 3 Ol tecellîden ki dil maḥv olmuşdı ol zamân
Urmamışdı cennetüñ medḥinden âdem dem henüz
- 4 Eyleyüb kaşd-ı tecerrüd kūyını itdüm mekân
İtmediñ mesken-i sipihri 'İsâ-i Meryem henüz
- 5 Gelmemişdi nuţka daḥi hîç erbâb-ı hayât
Urmuşdı sen mehiñ medhinde göñlüm dem henüz

6 Şeyh Hüsāmī cām-ı ‘aşkı nüş idüb bezm-i elest
Daḥi hazır olmamışken meclis-i ‘âlem henüz
18b

91

Fâilâtün / Mefâilün / Fâilün

1 Akdı gerçi yolunda çok yaşımız
Olmadı rām o serv-i ser-keşimüz

2 Gün toğardı bu oñmadık başuma
Şalsa pervāz mihr ü meh-veşimüz

3 Hañçeriñ bir içim şu virmez ise
Dilde teskīn olunmaz âteşimüz

4 Niceden dolaşa kākülini
Dostum ḥātır-ı müşevveşimüz

5 Gün gibi yirdedir yine yüzimüz
Ey Hüsāmī çarḥa irsedir başımız
18b-19a

92

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün

1 Bülbül-ārā olmuşum ol ruḥları gülzârsız
Tūtî-i lâl olmuşum o la’l-i şeker-bârsız

2 Gül-ruhuñ ser-murğ-ı dil her dem fiğāna başlar
Bilmezem ḥālim ne olur sen ruḥları gülzârsız

3 Ol perüye ‘âşık olan ‘aklı zāyi’ ider
Zāhidā dil virmeñiz aña saḥın zinhârsız

4 İtler ile hem-sekāl olsam yiridir ey Hüsām
‘Āşık-ı şādık olan elbette olur ‘ârsız
19a

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün

- 1 Biz fenâ-yı ‘âlemi dâ’im ta‘aqqul eylerüz
Anıñ için Hâzret-i Hâkk’a tevekkül eylerüz
  - 2 Biz hümâ-veş yüce pervâz-ı ğurâb-âsâ bugün
Cîfe-i dünyâya şanmañ kim tenezzül eylerüz
  - 3 Cevr ü hâbı eyledüñ biz bîşe-i şubh u mesâ
Neyleyim tã‘atı Mevlâ’da tekâsül eylerüz
  - 4 Biz marîz-i ‘aşk-ı Hâkk’ayuz bi-tevaqquf şanmañız
Cân tesliminde cânânuñ ta‘allül eylerüz
  - 5 Nâr-ı duzahdan halâş olsak ‘acîb midir Hüsâm
Hâzret-i sultân-ı kevneyne tevessül eylerüz
- 19a

Fâ‘ilâtün / Fâ‘ilâtün / Fâ‘ilâtün / Fâ‘ilün

- 1 Mâ-sivâullâhı giderdik qalbimizden lâ deriz
Birliğini Hâkk’ın ikrâr eyleyüb illâ deriz
- 2 Secde-i şükr eyleriz emrine idüb imtişâl
Yüz-i dergâh-ı Hâkk’a Rabbiye’l-‘alâ deriz
- 3 Bir qanâ’at mülketinde şâh-ı bî-pervâ iken
Kimseye Efrâsyâb ü ne Cem ü Dârâ deriz
- 4 Pây-ı derd emn idüb dehr-i nesneden el çekmişiz
Sen bilürsin hâlimiz ey Hâzret-i Mevlâ deriz
- 5 Aḥmedâ kendiñ dört ferzend vezn-i kaydın bozar
Ehl-i tecrîde anuñcün ‘âkil-i dâñâ deriz

6 Hān-gāh-ı Şeyh Hüsām'ın bir gedā der-bānıyız
Şārū'l-'ıyd ve mā-yemlik ey Mevlā deriz

19a

95

Mefâilün / Mefâilün / Feûlün

- 1 Pīrimüzdür bizüm Şeyh-i 'Uşşākī
Şarāb-ı vaḥdet oldurur sākī
Aña luṭf eylemiş ganī Hallākī
'Uşşākīler dirler biz 'Uşşākīyüz
- 2 Şeh-i bāṭın evliyālar imāmı
Oniki ṭarīkīñ .....
Gelmişdir yol erkān andan tamāmı
'Uşşākīler dirler biz 'Uşşākīyüz
- 3 Ğavş-ı a'zamıdır Ḥaḳḳ'ın pīrimüz
Bāğ-ı vaḥdetdür bizim pīrimüz
Fedādur yolına cān u serimüz
'Uşşākīler dirler biz 'Uşşākīyüz
- 4 Dā'imā Ḥaḳḳ ile pīrimiñ kārı
Derd ile āh idüb kııurdı zārı
Gülşen-i vaḥdetden ref' iden ḥārı
'Uşşākīler dirler biz 'Uşşākīyüz
- 5 Cihād-ı nefis ile sa'y ider dā'im
Nehār şavmla giceler kâ'im
Tā-seḥer āh idüb olmayan nā'im
'Uşşākīler dirler biz 'Uşşākīyüz
- 6 Ḥazret-i 'Ali'ye çıkar yolumuz
Ḥaḳḳ zikrini eyler dā'im dilimüz
Şükrī-yi 'Uşşākī bizim ulumuz
'Uşşākīler dirler biz 'Uşşākīyüz

7 Cehr ü hafî dâ'im hâlimüz bizüm
Sünnet-i peygamber kârımız bizüm
Zîkr-i Mevlâdur yârimuz bizüm
'Uşşâkîler dirler biz 'Uşşâkîyüz

8 Hüsâmî kulına luţf eyle Mevlâ
Kıyâmetde pîran ile haşr eyle
Melekler kimler diyince aña
'Uşşâkîler dirler biz 'Uşşâkîyüz

19a-19b

96

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün

1 Şanmañız kim biz esîr-i 'izz ü câh-ı devletüz
Fakr ile fahr eylerüz şimdi muķîm-i 'uzletüz

2 Zâhidâ dîdâr-ı Hakk'dır rûz-ı şeb maķşûdımız
Şanma kim biz tîlib-i ğılmân ü hürî cennetüz

3 Yüz karasıyla televvünden hâlâşa yok mecâl
'Âşîyüz biz ğarķa-i deryâ-yı âb-ı rahmetüz

4 Yüz çevirüb olmazız dergâh-ı Hakk'dan nâ-ümîd
Hâzret-i Hakk'a şükür kim Muştafa'ya ümmetüz

5 Ey Hüsâmî yetmiş iki milletiñ çekmem ğamiñ
İnkıyâd-ı şer'-i pâk iden biz ehl-i sünnetüz

19b

97

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün

1 Ders-i 'aşkı eylediñ tekmiñ vardur 'ilmimiz
Mekteb-i kâlû belâdandır bizüm ta'lîmimiz

2 Mürşid-i kâmidür el-Hakk merkez-i kuţb-ı zamân
Cân u dilden 'azîze çün bizüm teslîmimiz

- 3 H̄amdülillāh k̄aladı dilde fenāya meylimüz
Şābiriz her bir belāya var be-ġāyet ‘ilmimüz
- 4 Biz rızā-yı H̄azret-i H̄aqq’ıñ temennāsındayuz
Zālīm nefis olmuşız kendümizedür z̄ulmümüz
- 5 Mülk-i faqrıñ ey H̄üsāmī şāh-ı bī-hemtāsıyuz
Kūşe-i şabr ü kanā‘atdur bizim iqlīmimüz
- 19b

98

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün

- 1 Muhteliṭ olduk egerçi halk ile keşretdeyüz
Ma‘nide biz H̄aqq’ı bulduk dā‘imā vaḥdetdeyüz
- 2 Mā-sivā ḥubbuñ çıkardık pāk idüb dil-hāsseye
Sırr-ı envār-ı cemāl-i H̄aqq’la ḥalvetdeyüz
- 3 Cevr-i yār ta‘n-ı a‘dādan şafāmız var bizüm
Zann ider eller bizi kim rüz-ı şeb miḥnetdeyüz
- 4 Āh kīm bu deñlü ‘işyānla bilmem n’eyleyelim
Ömrümüz pāyāne itmişdir hemān rıḥletdeyüz
- 5 Cürmümüz bī-ḥad bizüm yoḫdur namāz ile şıyām
Bilmezem dergāh-ı H̄aqq’da biz nice ḥizmetdeyüz
- 6 Pürnür-ı envār-ı ‘irfāne şu‘le virdi ḳalbe
O cihetden pür-zıyāyız gün gibi rif‘atdeyüz
- 7 H̄urdemiz yoḫdur ġınā-yı ḳalbi taḫşīl itmişüz
Ey H̄üsāmī faqrımız vardır tamām devletdeyüz
- 20a

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün

- 1 Rûh-ı dilber gibi zîbâ gül olmaz
Dil-i şūrîde gibi bülbül olmaz
- 2 Bugün bezm-i firağde o yārin
Dile hūn çeker gibi mül olmaz
- 3 Cünūn bağında ben şūrîde hāl
Hayāl-i zūlf gibi sūnbül olmaz
- 4 Şehā bir cūş-ı maḡar murğ-ı revān
Ḳadd-i mānend-i serv şengül olmaz
- 5 Ruḡıñ gülbergini vaşf eylemekde
Hūsāmī-veş cihānda bülbül olmaz
- 20a

Mefâilün / Mefâilün / Mefâilün / Mefâilün

- 1 Ben seni görmesem cānā gönül eglenmez eglenmez
Nedendir bilmezem āyā gönül eglenmez eglenmez
- 2 Saña ra'nālîk el virdi baña şeydālîk el virdi
Dile rüsvālîk el virdi gönül eglenmez eglenmez
- 3 Gönül oldu saña meftūn derūnum olmaya pür-hūn
Degilken hātırım maḡzūn gönül eglenmez eglenmez
- 4 Siyeh-rū müşk-bū perçem siyeh ebrū o talışım-fem
Benim çeşmim ise pür-nem gönül eglenmez eglenmez
- 5 Benim sensiz kararım yok elimde ihtiyārim yok
Hele bir ġam-ġüsārim yok gönül eglenmez eglenmez

- 6 İdersin ğayrile Őoğbet kiminle eyledin ülfet
Ħüsāmī'ye budur miĦnet göñül eglenmez eglenmez
20a

101

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün

- 1 Vâşıl-ı envâr-ı zâtuz sırr-ı ev ednâ biziz
Kenzi-lâ yefnâya mazhar 'âlem-i kübrâ biziz
Ma'nâ-i âyât-ı nûr sûre-i Tâhâ biziz
Vâriş-i 'ilm-i ledünnî âdem ü ma'nâ biziz
Vâkıf-ı sırr-ı rumûz-ı 'ilmü'l-esmâ biziz
- 2 Âsumân-ı ma'nevînin şems ü necm ü mâhıyuz
Ehl-i tevĦîdiz ma'ânî sırrınıñ âĝâhıyuz
Râh-ı 'aşkıñ rehberiyüz ehl-i dil hem-râhıyuz
FaĦr ile faĦr eyledik mülk-i ħanâ'at şâhıyuz
Lâubaliyüz egerçi 'ârif-i dâñâ biziz
- 3 Keşret içre cilve-ger olsa rûĦ-ı cânânımız
'Âlem-i vaĦdetdedir yine bizim seyrânımız
'AşĦ-ı ĦaĦĦ'dır çün bizim hem derdimiz dermânımız
Mazhar-ı Mevlâ-yı Rûmî Meşnevî bürĦânımız
Sâlik-i râh-ı ĦaĦîĦat vâşıl-ı Mevlâ biziz
- 4 Maĝz-i Ħur'ân ledünn-i sırr-ı kitâb-ı meşnevî
Neşr iden feyz-i ĦaĦâyıĦdan rumûzı ma'nevî
Feyz-yâb olsun şafâdan mest olsa cân evi
Bizdedür sırr-ı MuĦammed nuĦĦ-ı pâk-i Mevlevî
MaĦzen-i genc-i ilâhî şâĦib-i esmâ biziz
- 5 Biz muĦibb-i Murtażâ'yuz bende-i âl-i 'abâ
Eyleme yâ Rab bizi maĦşerde anlardan cüdâ
BaĦr-ı cüdundan kerem idüb bizi itdi Ħudâ
Bende-i evlâd-ı AĦmed Ħâk-râh-ı Muştafa
Murtażâ'nun 'aşkıyuz çeker zehrâ biziz

- 6 Çün muhibb-i hānedān oldı kevşer nuṭkumuz
Güş idüb olur cümle ‘add-ı dil nuṭkumuz
Zülfikār-ı Murtażā’ya oldu hem-ser nuṭkumuz
Münker-i āl-i ‘abāya tīgdir her nuṭkumuz
Kāhir ‘adāya tīr-i seyf-i Mevlānā biziz
- 7 Hānedān-ı ehl-i beytiñ kulı devlet-mendimiz
‘Aşık-ı rāh-ı Hudā’dır işiden her pendimiz
Ey Hüsāmī girdim hāne oldu bendimiz
Hāzret-i Sultān-ı ‘aşka kul idelden kendimiz
Fırkâ-i nācīden oldu ‘urve-i vuşkā biziz
- 20a-20b

102

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün

- 1 Bir bölük zühd-i ‘uşşākīle dönsün bizim devrānımız
Hā-yı hū āfākı ile dönsün bizim devrānımız
- 2 Gel dönelim şafā ile zıkr idelim vefā ile
Muḥammed Muştafā ile dönsün bizim devrānımız
- 3 Şol Allah’ın birliğine hū’līgmun varlığına
Münkirlerin körlüğüne dönsün bizim devrānımız
- 4 Fahr-i cihāniñ ‘aşkına ‘arş-ı a’lānın ‘aşkına
Güzel Mevlā’nın ‘aşkına dönsün bizim devrānımız
- 5 Biz bu yoluñ mübtelāyuz dergāhına tuṭalım yüz
Hū diyelim gice gündüz dönsün bizim devrānımız
- 6 Devrān eyler devrān seyyāreler eyler seyrān
Çarḥ-ı felek gibi her ān dönsün bizim devrānımız
- 7 Hüsāme’d-dīn olma nā’im Mevlā emrinde ol kâ’im
Şems ü kamer gibi dā’im dönsün bizim devrānımız
- 20b

103

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün

- 1 Dergeh-i Mevlâ'yadur şıdķ ile h ac atımız
Kimseye yokdur bizim zerre m n c atımız
- 2 ' alem-i vaħdetdedir meskenimiz  un bizim
Aħv l olan k remez remz-i iş r tımız
- 3 ' aşık olanlara 'aşık-ı H k k ile v şıl olur
Z hid-i huşk a lamaz dildeki h l tımız
- 4 Z kr-i Hud  ile biz  ağırırız H  diy 
' alem-i l h ta dek iriş r aşv tımız
- 5 T p toludur bu cih n keş u ker m t ile
N rına ğark eyledi g n gibi zerr tımız
- 6 N r-i ş h ddur H s m s like  un kim kapu
A lamadı kimse hi  nefis ile işb tımız
- 21a

104

F il t n / F il t n / F il t n / F il n

- 1 şanma ger ey hoca biz m l   men le m likiz
' aşık-ı ş dik larız biz k hne ş le m likiz
- 2  tmeziz n d n aşl  biz tenezz l d nyeye
ş h-ı irf nız bu g n hayli kem le m likiz
- 3 C m-ı cem kaydını her-giz  ekmeziz bu bezmde
 sit n-ı y rda k hne sif le m likiz
- 4 Ey g n l vaş eyledi  yari  mey n-ı n zenin
H md lill h şimdi taħķ k-i hay le m likiz

5 Diyelim rengīn ğazel ŧevĳ-i ruĳ-ı cānānla
Nazm ile hem ħūn Īūsāmī ĳıyl u ĳāle mālīkiz
21a

105

Fāilātūn / Fāilātūn / Fāilātūn / Fāilūn

1 Şāh-ı ‘aşĳ derbānıyız bāb-ı sa‘ādet bekleriz
Ġāh ben ğāhī ğōñūl nevbet-be-nevbet bekleriz
2 Īaydar-ı Kerrār-ı ‘Ali Murtażā’nuñ kulıyuz
Aña ĳurbān olmaĳa biz ‘ıyd u vuşlat bekleriz
3 Īışver-i miĳnetde şāhım Seyĳun’a āhı dōkūb
Leşker atarda ğam ile biz velāyet bekleriz
4 Keşret-i işĳāl dūnyā-yı denīden el ħekūb
Hamdūlillāh ey ğōñūl genc-i ĳanā‘at bekleriz
5 Īādīm-i ĳāk-i der-i pīr Īūsāmız biz Īūsām
Vāşıl-ı maţlūb iĳūn biz bāb-ı himmet bekleriz
21a

106

Fāilātūn / Fāilātūn / Fāilātūn / Fāilūn

1 Dergeh-i Īaĳĳ’dır bizim me’men ü ĳācātımız
Şıdĳ ile ħūn feth olur cümle mūnācātımız
2 Vaĳdeti fark itmeyen birliğe itmez vuşūl
Dīdesi aĳvāl olan ğörmedi ĳālātımız
3 ‘Aşĳladır tavrımız ħūnki biz ‘Uşşāĳiyüz
‘Aşĳiledür ħūn bizim cümle-i eţvārımız
4 Şayd-ı şadāmız bizüm ħarĳa ħıĳar dā’imā
Mūnkir olan aş‘ūd añlamaz aşvātımız

- 5 Zıkr-i hafî cehd ile albe alıbdadur
Zāhir ü bātındadur nefy ile işbātımız
- 6 İtdi zuhūr nūr gör bu cihān yüzini
Ĝara-i nūr eyledi gūn gibi zerratımız
- 7 Rız-ı ribā eyleye zāhid-i sālūsi
Yegdūrūr andan bizūm belki hārābātımız
- 8 Añlayamaz ey Hūsāmī bizūm kimse hālimüz
Şıdk ile ul olmayan bilmedi hālātımız
- 21a

107

Mef'ūlü / Fāilātūn / Mef'ūlü / Fāilātūn

- 1 Cān virmeyicek cānān ele girmez
Feth olmayıca ser asān ele girmez
- 2 Gūl mevsimiñ özler dil bu gūlşen-i 'ālemde
Cennet ola ger gūlşen-i seyrān ele girmez
- 3 İnkārı koy münkir Hā'ı göresin zāhir
Selb itmeyicek küfr ü İmān ele girmez
- 4 Esrār-ı haāyıdan bir zev ala gör tā kim
Hā zikrine kāhilsin devrān ele girmez
- 5 Girdiñse eger yola varlıı terk eyle
Bir pīre ul olmazsañ sulān ele girmez
- 6 'Aş ile eker nālān derd ile olub sūzān
Şabr itmez iseñ her añ dermān ele girmez
- 7 Dervīş Hūsāmī'den oumasıñ dersi
Envār-ı ma'anīden bürhān ele girmez
- 21b

108

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün

- 1 Biz Şen-i mülk-i ğayrıyız yoğ vezîrimiz
Kim umûr-ı salţanatda baŐkadur tedbîrimüz
  - 2 Biz o Őehbâz-ı hümâ pervâzıyuz bu ‘arŐanuñ
Vâdi-i miĥnetde murĝ-ı ‘aŐđdur taĥcîrimüz
  - 3 Zâhidâ semt-i cünûna sâlik olsağ yiridür
Ĥân-gâh-ı ‘aŐđda mecnûn olubdur pîrimüz
  - 4 Düşmen-i bed-ĥâh ile cenk itmege bu ‘arŐada
Âh-ı âteş-bârdur dâ’im yalıñ ŐimŐîrimüz
  - 5 Kûy-ı dilberdür tesmîn ey Ĥüsâmî ‘aşıka
Bûlbül-i Őeydâlaruz Gülşen-i ezeliğdir pîrimüz
- 21b

109

Mef’ûlü / Mefâilü / Mefâilü / Feûlün

- 1 Tîĝ-ı ğam ile her birimiz yâreleriz biz
Őerĥa çeker sînemizi yâreleriz biz
  - 2 Şol ğamze-i ĥûn-rizîñ elinden dîl-i câmı
Çün derd çeker ĥarŐu varır aralarız biz
  - 3 Seyyâh-ı zamân rind-i cihân ‘ârife cânuz
Duramaz gezeriz kûy-be-kûy aralarız biz
  - 4 ‘Âlemde bizim derdimize çâre mi vardır
Dermândeleriz ‘aŐđ ile ğam-ĥâreleriz biz
  - 5 Ĥayfa bir ‘amel işlemedik Őimdiye dek ĥayf
Aĥmed bir alây ‘aŐî yüzi ĥaralarız biz
- 21b

110

Mef'ûlü / Fâilâtü / Mefâilü / Fâilün

- 1 Cennet şafâsın 'âşıkâ zevk-i vişâl bes
Hür-ı behişt o dilber şâhib-i cemâl bes
- 2 Sen var iken efendi baña aña ğayrıyı
Aşkına 'andelîbe hemân derd al bes
- 3 Haddiñ vefâsı murğ-ı dile vird-i ter-be-ter
Kaddiñ hedâsın bendeñe taze nihâl bes
- 4 Bülbül-şifat oñlarca vaşf itmeñe müdâm
Şüret-i server murğ-ı dil pür-melâl bes
- 5 Sa'y it Hüsâmî ile hulûşâne hizmeti
Dergah-ı pırde hizmet-i Furkan'da kal bes

21b

111

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün

- 1 Burûc-ı 'aqlıyla egerçi olmuş idi yâr
Cümle ile kaldı muhâlif oldu nâ-hem-vâr nefis
- 2 Birliğine cümle eşyâ Hakk'ın olmuşken delîl
Bu ne hikmettir 'inâd idüb ider inkâr nefis
- 3 Bir benim gibi kanı nefis-i hevânuñ tâlibi
Gerçi kim halk-ı cihânuñ cümlesinde var nefis
- 4 Dirdi berdâr baña 'aqlım alub oldum .....
Çaldı cümle tã'atim sermâyesin 'ayyâr nefis
- 5 Varmağa dîvân-ı Hakk'a yok yüzüm itdi beni
Bî-rızâ vü bî-ğayâ vü bî-edeb bî-'ar nefis

- 6 Yağdı yıkdı mülk-i şehri vücūdum cümle
Âh kim ehl-i hevāya olalı serdār nefis
- 7 Kād-veş ten pervāz olmağa kıl kanā‘at dā‘imā
Ey gönül zabtında olsun dirsən her bār nefis
- 8 Bu Hüsāmī reh-revān-ı rāh-ı ‘aşk iken ‘aceb
Azdırub yoldan çıkardı hey meded tekrār nefis
- 22a

112

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün

- 1 Zâhir ü bâtın muhakkak cümle bir ma‘nâ imiş
Çeşm-i ahvâl anı görmez tatalum bînâ imiş
- 2 Zülfünüñ berdârı Manşūr-ı muhabbetdür senüñ
Anuñ için kim Ene’l-Ḥakk sende gūyâ imiş
- 3 Maşşad-ı akşâ muhabbetdür ezelden tâ ebed
Andan özge her ne kim var bî-aşl ma‘nâ imiş
- 4 Kurtulub kayd-ı ta‘alluğdan olan zâde-i dil
Zümre-i ehl-i muhabbet ‘aşık-ı şeydâ imiş
- 5 Gel ‘âlâyıkdan öziñi kaç‘ idegör ey Hüsām
Ḥubb-ı cāhı terk idenler târik-i dünyâ imiş
- 22a

113

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün

- 1 Ey kemān-ebrū beni yabāne atma tîr-veş
Ḥançer-i gam sînemiz çāk itmesün şimşîr-veş
- 2 Ḥākden ref‘ eyler idiñ bu dil-i üftādeyi
Şeh-süvārım bir kez atlasān terkiye taḥcîr-veş

- 3 Şerbet-i la‘liñle tīmār eyle ben dīvāneye
Halkā-i gīsūñı taqub boynuma zincīr-veş
- 4 Bār-ı ‘aşkıñ çekmeden söyle taḥkīk oldı tenim
Düşmüşüm şimdi ‘işābe nev-civānım pīr-veş
- 5 Dūr olalı ol kemān-ebrū şanemden tīr-vār
Şeyh Hüsām’ın kāmetsi hum eyledi zehgīr-veş
- 22a

114

Mefâîlün / Mefâîlün / Mefâîlün / Mefâîlün

- 1 Göñül tā ebed ‘aşkıñ ile sūzān olmağ istermiş
Varub kūyuñda bülbül gibi nālān olmağ istermiş
- 2 Cemāliñ kılasın zāhid genc-i beyti döndürmüş
O ebrūlar ki mihrāb-ı süryān olmak istermiş
- 3 Ne ḥavfim var benüm cāh-riḳḳat-i baħrine düşmekden
Ki dil girdāb-ı baħr-i ‘aşka ‘ummān olmağ istermiş
- 4 Çeküb ebrūları üstüne cānān ğayrın perde
Ki ḥāb-ālūd iken çeşm-i nıgeh-bān olmağ istermiş
- 5 Metā‘-ı ma‘rifetden ḥişşe-yāb olmağ diler göñül
Bu bender-gāh-ı ‘ālemde dilim kān olmağ istermiş
- 6 N’ola peyrev olursa Şükrī’ye Hüsāme’d-dīn
Anuñ feyz-i şerīfinden füyüzāt olmak istermiş
- 22a-22b

115

Mef’ûlü / Fâîlâtü / Mefâîlü / Fâîlün

- 1 Bezm-i ezelde bāde-i ‘aşkı eyledim çü nüş
N’ola raḥm şarābıñı eylesem ḥurüş

- 2 Ol zāt-ı pāk sensin āyā kıla enām
Secde ider felekde saña zümre-i sürüş
- 3 Çekdim kenāre ol dürr-i meknūnumı n’ola
İtsem nesīm-i şevk ile manend-i baħr cūş
- 4 Bir dem ki görmesem ol leb-i kand-i nābımı
Ṭūṭī-i nağme-i sāz dil olur hemān ḥamūş
- 5 Bülbül-şıfat şu deñlü figān itdi murğ-ı dil
Ṭutmadı ey Ḥüsām ol leb-i ğonce hıç ğüş
- 22b

116

Mefâilün / Mefâilün / Feülün

- 1 İdelden cür‘a-i ‘aşkı ezel nüş
Dem-ā-dem oldıķ abdāl mest-i medhüş
- 2 Düşelden ḥasretiñ baħrine ey şen
Ḥudā’dan ğayrısın kılduñ ferāmüş
- 3 Figān itsem aña karşı iderdi
Çemende bülbül-i ğüyā ḥāmüş
- 4 ‘İzāruñ şevkine ey mäh-ı ruhsār
Tenüme dağ urub oldum sīne-püş
- 5 Kaçan nār-ı firākı dilde yansa
Gözümdeñ ey Ḥüsām kan ider cūş
- 22b

117

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün

- 1 Na‘l-i genc-i ğamiñ olmadı küşād ey dürr-i ḥāşı
Gerçi çok Fâtiḥalar okumuşum bi’l-iḥlāşı

- 2 Dervişin vaşfına çün gevher-i ma'nā buldım
Baħr-i eş'ār-ı nizāma olalıdan ğavvāşı
- 3 Āteş-i āhım eser itmedi seni seng-dile
Eridirken gözlerüm āhını manend- raşāşı
- 4 Seni rām idemedim dünyede bir kerre baña
Gerçi teshīr için ey şen oğudum nice hāşı
- 5 Cennet-i vaşla duħūl itmeyicek Şeyh Hüsām
Dūzah-ı ğussa vü ğamdan ola mı hiç halāşı
- 22b

118

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün

- 1 Sīnesi 'aşıklarun olsa 'acib midir şikāf
Hañcer-i müjganuna olmuşdur ol sīne ğılāf
- 2 Zevk-yāb olmak dilersen tavr-ı 'aşqdan zāhidā
Şaykal-ı 'aşq ile gel mir'ātı-ı tab'ın eyle şāf
- 3 Āteş-i hicrāna nisbet nār-ı dūzah ey göñül
Yaraşur vā'iz-i nādāna ne deñlü ursa lāf
- 4 Korkarum tebdīl ola pāk-i firākı firqate
Hallış Allahümme fi'd-dünyā lenā mimmā tehāf
- 5 Merve-i Haqq-ı vuşlat istersen şafāya ey Hüsām
Ol habībiñ ħāk-i rehin eyle tavāf (?)
- 22b

119

Mefâilün / Mefâilün / Mefâilün / Mefâilün

- 1 Muħabbet cür'asından mest olub sekrān gerek 'aşık
Leb-i dilberdeki esrār ile hayrān gerek 'aşık

- 2 Muḳayyed olmayub ḳayd-ı libāsı ‘ādet-i nāsa
Mücerred pāk bir abdāl olub ‘irfān gerek ‘āşık
- 3 Vücūdun ğarḳ idüb vü seyl-i sirişk-i ḥün-ālūd
Dem-ā-dem nevḫa ile zār ile giryān gerek ‘āşık
- 4 Yakub pervāne-veş bāl ü perin nār-ı tecellīde
Vücūduñ maḫv idüb āteş gibi sūzān gerek ‘āşık
- 5 Fenā-ender-fenā mülkündedür çün mülket-i bākī
Ḥüsāmī-veş fenāya irişüb şādān gerek ‘āşık
- 23a

120

Mef’ûlü / Fâilâtü / Mefâilü / Fâilün

- 1 Ḥoşdur baña cihanda olursa cefā-yı Ḥaḳḳ
Cān u gönül den ‘āşık olur mübtelā-yı Ḥaḳḳ
- 2 Ḳaṭ‘ā benüm hevā-yı heves ḫātırımda yok
Zīrā ezelden oldı gönül āşinā-yı Ḥaḳḳ
- 3 Derd ehline ne çāre ider şerbet ṭabīb
Her dem marīz-i ‘aşḳa idermiş devā-yı Ḥaḳḳ
- 4 Olmam mükedder elem-i rüzgārıñ ben
Mir’āt-ı ḳalbe virdi şafāyı cilā-yı Ḥaḳḳ
- 5 İrse ğubār-ı ḫātırına rüzgār gerdünü
Olma mükedder aña budur muktezā-yı Ḥaḳḳ
- 6 Şabr u sükün faḳr u fenāyı ḳıl ihtiyār
Bulmaḳ isterseñ Ḥüsāmī muradıñ rızā-yı Ḥaḳḳ
- 23a

- 1 ‘Ārif-i esrār-ı ma‘nā ol dilā Qur‘ān’a baķ
Aç göziñ ref‘-i hicāb it dīde-i itkāne baķ
Sayha-i efkārı terk it zühdü ķo ‘irfāne baķ
Vech-i Mevlā’ya muķābil şüret-i insāna baķ
Men re’ani perdesin ķaldır yüri cānāna baķ
- 2 Rāh-ı Hāķķ’a oldu rehber çün bizim meydānımız
Şeş cihetten görünür ise n’ola devrānımız
Hem-dem-i ehl-i kemālüz var bizüm ‘irfānımız
Kimse idrāk itmedi hiç zāt-ı ‘āli-şānımız
Sırr-ı maħfiyüz berü gel sen bize merdāne baķ
- 3 Bezm-i vaħdetden ki biz nüş eyledük peymāneler
Baş eger mi kimseye esrik olan mestāneler
‘Ālem-i lāhūta irdi na‘rā-i mestāneler
Baħr-i vaħdet içre buldık biz dürr-i yekdāneler
Dürr-i gevherle müzeyyendür dil vīrāneye baķ
- 4 Naķd-i ömri yoķ yere şarf eyleme işrāfdur
Bī-başar Hāķķ’ı görimez sözleri hep lāfdur
Tende cān ‘ankā aña ‘aşķ ise kūh-ı Kāf’dur
Reng-i şekden kāmiliñ āyīnesi çün şāfdır
Cān gözin aç mülk-i ķalbine gir gel cāna baķ
- 5 Bāb-ı Hāķķ’a sür yüziñ kim olasın Rabbü’l-‘ibād
Zümre-i abdāl oldu çün saña rāh-ı irşād
Farķ idegör n’idügin mebde’ ile sırr-ı me‘ād
Ey Hüsāmī saña senden görünür nūr-ı firād
Mesken-i Hāķķ’dır gönül sen sendeki imkāna baķ

23a-23b

122

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün

- 1 Ehl-i ‘aşka ta‘nı ço zâhid aña merdâne baķ
Şürete kılma nazār gel sîret-i insāna baķ
  - 2 Mekteb-i dilde okuyub muşhaf-ı ‘ilm-i ledünn
Vâşıl-ı esrār-ı ma‘nā ol yüri ‘irfāne baķ
  - 3 Dergeh-i vālāsınñ şāhāne ‘ālem bendesi
Pādişāhān-ı cihān kul iden sulţāna baķ
  - 4 Gel hitāb-ı len terāni nefhasın güş eyleme
Ol tecellî-i cemālîñ mazharı cānāna baķ
  - 5 Mā-sivā fikrini ref‘ it dilden ey Aḥmed Ḥüsām
Bu fenā-ender-fenāda maḥv olan ihvāna baķ
- 23b

123

Mefû’lü / Fâilâtün / Mefû’lü / Fâilâtün

- 1 Nādan ile muşāhib olmak ḥamākat ancak
Ehl-i mukārin olmak ‘ayn-ı sa‘ādet ancak
  - 2 Vallāh şimdi bildüm nādān ile cihānda
Kişi ‘alāka itmek ey dil-i sefāhet ancak
  - 3 Şādık diyü sen anı izhār-ı rāz itme
Elbette kār-ı nādān şāhım ḥıyānet ancak
  - 4 Şāhib-i dilānı koyub nādān-ı mühmelāta
Fi’l-cümle ragbet itmek ḥıyel ḥıyānet ancak
  - 5 Meylim cihānda yokdur hiç nādāna Ḥüsāmī
Minnet ola Ḥudā’ya bu bir sa‘ādet ancak
- 23b

124

Mef'ûlü / Fâilâtü / Mefâilü / Fâilün

- 1 Yek haṭve şay cihānı dilā kim beḳāsı yoḳ
Telḥ-i şarāb-ı zehr-i ḡamıñ intihāsı yoḳ
  - 2 Cevr-i cefā miḥnet itdü heder müdām
İmrār-ı vaḳti budur aşlā şafāsı yoḳ
  - 3 N'eylersen eyle bir iki gün vaḳtiñi geḳir
Bu dehr-i bî-şebātı bilürsin vefāsı yoḳ
  - 4 Ben ben diyüb ben dime kārānsız ider ol
Virme bu fānī mülke ḡöñül kim nemāsı yoḳ
  - 5 Māl ü menāl ü ehl-i 'ıyālīñ dırsen eger
Yād olmada cemī'si hiç āşınāsı yoḳ
  - 6 Taḥşīl-i zād-ı rāh-ı beḳā eyle ey Hüsām
Bir mülke mālīk ol ki müebbed fenāsı yoḳ
- 23b

125

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün

- 1 Oḳuduñsa li-maallah dersini sen bir sebḳ
Bilmiş olduñ kendini ey dil yine sen saña baḳ
- 2 Mekteb-i 'irfāne dāḥil olmaḡa sa'y eyle kim
Bāb-ı 'aşḳdan ger oḳursañ zühdünü elden bıraḳ
- 3 Şıdḳ ile bir kāmiliñ destin tutub ḳıl ḥizmeti
Ḳalbini rabt it aña sözlerine tut ḳulaḳ
- 4 Geḳ bu varlık varṫasından nefsine olma zebün
Nefs ile memkür olan olur 'azāba müsteḫaḳ

5 Mā-sivāyı sūr çıkar pāk eyle kalbin ey Hüsām
Hubb-ı cāha meyl iden da'im olur Hāḫḫ'dan ırāk
23b-24a

126

Mefülü / Mefâilü / Mefâilü / Feülün

1 Dünyā-yı denī ardına düşme tutamazsıñ
Rehzendürür ol saña aña sen yetemezsiñ

2 Erzāḫını Hāḫḫ nahnü ḳasemnāda ki virdi
Biñ yıl da çalıssān aña ḫabbe ḳatamazsıñ

3 Baḫr-i yemm ü tevḫīde eger irmeyesin sen
Vaḫdet deñizi ḳa'rına girüb yitemezsin

4 Ger nefis ü hevāya muvāfiḳ gele ḫab'ıñ
Şeyḫan çerisi üstüne bir ḫaş atamazsıñ

5 Zevḳ almaz iseñ sa'y ile ezḳār-ı Hudā'dan
Vaḫdet meyini ey dil-i şeydā ḫadamazsıñ

6 Pīrin keremi olmaz ise saña Hüsāmī
Er lokmasını aḡzına alma yutamazsıñ
24a

127

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün

1 Nefs ü hevā ile didüm sen dervīş olamazsın
Didüm saña ben de bu dem sen dervīş olamazsın

2 Dervīş olan şāfī olur luḫf-ı Hudā kāfī olur
Zākir olub şāfī olur sen dervīş olamazsın

3 Dervīş olan yanmaḫ gerek her renge boyanmaḫ gerek
Mürşide inanmaḫ gerek sen dervīş olamazsın

- 4 Dervîş olanlar özlemez maḥlûḳ ḳapusın gözlemez
Nâsiñ ‘aybın yüzlemez sen dervîş olamazsın
- 5 Dervîş olan geh ṭoḳ geh aç ḥalka olur mu ihtiyâc
Kemer ile başda tâc sen dervîş olamazsın
- 6 Dervîş Ḥüsâmî eyler âh dergâhını ḳılsun penâh
Gitmezse dilden ḥubb-ı câh sen dervîş olamazsın
- 24a

128

Mefâîlün / Mefâîlün / Mefâîlün / Mefâîlün

- 1 Esâs-ı ḥâne-i dünyâ ḥarâb-âbâd imiş bildik
Fenâ-ender-fenâ ma‘mûr-ı bî-bünyâd imiş bildik
- 2 Hevâ-yı bend-i zülfüñle muḳayyed olan ey meh-rû
Fezâ-yı ‘âlem içre ‘arşadan azâd imiş bildik
- 3 Senüñle âşinâlık kesb idüb bî-gâneler her dem
Hele şimdi yanuñda âşinâlar yâr imiş bildik
- 4 Şerâr-ı âteş-i âh-ı Ḥüsâmî itmedi nâşir
Dil-i sengini anuñ ey göñül pülâd imiş bildik
- 24a

129

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün

- 1 Ey felek dil-ḥânesin yaḳdıñ perişân eylediñ
Sînemî mecrûḥ idüb çeşmim yaşın ḳân eylediñ
Yandurub nâr-ı firâḳa kârım efgân eylediñ
Râḥat-ı rûḥum Ḥüsâmî ḥâke miḥmân eylediñ
- Ḥûn idüb baḡrım felek hecr ile nâlân eylediñ
Her şeh ü şehzâdeyi ḥâk ile yeksân eylediñ

2   Һayf şad Һayf ey felek kem dilleri kıldıñ Һarāb
Oldı her bir nāzenīniñ mesken-i tahtū’l-türāb
Eylediñ nār-ı firāқа hecr ile baғrım kebāb
Қалмаdı şabra mecālüm çekmege yoқ dilde tāb

Һүн idüb baғrım felek hecr ile nālān eylediñ
Her şeh ü şehzādeyi Һāk ile yeksān eylediñ

3   Daғ daғ Һasret oldı sīne-i sūzānımız
Buldı germiyyet göñülde sūziş-i efgānımız
Қan döker bu çeşm-i Һasret tā çıkınca cānımız
Cümle yanmaқdadur bizümle yār olan ihvānımız

Һүн idüb baғrım felek hecr ile nālān eylediñ
Her şeh ü şehzādeyi Һāk ile yeksān eylediñ

4   Mevsim-i kaht u neşāt zevķ ü şādīdir bu dem
Şehr-i cāniñ heb metā’ı gussa-i derd ü elem
‘Ākıbet nüş eylediñ şāh Һasanı zehr-i semm
Eylediñ şāh Һüseyni Kerbelā’da sen ‘adem

Һүн idüb baғrım felek hecr ile nālān eylediñ
Her şeh ü şehzādeyi Һāk ile yeksān eylediñ

5   Kendi nūrından yaratmışken Һabībini İlah
Һāk-i müşk-ālūdı me’va eylediñ ol şems-i māh
Çār-ı yāriñ meskenine daғı idüb Һāk siyāh
Һayder-i Kerrār’ı itdiñ tıғ u şetm ile tebāh

Һүн idüb baғrım felek hecr ile nālān eylediñ
Her şeh ü şehzādeyi Һāk ile yeksān eylediñ

6   Kimseye bāķī degildir bu cihān-ı bī-vefā
Zīr-i hāki mesken eyler cümle şāh u gedā
Bu Һüsāmī қulını eyle tesellī ey Һudā
Nūr-ı çeşm cān-ı cism meskeni Firdevs ola

Hûn idüb bağrım felek hecr ile nālān eylediñ
Her şeh ü şehzādeyi hāk ile yeksān eylediñ

24b

130

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün

- 1 Şanma senden ğayrı yā Rabb yār eylerler ‘āşıkларуñ
‘Aşk ile şevķini heb kār eylerler ‘āşıkларуñ
- 2 Pervāne-veş per yakmağa şu gibi dā’im aķmağa
Ğayr-ı cemāle bakmağa ‘ār eylerler ‘āşıkларуñ
- 3 Cem‘ oluben çoķluķlarun bildirmezler toķluķlarun
Senüñ ile yoķluķlaruñ var eylerler ‘āşıkларуñ
- 4 Seyl şuyı gibi aķılub ölmez her yana taķılub
Yerlerin yanub yakılub nār eylerler ‘āşıkларуñ
- 5 Dilden çıkar āh-ı pür-süzı yaķdı ‘ālemleri düpdüzi
Bülbül gibi gice gündüz zār eylerler ‘āşıkларуñ
- 6 Kuluñ Hüsām ister seni kıldı fedā cān u teni
Dīvāne-veş meskeni gār eylerler ‘āşıkларуñ

24b

131

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün

- 1 Bilmek isterseñ eger erbāb-ı ‘aşķuñ hāletüñ
Alma ey dil bir pula iki cihānuñ devletüñ
- 2 Buca pervāz eyler ‘anķā gibi istiĝnāda ol
Çekme ey dil ‘āķil iseñ kimsenüñ sen minnetüñ
- 3 Varlıĝın maķv itmeyenler ğamdan āzād olmadı
Bu fenā-ender-fenānuñ çekme bārı miķnetüñ

- 4 Bilmediler ehl-i hālîñ hālîni çün kim ‘avām
İtme anlar ile ülfet yire urma ‘izzetüñ
- 5 Genc-i istiğnādudur ‘ārif ider mi ser-fürü
Ehl-i dünyānuñ çeker mi ‘ākîl olan zilletüñ
- 6 Luṭf-ı iḥsānuñ Hudā’ya kenz-i lā yefnādudur
Bî-ṭaleb iḥsān idersüñ Hüsām’a ni‘metün
- 25a

132

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün

- 1 Kimseye hergiz olmamışdur şād elinden ey ecel
Dā’im ağlar āşinā vü yād elinden ey ecel
Bende-i şāh olmadı āzād elinden ey ecel
Dād elinden ey ecel feryād elinden ey ecel
- 2 Eylediñ Bū bekr-i Şiddīka nice dürlü cefā
‘Ömer ü ‘Oşmān’ı gör kim bulmadı senden vefā
Kānde gitdi ḥazret-i Ḥaḳḳ’iñ ḥabībi Muştafā
Dād elinden ey ecel feryād elinden ey ecel
- 3 Teñrinüñ arslānı ḳanı ol ‘Aliyyü’l-Murtażā
Yā Ḥasan ile ḳanı şāh-ı şehīd-i Kerbelā
Geldi gitdi nice yüz biñ evliyā vü enbiyā
Dād elinden ey ecel feryād elinden ey ecel
- 4 Nice gül yüzlüleriñ seyrān-gehini bāğ eylediñ
Şoñra döndüñ gözleri yaşını ırmağ eyledin
Sāye-veş her serv-ḳaddiñ ḳara ṭopraḳ eyledin
Dād elinden ey ecel feryād elinden ey ecel
- 5 Nāzenīnim şol ḥabībe ḳurbını aldı felek
Ağladı ḥālîme ser-cümle insān ü melek
Nār-ı firḳat yaḳdı cānum ağlarum ḥaşre dek
Dād elinden ey ecel feryād elinden ey ecel

6 Şeyh Hüsāmī eyler isen dā'imā āh u enīni
Kim ecel cellādına baş egdi her bir nāzenīni
Bağy oldı her ne hāliñ meskeni zīr ü zemīn
Dād elinden ey ecel feryād elinden ey ecel

25a

133

Müstef'ilün / Müstef'ilün / Müstef'ilün / Müstef'ilün

1 Oñılmadı dil yāresi derdiñ ile ağlar göñül
Yokdır o derdiñ çāresi derdiñ ile ağlar göñül

2 Hüsünüñe olmuş mübtelā bulmaz o derde hiç devā
Bağdıķca hüsünüñe dā'imā derdiñ ile ağlar göñül

3 Şām u seher tırılmaz yanar dā'im hecriñ zārī kılar
Çeşmiñden kân aķar derdiñ ile ağlar göñül

4 Yokdır diliñde rāhatı kalmadı cānda tākati
'Aşkıñıdır ünsiyeti derdiñ ile ağlar göñül

5 Varlığını idüb nisār dost yolına her ne kim var
Ārāmı yok kılmaz karar derdiñ ile ağlar göñül

6 İşitdi vaşfiñ Şeyh Hüsām derd-i dili artdı tamām
Āh ider ol her şubh u şām derdiñ ile ağlar göñül

25a

134

Müstef'ilün / Müstef'ilün / Müstef'ilün / Müstef'ilün

1 Eksilmedi dilden kesel kıldım nice şühüd zelīl
Tā'āte yok vaķt-i maħal şimdengerü inşāfa gel

2 Sehv ile kıldıñ çok hatā yārına fağfir lenā
Tā ki ne bu kayd-ı sivā şimdengerü inşāfa gel

- 3 Hâliñ n'ola yevmü'l-fenâda eylersiñ ol kûh yâd
Hiç itmediñ nefse cihad şimdengerü inşâfa gel
- 4 Tevfîk ile eyle qarîn ya men hüva'l-lâhü'l-mu'în
Hâdî ola şer'i mübîn şimdengerü inşâfa gel
- 5 Eyle Hüsâmî rüz u şeb endîşeñ ola havf-ı Rabb
'Afv-ı Hudâ'yı kıl taleb şimdengerü inşâfa gel
- 25b

135

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün

- 1 Mazhar-ı envâr-ı zât-ı kibriyâ pîrim Hüsâm
Şüret-i ma'nâda mir'ât-ı Hudâ pîrim Hüsâm
- 2 Mihr ü mâh u burc-ı eflâk-ı hâkâyıka ir tâ
Hem sûtün-ı kıyye-i 'arzı semâ pîrim Hüsâm
- 3 Kâbe kavseyn qurb-ı ev ednâya mi'râc ehline
Evvel âhir delîldir hemtâ pîrim Hüsâm
- 4 Ref' idüb bırak cemâlınden kaldı zân
Kalb-ârâyı göz göstere Haqq-nümâ pîrim Hüsâm
- 5 Dîde-i cândan gubâr seyl ola rüşen saña
Nür-ı Aḥmed sırr-ı şâh-ı evliyâ pîrim Hüsâm
- 6 Maḥzen-i genc-i velâyetdir kerâmet kânıdır
Haste diller derdine dârü'l-şifâ pîrim Hüsâm
- 7 Rûḥ-ı pâkinde taşarruf oldığı zâhir anuñ
Pâdişâhken figânedir dirsem pîrim Hüsâm
- 8 Her nefes ervâḥ bahş ider ḥayât-ı câvidân
Menba'-ı âb-ı ḥayât hızırlığa pîrim Hüsâm
- 9 'Âlem-i deryâ-yı râz-ı evvelîn ü âhirîn
Zâhir ü bâtında sırr-ı lâ-fetâ pîrim Hüsâm

- 10 Eşigine yüz süren bulur Hüsāmī menzilin
Mesned-i ‘ālī maḳām-ı evliyā pīrim Hüsām
25b

136

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün

- 1 ‘Ārif-i esrār-ı vaḥdetdür cenāb-ı Şeyḥ Hüsām
‘Ālem-i rāh-ı şerī’atdur cenāb-ı Şeyḥ Hüsām
Kāşif-i sırr-ı ḥaḳīḳatdür cenāb-ı Şeyḥ Hüsām
Ḳuṭb-ı Ḥaḳḳ pīr-ı ṭarīḳatdur cenāb-ı Şeyḥ Hüsām
- 2 Zāyirān-ı kabriniñ her maḳşadı ḥaşıl olur
Dünyevî vü uḥrevî maṭlûbuna vâşıl olur
Şıdk ile sâlik olan esrârına nâ’il olur
Ḳuṭb-ı Ḥaḳḳ pīr-ı ṭarīḳatdur cenāb-ı Şeyḥ Hüsām
- 3 Ḥazret-i pīrüm Hüsāmıñ kim ṭarīḳince gider
Rûḥ-ı pür-nûrundan anuñ iktisâb-ı feyz ider
‘Ārif oldur nefse sırr-ı ḥaḳâyıḳ keşf ider
Ḳuṭb-ı Ḥaḳḳ pīr-ı ṭarīḳatdur cenāb-ı Şeyḥ Hüsām
- 4 Meşhed-i pâkinde anuñ eyle ḥizmet dâ’imâ
Ey Hüsāmî oldı rehber ol velî dâ’im saña
Hem zünûbuñ ‘afvını oldur iden Ḥaḳḳ’dan ricâ
Ḳuṭb-ı Ḥaḳḳ pīr-ı ṭarīḳatdur cenāb-ı Şeyḥ Hüsām
25b

137

Mef’ûlü / Mefâilün / Mef’ûlü / Mefâilün

- 1 Vaḥdet meyini içdüm peymâne-i ‘aşḳ oldum
Lâ-ya’kil olub geçdüm mestâne-i ‘aşḳ oldum
- 2 Gör batnımı n’oldum gevher ile ṭoldum
Bir genc-i niḥân buldum vîrâne-i ‘aşḳ oldum

- 3 Mecnūn gibi tağ aşdum vādi-i ğama düşdüm
Yārı göricek şaşdum dīvāne-i ‘aşk oldum
- 4 Odlara atub kendüm büryān olayım şandum
‘Aşk āteşine yandum pervāne-i ‘aşk oldum
- 5 Bulduğda Hüsāmī anı virdi göricek cānı
Gözden akıdub kanı merdāne-i ‘aşk oldum

26a

138

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün

- 1 Bāde-i cām-ı ‘aşk ile sekrān olmuşum
Mest-i ‘aşkım tā ebed nālān-ı mestān olmuşum
- 2 Olmuşum müstağrak nūr-ı tecelliyāt-ı Hakk
Vādi-i ümītte Mūsā gibi hayrān olmuşum
- 3 Kalmadı şabra kararım ‘aşkla nūrān olub
Gülşen-i ‘ālemde bülbül gibi nālān olmuşum
- 4 Eyleyüb irşād içinde Mantıku’t-Ṭayr’ı semā’
Cümle maḥlūķı gör kim ben Süleymān olmuşum
- 5 Hilkatim ‘aşkla metīndir benüm ben ‘āşıkum
Mebde-i sırr-ı ma‘ād ‘aşka ben kān olmuşum
- 6 Ben cemāl-i yāre karşı ey Hüsāme’d-dīn bu gün
Yanmağa pervāne-veş ‘aşkla sūzān olmuşum
- 7 Kuṭb-ı ‘ālem idi pīrim vāriş oldum ben añā
Ḥamdülillāh devletinde dehre sulṭān olmuşum

26a

- 1 Ma'nâ-i çâr kitâb-ı 'ilmü'l-esmâdur sözüm
Müntehab esrâr-ı vaḥdetden müsemmâdur sözüm
- 2 Levḥ-i dilde künt-ü kenziñ sırr oldı bir noḳta
Kâşif-i remz-i ḥaḳıḳat naḳş-ı vâlâdur sözüm
- 3 Noḳta-i vaḥdetdür 'âlem levh-i dil bir noḳta
'Ârife yekfi el-işâre remz-i îmâdur sözüm
- 4 Tâlib iseñ irmege ünsiyet-i cânâna sen
Men ra'na remzini ḥulle müheyyâdur sözüm
- 5 Arzû-mend iseñ ey dil vaḥdete birlikde ol
Cümle mevcûdât içinde sırr-ı âlâdur sözüm
- 6 Külli şey'in veche çün bâḳîde 'ayândur şübhesiz
Ol 'ayânda gizlenen esrâr-ı nâdim sözüm
- 7 Noḳtanıñ sırrı ihâta eyledi kevneyni çün
Müşkilâta ḥulle isterseñ oḳı külli noḳtayı
- 7 Şeyḥ Hüsâmî'ye ihâta eyledi baḥr-i ledün
Anuñ içün ḳâf-ı ḳudret içre 'ankâdur sözüm
- 26a

- 1 Bu gün Mecnûn-veş ḥayrân-ı 'aşḳım
Yanar pervâne-veş süzân-ı 'aşḳım
- 2 Cihânda mâl u câha raḡbetim yok
Ḳulum ammâ ki şâh-ı sulṫân-ı 'aşḳım
- 3 Ledünnî 'ilme Hızır oldı mürşîd
Ma'ârif bezmine 'irfân-ı 'aşḳım

- 4 'Acib dīvāneyim 'Uşşāk içinde
Hürüş-ı mevce-i 'ummān-ı 'aşkıım
- 5 Enīs oldu baña 'ālemde derdiñ
Devā cūyunda Lokmān-ı 'aşkıım
- 6 Derd-i meyhāne-i 'aşk-ı Hudā'dan
İçüb vaḥdet meyın mestān-ı 'aşkıım
- 7 Şarāb-ı ḥubb-ı vaḥdetle Hüsāmī
Ezelden tā ebed sekrān-ı 'aşkıım
- 26b

141

Müstef'ilün / Müstef'ilün / Müstef'ilün / Müstef'ilün

- 1 Göñlümde zaḥm-ı elem bilmem nedendür bilmezüm
Yok yirlere bu derd-i ğam bilmem nedendür bilmezüm
- 2 Şām u seḥerin ağlarum enhār olub ben çağlarum
Göñlümde olan tağlarum bilmem nedendür bilmezüm
- 3 Çekmem behriñ ben ğamıñ bilmem bu dehriñ 'ālemiñ
Göñlümdeki derdüm hemīn bilmem nedendür bilmezüm
- 4 Gör neyledi hecriñ baña bī-gāneyüm şanki saña
Dilde olan renc-i ğıña bilmem nedendür bilmezüm
- 5 Bī-çāredür göñlüm benüm āvāredür göñlüm benüm
Pür-yāredür göñlüm benüm bilmem nedendür bilmezüm
- 6 Gör bu Hüsām'ın ḥālını zehr eylediñ sen bālını
Göñlündeki āmālını bilmem nedendür bilmezüm
- 26b

142

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün

- 1 H̄ayli demlerdir cemāliñ görmege ben ḥasretim
Göriccek efsün olur derd-i belā-yı miḥnetim
- 2 Dil tesellī buldı hecriñ ve firḫatiñ çekdikce ben
Zevḫim olmuşdur benim hecrīñledir ünsiyetim
- 3 Göremem āvāreyim gördükce kārım āh-ı zār
Haddin eفزūndur benüm çeşm-i dilimde cür'etim
- 4 Her neye bend olsa göñlüm çün felek eyler cüdā
Ṭāli'im sa'd olmadı yokdur başımda devletim
- 5 Derd-i 'aşkıñla Hüsāmī'niñ vücūdı yanmada
Dem-be-dem eفزūn olur hecr-i ğamıñla ḫāletim
- 26b

143

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün

- 1 Seni tenhāca bulub ya'ni bir kez öpsem
Ḥaşre dek görmez idi bu dil-i mahzūn ğam
- 2 Ka'be-i kūyuñda her dem varırım ol şanemiñ
Ki yüzi kıbledürür lebleri āb-ı zemzem
- 3 Hālime raḥm idüben çarḫ-ı qarādan ağlar
Yir yüzine dökilen şubḫ degildir şebnem
- 4 Her kaçan la'l-i lebiñ ḫāletini itsem
Ĝark ider çehremi eşk ile şehā ol dem dem
- 5 Ey Hüsāmī def'i ğam çāre dilerseñ bārī
Ḥābire görseñ eger şerbet-i la'liñ em em
- 26b

144

Mefâîlün / Mefâîlün / Feûlün

- 1 Olalı ‘aşka āvāre göñlüm
Yana şām u seher bî-çāre göñlüm
  - 2 Gör neler dir ‘aceb dīvānedir bu
Dem-ā-dem derde ister çāre göñlüm
  - 3 Karārım yok benim bir yirde ašlā
Felek-veş devr ider seyyāre göñlüm
  - 4 Cihan içre benüm miñnet esīri
Olubdur dā’imā şad pāre göñlüm
  - 5 Hüsāmī’niñ olalı derdi efzūn
Görürsün göñli pür-yāre göñlüm
- 27a

145

Feilâtün / Feilâtün / Feilâtün / Feilün

- 1 H̄asret-i t̄iğni ile s̄inemi şād çāk ideyim
Pā-yı b̄useñ hevesiyle özimi h̄āk ideyim
  - 2 Düşeyim eşigine ‘ālem-i tecrīde varub
Menzilim h̄azret-i ‘İsā gibi eflāk ideyim
  - 3 M̄un‘akis olmağičün pertev-i r̄üy-ı dildār
Sayqıl-ı ‘aşka mir’āt dili pāk ideyim
  - 4 Şerhā it s̄ineñi kadem hevesiyle didi yā Rabb
Başım üzre anı ben ‘āşık-ı ğam-nāk ideyim
  - 5 H̄ār-ı ğam tutdı H̄üsāmī o güliñ dāmenini
Nice bir ğonca-şifat yaqamı ben çāk ideyim
- 27a

146

Mef'ûlü / Mefâilü / Mefâilü / Feûlün

- 1 Hāk-i derūnı ravza-i pür-rızvāna deġiřmem
Naħl-i addiñi sev-i ġıramāna deġiřmem
  - 2 Envār-ı cebīniñ meh-i tābān cihāna
Hāl-i siyehiñ necm-i dıraħřāna deġiřmem
  - 3 Hūsn-i ruħı vařfiñda ki hüviyyet-i nizām
Dīvānece Süleymān'la Hasān'a deġiřmem
  - 4 Nār-ı ruħuñ ile urulan dāġ-ı derūnum
Ey ġonca dehen lāle naġmāna deġiřmem
  - 5 Zūlf-i siyeh-i küfrüni billah o yāriñ
Ben anı Hūsāmī hele ġmāna deġiřmem
- 27a

147

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün

- 1 řubħ-dem bāde-i řabūħ idelüm
Gel edā-yı ġıdāyı rūħ idelüm
  - 2 Leb-i yāri oyub mey-i nābı
İçmege tevbe-i nařūħ idelüm
  - 3 Feth-i mestin kitāb-ı derd-i ġama
Tende her řerha řürūħ idelüm
  - 4 Būlbül-āsā o derd ü ġonce-femiñ
Medħini her řeb ü řubūħ idelüm
  - 5 El irince Hūsāmī kāħ ġüline
Fikr-i ġam dıraz-ı nūħ idelüm
- 27a

- 1 Hıyl-i mülk behcine serdârdurur rûhum benüm
Cümle hûban bende-i hünkârdurur rûhum benüm
- 2 Kahve cân-bağ-ı kevşerdir hûbân bezminde
Anda bir civârı pür-envârdurur rûhum benüm
- 3 N'ola var ise hezârân bülbül aşiftesi
Bağ-ı hüsn içre gül-i bî-çâredürür rûhum benüm
- 4 İsmiñi eñseme hamüş eyler cihân 'aşıklarun
Kılbim içre râstı esrârdurur rûhum benüm
- 5 Şa'sa'a şaldı fûrûğ hüsn-i dârına Hüsâm
Mihri 'âlem tâbıma ruhsârıdır rûhum benüm
- 27a-27b

- 1 Bi-hamdillâh bu gün erbâb-ı 'aşkıñ kemteri oldım
Erenler hizmetinde ben de pîr ü perverî oldım
Beğâbillaha vâşıl ehl-i 'irfânıñ biri oldım
Virüb cân u dili dildâre varlıqdan berî oldım
Fenâ bahrine ğarq oldım ebed ölmem diri oldım
- 2 Mey-i vağdetle sarhoşum 'aceb mestâne sekrim var
Göñülden mest-i 'aşkıñ anıñçün dilde zikrim var
Cihânıñ hubb-ı câhından beriyem aña şükürüm var
Ne mazîden mehâsîden ne istikbâle fikrim var
Fenâ bulmuştır ahvâlim anıñçün serseri oldım
- 3 İrişdi feyz-i Rabbânî baña pîr-i tarikatden
Mu'athtar oldu cân-ı dil meşâmm-ı büy-ı vağdetden
Rehâ-yâbım benüm hecr-i haqîkat mevc-i keşretten

Tecellî itdi mir'ât dile burc-ı hüviyyetden
Bi-ḥamdillāh bugün dīdār-ı Ḥaḳḳ'ın mazharı oldım

4 'Amā bezminde ben işbāt-ı maḥv için düşüb fikre
Teveccüh eyleyüb Ḥaḳḳ'a irişdüm dā'imī zikre
Mezāhir olub zāhir mir'ât irdi çün bize
Şoyundum ḥavf libāsından irişdüm noḳta-i sırra
O noḳta içre maḥv itdim vücūdum Ḥaydarī oldım

5 Maḳāmat gezüb bir bir özüm gāha kim irdim
İdüb işkāt-ı izāhat sen ü benden ḳamū geçdim
Ḥüsāmī maḥluba irdim niye bende beni buldım
Sezā-yı Gülşenī'niñ sırrına mazhar olub geldim
Bugün muḥabbetde ḳamūnuñ rehberi oldım

27b

150

Müstef'ilün / Müstef'ilün / Müstef'ilün / Müstef'ilün

1 Cürm-i ḥaḫā ḳarım benüm yā Rabbenā ente'r-Rahīm
Uydım hevā-i nefse benüm oldı yerim nār-ı cahīm
Oldun lisānım zākiriñ ey Ḥāliḳ-i Ḥayy-ı Kerīm
Yā ḡāfire'z-zenbi'l-ḥaḫā estaḡfirullāh el-'azīm
Virдим budır şubḫ u mesā estaḡfirullāh el-'azīm

2 Yā men yeri seri ḥafā ḳalbimde çoḳdur māsivā
Ḥālim n'ola yā Rabbenā ol gün ki ola yevmü'l-cezā
Ola şefi'im Muştafā yessir-lenā yā Rabbenā
Yā ḡāfire'z-zenbi'l-ḥaḫā estaḡfirullāh el-'azīm
Virдим budır şubḫ u mesā estaḡfirullāh el-'azīm

3 Çün ḳābız-ı ervāḫ olan melek gelüb me'mūr ola
Asān it anı sen baña tā kim dilim mesrūr ola
Virдим hemīşe bu olub zikriñle dil pür-nūr ola
Yā ḡāfire'z-zenbi'l-ḥaḫā estaḡfirullāh el-'azīm
Virдим budır şubḫ u mesā estaḡfirullāh el-'azīm

- 4 Munker Nekir iki melek kabre varınca geleler
Zikriñle rûhum üns idüb tevhiðimi diñleyeler
Men Rabbüke diyüb baña kimdir resülün diyeler
Yâ gâfire'z-zenbi'l-ḥaṭâ estagfirullâh el-'azîm
Virdim budır şubḥ u mesâ estagfirullâh el-'azîm
- 5 Pîrân ile ḥaşr it beni yâ Rabbenâ budur ricâm
Eyle tecellî-i cemâl müstağrağ oldum envârım
Kevşer şarâbından içür 'atşân olıcağ Şeyḥ Hüsâm
Yâ gâfire'z-zenbi'l-ḥaṭâ estagfirullâh el-'azîm
Virdim budır şubḥ u mesâ estagfirullâh el-'azîm
- 27b-28a

151

Mefâîlün / Mefâîlün / Mefâîlün / Mefâîlün

- 1 Gehi sünbül gibi sevdâ-yı zülfüñle perîşānum
Gehi bülbül gibi derd-i rûhuñla zâr-ı giryānum
- 2 'Acib mi nûr-ı fer şalsam meyân-ı bezm-i 'irfāna
Bu gün ey meh ü mihr nazma ḥurşîd dirahşānum
- 3 Baña şüret virüb 'arz eylediñ mir'ât-ı ruḥsāruñ
Anıñiçün tûṭi-i gūya gibi böyle senehdānum
- 4 Ḥaṭṭiñ esrârı ile cām-ı la'liñ oldı eglencem
Gehi mestim anıñiçün bezm-i ğamda gâh ḥayrānum
- 5 Tatalıdan ḥâr u ḥüsnî dāmānını ol vird-i ḥandānuñ
Hüsāmî gibi ben de ğonce-veş ḥâk-i giryānum
- 28a

152

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün

- 1 Ḥadd yok cürm ü günāhiñ ey 'atāsı çok Kerîm
Tevbe yâ Rabb didim estagfirullâh el 'azîm

- Seyyi'âtım maḥv idüb eyle 'ināyet yā Kerīm
Tevbe yā Rabb didim estağfirullāh el 'azīm
- 2 Keffe-i mīzāna sığmaz etdigim 'ișyān benüm
Luṭf ile iḥsān seniñdir zulm-i 'irfānım benüm
'Afv ile ğufrān seniñdir zenb ile tuğyān benüm
Tevbe yā Rabb didim estağfirullāh el 'azīm
- 3 Çekmeye nār-ı 'azābı bende vü tīb u tavān
Luṭfuñ ümīd eylerim rüz-ı ḥașr ben el-amān
Ancak imānımda özge dilde yokdur hırz-ı cān
Tevbe yā Rabb didim estağfirullāh el 'azīm
- 4 Saña layık bir 'amel yok dā'imā kārım ḥaṭā
Va'fu 'annā Rabbenā yā Rabbenā fağfir lenā
Cürm ü 'ișyānıma nādim olub şubḥ u mesā
Tevbe yā Rabb didim estağfirullāh el 'azīm
- 5 Enbiyā vü evliyā içre baña itme 'itāb
Budur yā Rabbi niyāzım kııl du'āmı müstecāb
'Afv-ı ğufrānıñla eyle Şeyḥ Hüsāmı kām-yāb
Tevbe yā Rabb didim estağfirullāh el 'azīm
- 28a

153

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün

- 1 'Aşıkım ammā ki vāşıl-ı yāre irmişlerdenim
Bülbül-i gülzār hecr-i ḥāre irmişlerdenim
- 2 Ḥayr u şerriñ vir temyīzdir kārım benim
Ḥaqqı bātıldan seçüb ikrāra irmişlerdenim
- 3 Olmazım dünyā-perest ben fāriğ-i āzādeyim
Yokluk içre var olan her vāre irmişlerdenim
- 4 Keşret-i emvāc virmez zerrece baña keder
Ben cenāb-ı ḥāzret-i Ğaffār'a irmişlerdenim

- 5 Cürmüm için rahmet-i Raḥmān'a kıldım istinād
Raḥmeti sebķ eyleyen settār'e irmişlerdenim
- 6 'İlm ile 'ayne'l-yaķın olmuşum rehber Ḥüsām
Rāh-ı Ḥaķķ'da ben hezār esrāra irmişlerdenim
- 28a

154

- 1 Ḥaķķ'ın sevgilisi diniñ ulusu
Sensiñ ey ḥazret-i Ḥüsāme'd-dīn
Dergāh-ı 'izzetiñ gerçek velīsi
Sensiñ ey ḥazret-i Ḥüsāme'd-dīn
- 2 Şavma'a ḥānesinde dā'im diz çöken
Riyāzetler idüb çilleler çeken
Āh idüb gözünden kanlı yaş dökken
Sensiñ ey ḥazret-i Ḥüsāme'd-dīn
- 3 İhyā itdiñ tamām ehl-i İslāmı
Cedd-i cehd eyleyüb kıldıñ aķdāmı
Ḥazret-i resülün ḳā'im maķāmı
Sensiñ ey ḥazret-i Ḥüsāme'd-dīn
- 4 Muḥibbiñ dervīşiñ çokdur gayet de
Her biri bir kūşede t̄ā'atde
Ḥalīfesi olan her vilāyetde
Sensiñ ey ḥazret-i Ḥüsāme'd-dīn
- 5 Sensin ol bedreķa-i rāh-ı hidāyet
Kāşif-i esrār ehl-i velāyet
Pişvā-yı İslām pīr-i ṭarīķat
Sensiñ ey ḥazret-i Ḥüsāme'd-dīn

6 ‘Arab’da ‘Acem’de añılur nāmıñ
Mürşid-i kāmiliñ h̄aṣ ile ‘āmıñ
Efendisi sensiñ Aḥmed Ḥüsāmıñ
Sensiñ ey ḥazret-i Ḥüsāme’ d-dīn

28b

155

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün

1 Şüretâ bir kaçreyim ma’nide baḥr-i bî-giran
Zerreyim ammâ ki her bir zerremiz şems-i cihân
2 İktibâs-ı nūr iderler ne felek seyyâreler
Ḥişşe-yâb feyz alur bizden zemîn âsumân
3 ‘İlmimiz cümle ‘ulūmıñ evvelidir çün bizim
İbtidâ vü intihâdur ‘ilmimiz olmaz nihân
4 Çünkü kerremnâ dinildi şanıña âdem olub
Aḥsen-i taqvīm ḳulın eylesün sende ‘ayân
5 Ölmeden evvel ölenler iḥyâ-yı cânına
Himmet-i pîr ile bulurlar ḥayât-ı cāvidân
6 Keşret içre fark olunmaz ey Ḥüsāmî künt-i kenz
Vaḥdetiñ serâyıdır saki anı cümle beyân

28 b

156

Mefâilün / Mefâilün / Mefâilün / Mefâilün

1 Bu gün kūy-ı ḥarābāna ayağını ḳoyan gelsün
Nedür keyfiyyeti ‘aşkıñ şarābını duyan gelsün
2 Sırr-ı meydân-ı ‘aşḳ içre fedâ-yı ser iden server
Bu gün Ḥallâc-ı vaḳt olub dil ü cāna

- 3 Derisini şoyarlarsa ser-ā-pā āh u zār itmez
Nesīmi gibi çün kendin bahādırdan şayan gelsün
- 4 Fenāfillāh olub tecrīdi iden ihtiyār-ı ‘aşk
Ḳabā-yı fāhiri evvel vücūdundan şoyan gelsün
- 5 Bi-ḥamdillāh imām oldu Ḥüsāmī’ye bu gün pīri
Füyūzat aḥdine her bir cemā‘at uyan gelsün
- 28b

157

Mefâîlün / Mefâîlün / Mefâîlün / Mefâîlün

- 1 Ḳarār itmez gönül bir dem senüñ aşkuñ ile ḥayrān
Gehi gül gibi şād ise gehi bülbül gibi nālān
- 2 Ḥüdāvendā senüñ ‘aşıklarūñ dā’im seni özler
Cemāliñ arzusu ile iderler cānların ḳurbān
- 3 Gönül mir’ātını şad-pāre iden dest-i ḳudretdir
Yine ‘Uşşāka her yüzden cemālin itdirir seyrān
- 4 Gönül bir neşvedir bezm-i muḥabbet arzusu ile
Gehi lā-ya‘kil ü sergerdān gehi mest ü sekrān
- 5 Ḥüsāmī’niñ māl u ḥāl ma‘lūm şerīfiñdir
Anıñ eksikliginden giç idüb fazlıñ eyle gufrān
- 28b-29a

158

Mefâîlün / Mefâîlün / Feûlün

- 1 Görürsen şüretā bir kemterim ben
Velī ma‘nīde sırr-ı Ḥaydar’im ben
- 2 Füyūzāt-ı ilāhīdir kemālim
Ṭarīḳ-ı müstaḳīme rehberim ben

- 3 Nice dem hizmet itdim ehl-i hāle
Bu rāh-ı Hāḫḫ'a pīr ü perverim ben
- 4 Kemāl ehline ya'ni oldım mi'rān
Mükemmel ehl-i hāle mazharım ben
- 5 Ben 'abdu'l-lāh oldım mazhar-ı tām
Bu ismiñ sırrına çün mazharım ben
- 6 Hüsāmī'ye keşf olub baḫr-ı ḫaḫāyık
Ḥaḫīkatde ene'l-Hāḫḫ söylerim ben
- 29a

159

Mefâîlün / Mefâîlün / Feûlün

- 1 Şarāb-ı 'aşkla sermest olanlar
Ḥicāb-ı ḫaldırub Raḫmān'a gelsün
- 2 Ḥumār-ı ḡafleti tārik olanlar
İçüb vaḫdet meyın uyana gelsün
- 3 Dilinden varlıḡıñ maḫv idüben
Özüni yok idüb insāna gelsün
- 4 Ma'āş emrinde kān ḫazret-i Hāḫḫ
Ma'ād aḫl ile dīvāne gelsün
- 5 Şarab-ı vaḫdet-i nüş eyleyeler
Bitirsün kendüni mestāne gelsün
- 6 Bize lāzım degildir ehl-i inkār
Gerek küfr ü gerek İmāna gelsün
- 7 Olubdur ḫaḫremüz çün vāsi'
Hüsāmī ḫaḫreler 'ummāna gelsün
- 29a

160

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün

- 1 Meskeniñ olmuş tüt ey gönül çarh-ı berin
‘Āriyetdir ol saña cāyñ senüñ zîr ü zemîn
  - 2 Cennet-i ‘irfâne vâşıl olagör ‘arif isen
Hâzihî cennâti ‘adnin fedhulüha hâlidîn
  - 3 Hâlik’ı gör Haqq’a vir gönlüñ ‘alâyıktan geçüb
Hazret-i İbrâhim gibi di La uhibbü’l-afilîn
  - 4 Mâsivâ çek ferâmüş dilden çıkar
Terk-i dünyâ kıldı cümle enbiyâ vü mürselîn
  - 5 Zînet-i dünyâyı terk it ey Hüsâmî pîr ol
Didi çün el faqr u fahrın hazret-i Sulţân u dîn
- 29a

161

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün

- 1 Şehsüvâr-ı mülket-i ma‘nâ-yı ‘irfânum bugün
Ma‘den-i zerr-i yetîmim nûr ittikânum bugün
- 2 Çün iden der-şifat mestân u sarhoşu olub
Ben bî-keyfiyyet-i ‘aşk ile sekrânum bugün
- 3 Çün didi el faqr u fahrın hazret-i Şâh-ı resûl
Faqr u fahr eyleyen envâr-ı ihsânum bugün
- 4 Şûretâ gördüñ faķîrim bir gedâyum bî-nevâ
Mecmu‘-ı bezm-i fenâ mülkine sulţânnum bugün
- 5 İrs ile esrâr-ı vaħdet irdi pîrimden baña
Râh-ı Haqq’a sâlikâne şâhib-erkânnum bugün

6 Himmet-i pīrān ile esrār-ı tevḥīde irüb
Rāh-ı ‘aşk içre Hüsāmī merd-i meyānum bugün
29b

162

Mef’ûlü / Fâilâtün / Mef’ûlü / Fâilâtün

1 ‘Aşkuñ oldu ḥāldaşum sırr içinde sırdaşum
‘Āşıkларуñ yoldaşum āh iderüm dün ü gün
2 Ben ‘āşıkum ağlarum cānu çeker tağlarum
Şular gibi çağlarum āh iderüm dün ü gün
3 Enīs oldı gām baña celīs oldı hem baña
Hecr keder elem baña āh iderüm dün ü gün
4 Hecriñle yürek yāre oldı gönül āvāre
Bu derde budır çāre āh iderüm dün ü gün
5 Ḥasret oldum yüziñe müştāk idim özine
İremedüm iriñe āh iderüm dün ü gün
6 Çokdur derdüñ ey Hüsām içirilür ḥām ‘ālem
Ḥaḳḳ’ dan geldi ve’s-selām āh iderüm dün ü gün
29b

163

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün

1 Āyet-i envār-ı ḳudsī kibriyāyuz biz bugün
Mazḥar-ı esrār feyz-i lā-fenāyuz biz bugün
2 İbn-i vakt olmuşız kayd-ı ta‘allūḳdan beri
Zāhir ü bātında nefy-i māsivāyuz biz bugün
3 Vāşıl-ı mevt ḳıl ente mevt esrārına
‘Ālem-i ervāḥ ile feyz-āşināyuz biz bugün

- 4 Rûh-ı aqdesle mücerreddür bizüm ervâhımız
Diriyüz hem ölmeziz kudsî aşnâyuz biz bugün
- 5 Müşkilât-ı metin şerh-i ders-i ‘aşkı okuduñ
Rehberiyüz rāh-ı Hakk’uñ reh-nümâyuz biz bugün
- 6 Külli şey’in hâlikun naşsındaki illâdayuz
Vechede müstetir-i kenz-i hafâyuz biz bugün
- 7 Biz gaybü’l-gaybıñ esrâriyuz zühür itdi Hüsâm
Kenz-i maḥfide ‘ayānuz pür-şafâyuz biz bugün
- 29b

164

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün

- 1 Göñül kime meyl eylesün sen güzel maḥbûb iken
Zevk-i serveri n’eylesün derd-i gamıñ mergûb iken
- 2 Cürmümüzden geçile mi yaramızlar seçile mi
Gizlü sırlar açıla mı sen Settâru’l-‘uyûb iken
- 3 Luṭuf bize ilâhımız ‘afv it bizim günâhımız
Ya kim olsun penâhımız sen Ğaffâru’z-zünûb iken
- 4 Ğuşşa cânımız ala mı müşkiller ele gele mi
Kalbimiz bağılı kıala mı sen Fettaḥu’l-ḳulûb iken
- 5 Hüsâme’d-dîn derdın söyler miḥnet-i gamdan āh eyler
Göñüllerde elem neyler sen Keşşâfu’l-kurûb iken
- 29b

165

Mefâilün / Mefâilün / Mefâilün / Mefâilün

- 1 Şehâdetden cüdâ düşmek muḳadderdir bu cân bir gün
Ḳatre toprak elbetde idersin mekân bir gün

- 2 Ne deñlü ŧıñhat-i cān ile itsen kām-rānlıklar
Vücūdında senüñ emrāz-ı merg olur ‘ayā bir gün
- 3 Nice miñnetler idüb ağırınca akçe harc itsen
Gelince vaqt-i ‘Azrā‘il saña virmez aman bir gün
- 4 Gerek İskendere var gerekse sen Süleymān ol
Bırağursıñ be-kār-ı yār sen ey şah-ı cihān bir gün
- 5 Cuyüş-ārā mı mīr-i mīrān olsañ ‘ālemde
Tek-i tenhā olursuñ mülk-i ‘uqbā revān bir gün
- 6 Ne deñlü kuvvet-i pāzūya mālīk pehlivān olsan
Getürür arkañı yire senün devr-i zamān bir gün
- 7 Ferāñ-āmīz olan bu hān-ķāh ħazret-i pīriñ
Fırāk-ı mātemiñ ile ider āh-ı fiğān bir gün
- 8 Oğul babaya baķmayub ola yevmü‘l-yefer el-mer‘ü
Biri birisine gire zemīn ü āsuman bir gün
- 9 Olub eŧrāñ-ı sā‘at nefes nefes ölmede ‘ālem
N’ola zāhir olur ise kıyāmetdir niŧān bir gün
- 10 Ne sūduñ var Ħüsāmī āhenīn bārūna girseñde
Senüñ dest-i ecel alur boğaziñı hemān bir gün
- 30a

166

Mef‘ūlü / Mefāīlün / Mef‘ūlü / Mefāīlün

- 1 Derd ehli dil-āver dīn-i cānāna ħaber virsün
Bī-derd olan ‘ālemde cānāna ħaber virsün
- 2 Güller nice al itdi bülbüllere gülşende
Ey bād-ı ŧabā söyle yarāna ħaber virsün
- 3 Bir gün gözüm yaşı dünyāyı ħarāb eyler
Seylāb-ı deñiz varsun ‘ummāna ħaber virsün

- 4 Tuṭuşdı ḳamū ‘uşşāḳ ‘aşḳ âteşine düşdi
Yanmaḳ nice olur şem‘-i pervâne ḥaber virsün
- 5 ‘Aşḳa ḳul olan āḥir oldı Mışır’a sultān
Sırr-ı vak‘asın Yūsuf-ı ihvān ḥaber virsün
- 6 Ḥālāt-ı mey-i ‘aşḳı ey pīr-i muḡān söyle
Mestāneleri dürlüsün meyhāneleri ḥaber virsün
- 7 Çün kenz-i ḥaḳāyıḳdan lebrīz-i fevāid oldıñ
Bu Şeyḥ Ḥūsām Aḥmed ‘irfāna ḥaber virsün
- 30a

167

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün

- 1 ‘Ālem-i vaḥdet bulunmaz virmeyince naḳd-i cān
Cān ile cānān bir olmaz olmayınca naḳd-i cān
- 2 Cān virüb cān almayanlar bulmadı cānānını
Maḥv u işbāt ehline olur bunun sırrı ‘ayān
- 3 Varlığı naḳdin virüb yoḳluḳ metā‘ın almayan
Sūdı yoḳ sevdādadırlar bu yolda çoḳ zamān
- 4 Māsivādan geçmeyen irmez maḳām-ı vaḥdete
Lā-mekān iḳlīmi içre tutamaz her-giz mekān
- 4 Rehber-i rāh-ı ḥaḳīḳat oldı Kur‘ān-ı Kerīm
Ḳıl teşebbüs oldurur ḥablü’l-metīn ins ü cān
- 5 Olma sa’y it sırāt-ı müstaḳīmın sālīki
Ḳalbine nur-ı hidāyet gün gibi toḡsun hemān
- 6 Sırr-ı tevḥīde irersen ey Ḥūsāmi bunda sen
Cennet-i firdevs-i ‘alāda olursun kām-rān
- 30a

- 1 Āsitān-ı pīr-i cennet bildi çün insān olan
Mesken-i faqr u fenādan zevk alurlar ‘āşıkān
- 2 Cām-ı ‘aşkı sākiyā bezm-i ezelden içmeyen
Kılmayan kālū belā esrārını dilde nihān
- 3 İremez ‘ayn-el yakīne içemez ābu’l-hayāt
Hızır-veş kesb idemez dünyāda ‘ayş-ı cān
- 4 İrdi taḥkīka taḥlīdiñ yıķub bünyādını
İtmeyen esrār-ı tevḥīd bu yolda hem ‘ayān
- 5 Ḥubb-ı dünyādan muşaffī kıl gönül mir’atını
Pāk idüb naķş-ı sivādan kalmaya hiç ünvan
- 6 Göresin anda cemal şāhid-i maķşūduñı
Berķ ura nūr-ı ḥaķīkat nitekim şems-i cihān
- 7 Gide zūlmānī ḥicāb keşf ola esrār-ı Ḥudā
Rāh-ı Ḥaķķ’da rehberiñ ola senüñ rūḥāniyān
- 8 Sidr ü levḥ-i kalem-i ‘arş ile kürsī nāmdan
Yā niçün maḥlūķ olubdur bu zemīn ü āsumān
- 9 Yā sekiz cennet nedür rızvān ile ḥūr nedür
Ḥuld ile tūbā nedendür kevşer-i bezm-i cinān
- 10 Ādeme secde nedür ya emr-i iskan sırrı ne
‘Ārif iseñ ‘ilmü’l-esmādan eyle gel beyān
- 11 Çün bilürsin tepdügin sırrı ḥaķīkat ey Ḥüsām
Yā niçün vārid olubdur emr-i Ḥaķķ ger fiğān
- 30b

Tahmîs*Mefâîlün / Mefâîlün / Mefâîlün / Mefâîlün*

- 1 Ezelden olmuşum ‘aşık benüm ser-mest ü ser-gerdân
Söyünmez âteş-i ‘aşkı dökülse üstüne ‘ummân
Bugün meyhâne-i dehre ‘aceb geldimse ben sekrân
Tecellî-i şevk-i dîdârîñ beni mest eyledi hayrân
Ene’l-Ḥaqq sırrını cândan anıñçün eylemez pinhân
- 2 Mey-i ‘aşk ile tahmîr eyledi çeşmim oldım bārî
Vücüdüm içre bir bir ..... ol deñlü olup sārî
Nazardan mäsivâ kendi ḥasedünden olub ‘arî
‘Acib hayrân-ı mestim kim bilişde bilmezim yāri
Gözüm her kande kim baksa görünür şüret-i Raḥmân
- 3 O şāhîñ ‘aşkı derdinden duyuldu cümle esrārım
Cemālîniñ tecellîsi giderdi gayret ü ‘ārım
Varaldan āsitāñına kamū ma‘düm olub kārım
Yüzün görelden o yāriñ kamū maḥv oldı hep varım
Beḳā buldım fenā buldım beḳāda olmuşum sulṭān
- 4 Benüm ol sırr-ı Yezdānî benüm ol nūr-ı Raḥmānî
Benüm her anların şāhı velāyet taḥtının cānı
Benüm ol āb-ı hayvānî benüm ol cānların cānı
Benüm ol dürlü deryāyî benüm her ma‘deniñ kānı
Benüm ol der-i bî-hemtā benüm ol baḥr-i bî-pāyān
- 5 Yüce pervāz ider rûḥım cihānı pür ider dārım
Tuṭub āfākı heb nūrum ṭolu dünyāya esrārım
Göñül pervāz ider ‘arşa ben öyle murğ-ı tayyārım
Semāda seyr ider sırrım cihāna ṭoldı envārım
Taḳaddüsler cemi‘îsi benüm sırrımda ser-gerdân
- 6 Beni bilmeklige şāhā ‘anāşırındurur ḥāciz
Süleymān-ı zamānım ben benüm destimdedür mu‘ciz
Degil Aşaf eger açsam kitāb-ı ma‘rifetden cüz

Benüm ‘ilm-i ledünnümde hezārān Hızır olur ‘aciz
Benüm her bir tecellîmde nice biñ Mūsā’lar hayrān

- 7 Benüm çeşmim dü kevénynde tılsım bendidür muḥkem
Egerçi şüretā aḥḳar velī ma‘nīdeyüm ekrem
Şaḳın şanma beni ḥāriş ki bütün cümleden aḳdem
Görürsün şüretā ādem benüm emrimdedür ‘ālem
Felekler de melekler heb baña maḥkūmdur ins ü cān
- 8 Eger berzahdaki cānlara ger dirsem bi-iznī ḳūm
Huften olmuş a‘zāya eger dirsem bi-iznī ḳūm
Remīm olmuş ‘izāme hem eger dirsem bi-iznī ḳūm
Çürümüş tenlere bir kez eger dirsem bi-iznī ḳūm
Yalın ayak u baş açık kamūsü turalar ‘uryān
- 9 Benüm nuṭḳumladır ancaḳ cihānda söylenen sözler
Benüm yanımdadır sem‘iñ işittigi gören gözler
Benüm nūrumla zāhir oldı heb eşyā beni özler
Bu ay u yıl bu yıldızlar bu giceler bu gündüzler
Bu yaz u kışlar u güzler benüm emrimdedür yeksān
- 10 Cihāniñ intizāmı heb benüm kālirmedür şimdi
Ledün ‘ilmi heme zāhir benüm ḥālimdedür şimdi
Kunūz-ı Haḳḳ daḥi cümle benüm elimdedür şimdi
Cihān tılsımınıñ bendi benüm elimdedür şimdi
Benüm bu gün bu meydānda benümdür tob ile çevgān
- 11 Benüm rūḥu bu ekvāniñ benüm ‘arşı bu Raḥmāñun
Benüm ‘ilmi bu ‘irfānuñ benüm dirliği ḥayvānuñ
Benüm cānı o cānāniñ benüm bezmi o şāhānuñ
Benüm şāhı bu meydānuñ benüm devri bu devrānuñ
Benüm cānı bu cānlaruñ benümle dirilür her cān
- 12 Benüm dünyāyı var iden bu pāzār içre kār iden
Benüm gülzārı ḥār iden na‘im-i rūmı nār iden
Ki şāhı tāc-dār iden benüm bī-mār-ı zār iden

Benüm Manşūr'u dār iden benüm aġyārı yār iden
Benüm her varı var iden benüm giden benüm duran

- 13 Ben evvel var idim zāhid degildir eyle gülden
Bunuñ taḥķīķi feth olmaz şecā'atle benī zūlden
Olursa olur anıñ fetḥi Ḥaḳḳ'a dā'im tevekküldür
Degildim şudan ne topraḳdan yāḥud Nīlden
Ben irden var idim irdim münūr yoġidi bu ezmān
- 14 Ne zāhid ibn ü ānum ben men-i keyf ü semānum ben
Ne baḥt-ı gün fiġānum ben ne hod ibn-i falānum ben
Ne fevķ-i āsumānum ben cihānsız bī-cihānum ben
Zamānsız bī-zamānum ben mekansız bī-mekānum ben
Dü 'ālemde hümāyum ben benüm her görünen kūrān
- 15 Şorarsan ibn-i 'aṭṭārum Ḥüsāmī'yüm Şamed ḥaḳḳı
Baña lāyık olan añlar kimüm ben hem bu taḥķīķi
Nesebden hem müberrāyum kelāmıñ şān-ı taşdıķı
Şorarsan Eşref oġluyum ne Rūmum ne İznikī
Benüm ol dā'imü'l-bāķī göründüm şüretā insān

30b-31a-31b

170

Mefâilün / Mefâilün / Mefâilün / Mefâilün

Hamdi-i Bağdādi Nurullah li-hazret-i 'aziz

- 1 Zehī Mecnūn ki nā-per-i vasfā-yı Leylā'dan
Zehī 'āşık ki müstaġni temāşā-yı tecellādan
- 2 Cemāl-ı 'aşkı her laḥza teferrüc eyleyen 'āşık
'Acib mi evvel-i ḥaṭṭı eger ma'sūķa zībādan
- 3 O kim pūr-nāb ide himmet oķu meydān-ı 'irfānda
Geçürmez sa'y ile hergiz nişān-ı mā 'arefnādan

- 4 Mükemmel olmayan gözler ‘ināyet tütüyāsından
Muqarrerdir ki olmazlar münevver nūr-ı Mevlādan
- 5 Ne çeşm olsun o kim yanmaz cihāna nūr-ı Haqqile
Ne sırr olsun o kim görmez o nūrı cümle eşyādan
- 6 Fenā ka‘ridir ey Hamdī sevād-ı lücce fi’ d-dāreyn
Yüzi aq olsun anıñ kim başında var bu sevdādan
- 31b

171

Müstef’ilün / Müstef’ilün / Müstef’ilün / Müstef’ilün

- 1 Vaḥdet meyin nüş eyledik mestāneyiz şimdengerü
‘Aql-ı ferāmüş eyledik dīvāneyüz şimdengerü
- 2 Haqqa’l-yaqīne irmişüz hecri ferāmüş itmişüz
Deryā gibi cüş itmişüz ‘ummāniyüz şimdengerü
- 3 Ben Haqq ile Haqq olmuşum ben bende Haqq’ı bulmuşum
Gayri ferāmüş itmişüm bī-gāneyüz şimdengerü
- 4 Bezm-i ezel didim belī terk eyledim cān u dili
Didi bir Haqq velī cānāneyüz şimdengerü
- 5 Fikr-i sivāyı neyleriz dünyā gamını çekmeyiz
Biz ey Hüsāmī şüphesiz bī-gāneyüz şimdengerü
- 31b

172

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün

- 1 Hāne-i ḳalbi münevver eyledi envār yā hū
Sırr-ı Ḳur’ān’da hüveydā eyledi esrār hū
- 2 ‘Ārifñ evrādı hūdur zākiriñ ezkārı hū
‘Aşıqñ cān u dilinde münbaşıf efkārı hū

- 3 Dest-i kudret eylemiş taḥmīd-i cisme hū ile
Eyledi ma‘mūr anıñçün qalbimi mi‘mār-ı hū
- 4 Hū diyü dünyāya geldim giderim yā hū diyü
Eyledim bezm-i elestde ben ezel ikrār-ı hū
- 5 İsm-i hū ebrārıñ oldı ey Ḥüsām derdiçün
Eylesün dilde tecellī dā’imā āşār-ı hū
- 31b

173

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün

- 1 Sevmeden ey bülbül-i dil kimse ol dildār sev
Bir güli āḥir severseñ ol gül-i bī-ḥārı sev
- 2 Tūṭi-i ṭab‘ıñ süḥan-sāz olmak isterse eger
Bir şen-i āyīne ruḥsār u şeker-güftarı sev
- 3 Gör ne müşküldür kul olmak her sitem-cū şehlere
Ḥurüşende hele bir şāh-ı dil-i izārı sev
- 4 Derdiñe tīmār olub şıḥḥat gerekse cismiñe sev
Ey dil-i ḥāṭır-şikeste ol göz-i bī-mārı sev
- 5 Eşk-i çeşmiñ yollar üzre gör nice seylāb olur
Ey Ḥüsāmī sen hele bir sarḥoş-ı reftarı sev
- 32a

174

Mefâilün / Mefâilün / Mefâilün / Mefâilün

- 1 Kelāmıñ gevher-i ḥaḳīḳat yā Resūlallah
Dehānıñ menba‘-ı deryā-yı ḥikmet yā Resūlallah
- 2 Nihān-ı serv-ḳaddiñ sāye-vār olmaz zemīn.....
Vücūduñ nūr-ı pāk Rabb-i ‘izzet yā Resūlallah

- 3 Şehenşāh-ı serīr-i taht-ı evreng-i risaletsin
Le-‘amrük başına tāc-ı nübüvvet yā Resūlallah
- 4 Denildi şāniña levlāke levlāk ey şāh-ı ‘ālem
Sen olduñ kâ’ināta baħr-i raħmet yā Resūlallah
- 5 Humār-ı derd-i hicriñle ħarāb-ender-ħarāb oldum
Cemāliñ rü’yetidir baña vuşlat yā Resūlallah
- 6 Keremkāra ħapuñda bir gedā-yı bī-ser ü pāyım
Nigāh-ı merħamet eyle şefkat yā Resūlallah
- 7 Bu ‘abd-i pür-ħusūruñ Şeyħ Ĥüsāmī’ye şefā‘at kııl
Umarım rüz cezāsından şefā‘at yā Resūlallah
- 32a

175

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün

- 1 Eşref-i ism Lā ilahe illallah
Zıkr iden olur āgāh Lā ilahe illallah
- 2 Meftā ħayydur cinānun ekmelidür ĩmānuñ
Ma‘nāsıdır Ķur‘ān’ın Lā ilahe illallah
- 3 Zākiriñ pür-nūr ider ħalbini ma‘mūr ider
Zenbini mağfūr ider Lā ilahe illallah
- 4 Māsivādan çek eliñ vird itsün bunı diliñ
İsm-i ‘azamdur biliñ Lā ilahe illallah
- 5 Tıfl-ı diliñ ğıdāsı ‘āşıklarıñ du‘āsı
Künt-i kenziñ ma‘nāsı Lā ilahe illallah
- 6 Ĥaħķ’a ‘āşık iseñ eger vird eyle şām u seher
Ola Ĥüsāmī’ye rehber Lā ilahe illallah
- 32a

- 1 Nedir bilsem bu zaḥmîñ ve himmetini ne
Devā sensün benüm derdüm emîne
- 2 Çeker büryān olub yanmaḳda dā'im
Gözüm giryān derūnuma nemîne
- 3 İrişmez 'āşıkı olmayanlar aşla
Hele 'ārifleriñ hiçbir demîne
- 4 Olmam dirsene eger Ḥaḳḳ'dan ḥaberdār
Yetiş bir kāmiliñ ir himmedine
- 5 Şafā-yı 'ayşa degmez ey Ḥüsām
Bu dünyāniñ sürürıyla ğamına
- 32a

- 1 Rūḥuñ mir'āt-ı Ḥaḳḳ nūr-ı Ḥudā'dur yā Resûlallah
Şaçıñ ve'l-leyl sırr u ve'z-zuḥādur yā Resûlallah
- 2 Ziyā-yı mihrüme nūruñdan aldı ey kerem kânı
Senüñ nūruñla 'ālem rüşenādur yā Resûlallah
- 3 Zünūbum bārını çekmez vücūdum kūh-ı kâf olsa
Anıñçün dā'imā ḳaddim dütādur yā Resûlallah
- 4 Yüzün sürmek diler 'Uşşāḳ-ı zārıñ ravzanā
Derd-i alā-yı luṭfuñ mültecādur yā Resûlallah
- 5 Fedā eyler saña cāniñ Ḥüsāme'd-dīn ḳabül eyle
Şefā'at eylemek aña sezādur yā Resûlallah

32b

178

Mef'ûlü / Fâilâtün / Mef'ûlü / Fâilâtün

- 1   Çapusıdır şeri‘at derūnıdır haḳıḳat
Nihāyeti ma‘rifet bilinmez ölmeyince
  - 2   ‘Aynı degil ğayrıdur ğayrınıñ ğayrıdur
Bu zevḳi bulamazsun ğayrıyı sürmeyince
  - 3   Göremediñ yüzini bulamadıñ özünü
Settarlığıñ şifātın egnine almayınca
- 32b

179

Müstef‘ilâtün / Müstef‘ilâtün

- 1   Geliñ yanalum āteş-i ‘aşḳa
Serler virelüm āteş-i ‘aşḳa
  - 2   Bil cāna minnet çekegör zaḫmet
Pervāne-şifat āteş-i ‘aşḳa
  - 3   ‘Āşıḳ olanlar dā’im yanarlar
Sīne yaḳarlar āteş-i ‘aşḳa
  - 4   Her gice ḳā’im olma gel nā’im
Yan yaḳıl dā’im āteş-i ‘aşḳa
  - 5   Yansun dil-i teni ‘aşḳ-ı Ḥudā’dan
Yan Ḥüsāmī sen āteş-i ‘aşḳa
- 32b

Müstef'ilün / Müstef'ilün / Müstef'ilün / Müstef'ilün

- 1 Ebhâr olur her kaçremiz 'ummân olur hayrân bize
Baħr-i hüviyyet zerremiz zerrât olur seyrân bize
- 2 Vech bize oldu 'ayân esrârımız halka nihân
Oldı dilim iki cihân kenz-i hafîdir kân bize
- 3 Dildâre vâşıl olmadıñ sen cân göziyle görmediñ
Aşâr-ı Haĸĸ'ı bilmediñ maħremdurur insân bize
- 4 Endîşeye düşdüñ beyhüde gel çekme ta'ab
Haĸĸ'dan hidâyet kıl ta'ab hâdîdir fermân bize
- 5 Hel yestevî Ķur'an'dadur bilmekliġi Ķur'an'dadur
Sırrıñ Hüsâmî câdadur cânân olandur cân bize
- 32b

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün

- 1 Luġf-ı Haĸĸ olmazsa 'afv çâre yoĸdur bir günâh
Başımı taşlarla dögsen eyleseñ her bir gün âh
- 2 Rûz-ı maħşer ħâzret-i Haĸĸ'a nice virdim cevâb
Defter-i a'mâl ile 'arz olıcaĸ rû-siyâh
- 3 Nice inkâr eyleyim gizlü günâh itdiklerim
Söyleye dîvân-ı Haĸĸ'da ola her 'uzvum güvâh
- 4 Çekmişim dünyâda ben kayd-ı ta'alluĸdan elem
Sâye-veş düşdüm ayaġa bende yoĸdur ħubb-ı câh
- 5 Ey Hüsâmî olmazuz ħavf-ı cehennemden emîn
Ķalmazuz kaçı' recâ-yı 'adl var luġf-ı ilâh
- 32b

182

Mefâîlün / Mefâîlün / Mefâîlün / Mefâîlün

- 1 Tehî şanma derûn her bir ħubûbu cûy-ı âb üzre
  urulmuş  eşmelerdir her Şen-i ‘âlicenâb üzre
- 2 Őaĥın Őeddâd-veş yapma bînâ-yı kaşr kaşr ile
 Esâsı her binânıñ bilmiş ol oldu ħarâb üzre
- 3  oyub bâlin zarîfetin maşnu‘-ı ferşi terk ile
 Kefe berdüş idüb âĥir seni  orlar tarâb üzre
- 4 Murâd el virmez kimseler şâbit  adem bunda
 Bu dehr-i bî-şebâ hâli dâ’im inĥılâb üzre
- 5 Ĥüsâmî dervîş Aĥmed ġam yimez dehrîñ cefâsından
 Cihânın ĥilĥati zîrâ ki g rd m ıztırâb üzre
- 33a

183

Mefâîlün / Mefâîlün / Mefâîlün / Mefâîlün

- 1 Eger kim ..... eřer var ise zâtıñda
 Muĥayyedir sen ñ p r-i ‘azîziñ iltifâtıñda
- 2 Fenâfillâh olub tecr de gir  lmezden evvel  l
 Ecel câmında iĥersiñ ‘âĥibet şifâ yok memâtıñda
- 3 İĥen kevşer şarâbından ĥayât-ı câvidân buldu
 Gerekmez bana ey Ĥıřr-ı zamân ĥayâtıñdan
- 4 Nuĥüş-ı zînet-i gerd na meyl itme gel ey ġâfil
 Bil rsin kim beĥâsı yok bu dehrîñ řebâtıñda
- 5 Şikâyet eyle Aĥmed Ĥüsâmî dehr-i fâniden
 Diger-ġ ne olmuş iĥvânı g rd m ka’inâtıñdan
- 33a

184

Mef'ûlü / Fâilâtü / Mefâilü / Fâilün

- 1 Manşür-ı dilde ma'nâ-i esrâr olursa da
Fâş itmez anı zerrece berdâr olursa da
  - 2 'Aşk-ı mecâzı n'eyleyim 'aşkı gözleriz
Olmazsa da ceh fâ'ide bir yâr olursa da
  - 3 Sulţānum 'aşka bende-i fermān-ter olalı
Baş egmeziz dāneye hūnkārım olursa da
  - 4 Tezād-ı muḥabbetiñde ṭali'î küşād
Olmaz ne deñlü miḥnet ile zār olursa da
  - 5 Eyle cefā-yı dosta Hüsāmī taḥammül sen
Ĝam çekmez isteyen gülünü hār olursa da
- 33a

185

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün

- 1 Ma'nâ-i esrâr-ı 'aşkı kâmil insānda ara
Pertev-i mir'ât-ı vechi yāre var cānda ara
Cevher-i dūr ma'ānī ma'denin var kānda ara
Genc-i 'aşkı ister iseñ dil-i vīrānda ara
Hızr-veş āb- ḥayātı zulmet-i tende ara
- 2 Gülşeniñ ḥariñ koyub bû-yı gül-i rızâyı bul
Zāhir ü bâṭım vücūduñ maḥv idüb Mevlā'yı bul
Mekteb-i 'irfāne gel gir sırr-ı ev ednâyı bul
Rāh-ı Ḥaḳḳ'a seni irşād eyleyen ma'nâyı bul
'Ālem-i ma'nâyı ṭālib-i kâmil insānda ara
- 3 Kâmil olma nefis-i şum vir cihād ile melāl
Tā ki rüz-ı ḥaşre dek ola luṭf-ı Hudā-yı Zülcelāl
Çün tecellī vü cemāl oldı saña zevḳ-i vişāl

On sekiz biñ ‘ālemi keşf eyleseñ bulmağ muḥāl
Seni yoğdan var iden Mevlā’yı var sende ara

- 4 Zūlmet-i cehli gidermez olsa zāhrında kitāb
Sūkker ile beslesen ṭūṭī olur mu hiç ğurāb
Gerekse ‘anḳā olur mı per açub inse kitāb
Her ḥacerde gevher olmaz ma‘den olmaz her turāb
Zāhidā gir baḥr-i ‘aşka dürrü ‘ummānda ara
- 5 Erendir ‘Uşşāk olan dilde ola zikriñ daḥi
Dā’imā luṭfuñ ṭaleb eyler ider şükrüñ daḥi
Tesellī-baḥş oldu her dem ‘aşıka fikriñ daḥi
‘İlmü’l-esmā vü rumūzuñ men ‘aref sırrın daḥi
Añlamağ şānında ise anı sen ‘irfānda ara
- 6 Ey Ḥüsāmī mü’min oldur her işi Ḥaḳḳ’dan bile
Nīk ü bed rāzıdır dā’im Ḥudā’dan ne gele
Kim ki mir’āt-ı dilini jeng-i mā‘āşīden sile
Ṭālib-i dīdār olub her kişiden himmet ola
Ġāfil olma var maṭlabı sırr-ı Ḳur’an’da ara

33a-33b

186

Mefâîlün / Mefâîlün / Mefâîlün / Mefâîlün

- 1 Ḳulūb-ı ehl-i hāliñ zikr ü fikri dā’imā Allah
Anıñçün ‘aşğ u şevğ ile kıllurlar nāle-i her gāh
- 2 Tecellī-i cemāl-i lem‘a yaş olsa derūnında
İrşidir her cihetden gūş-ı cāniñ şümme vechullah
- 3 Bilenler künt-i kenziñ sırrını āgāh olup Ḥaḳḳ’dan
Ene’l- Ḥaḳḳ sırrını iş‘ār ider her ‘ārif-i billāh
- 4 Muḥiṭ u külli şey’in ve hüve me‘aküm remzini fehm it
Saña senden irişe tā tecellī-i cemālullah

- 5 Kime kim cizye-i ‘aşkıñ ide maḥv eyler ol kendiñ
Fenā-ender-fenādan kurtulub bulur beḳābillāh
- 6 Ḥüsāmī’niñ dil-i cānı irişdi nūr-ı tevḥīde
Aña baḥr-i ḥaḳāyıḳdan keremler eyledi Allah
- 33b

187

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün

- 1 Vuşlat olur her iş yār ile bilişince
‘Ārif olurmuş kişi kāmille buluşunca
- 2 Tālib-i dünyā olan iremedi menzile
Varlığı maḥv ider yokluğa irişince
- 3 Fānī vücūdu n’eder bunda ḳor anı gider
Bāḳī ḥayāta irer dost ile şataşınca
- 4 Ben dost ile olayım ölmezden evvel öleyim
Hele kendimi bulayım dost ile görüşünce
- 5 ‘Aḳlı ḳoyub ‘aşḳa gel eyleme ṭül-i emel
Niceye dek bu cedel ‘aşḳ ile alışınca
- 6 Yunus Emre dilinden dervīş Ḥüsām söyledi
Deryā-yı ‘aşḳa dalarmış ḳa‘rine irişince
- 33b

188

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün

- 1 Şāh-ı iḳlīm-i Ḥudā’sın yā ‘Aliyyü’l-Murtaza
Tāc-dār-ı evliyāsın yā ‘Aliyyü’l-Murtaza
- 2 Ma‘den-i dürr-i saādet sırr-ı sulṭān-ı resul
Menba‘-ı cūd-ı şafāsiñ yā ‘Aliyyü’l-Murtaza

- 3 Hāk-pākiñ tūtiyā-yı çeşm-i cān ola n'ola
‘İllet-i albe devāsiñ yā ‘Aliyyü’l-Murtaza
- 4 Bār-gāhıñda velīler oldular cārüb-keş
Pādişāh-ı dü-serāsiñ yā ‘Aliyyü’l-Murtaza
- 5 Yā imāmu’l-müttaın lufuñ o ‘āşıklarıñ
Ehl-i derde sen devāsiñ yā ‘Aliyyü’l-Murtaza
- 6 al‘ idüb bir darb ile bāb-ı metīn-i Hıyber’i
Ya‘ni sen şīr-i Hudā’sıñ yā ‘Aliyyü’l-Murtaza
- 7 Zāhir ü bāın Hüsāmī lufuñu eyler ümīd
Bir kerem-kānı ‘atāsiñ yā ‘Aliyyü’l-Murtaza
- 33b-34a

189

Fāilātün / Fāilātün / Fāilātün / Fāilün

- 1 Madem-i pākiñ açan dünyāyı rüşen eyledi
Nūruñ ile ‘arş-ı ‘alāyı müzeyyen eyledi
- 2 Mihr-i pīrāndır ki ma‘mūr olub peyk-i Halīl
Sırrımı anıñçün Hā aña teslīm eyledi
- 3 Tīn-i zātıñ senüñ nūr-ı Hudā’dur yā resül
Zerre-i mihr-i ruuñ hurşīdden ahsen eyledi
- 4 Ol nihāl-i āmetiñ düşmez yire hiç sāyesi
Nūr-ı pāk-i adesin ārāyişi terk eyledi
- 5 İnıbāz-ı albine mahzün iken dervīş Hüsām
Na‘-ı pākin hāırını meksūr eyledi
- 34a

- 1 Rûh-ı pür-nûruñ Hudâ ârâyişten eyledi
Kâinâtı hilķāt-i zātıñ müzeyyen eyledi
- 2 Zerre-i mihr-i rûhuñ çün şems-i tâbândur senüñ
Cennet-i ‘alâ-yı nûruñ rûz-ı rüşen eyledi
- 3 Nür-ı Mevlâdır ser-â-pâ ıynetıñ ki nür-ı Haķķ
Sâyesi olmaz vücûduñ nûra ma‘den eyledi
- 4 Cümleñin aşl-ı fûrû‘ı sensin ey hulķ-ı hüsn
Zât-ı pâkiñ cevher-i ervâha mesken eyledi
- 5 Yûsuf’uñ nür-ı cemâlin buldı senden zîb ü fer
Vech-i pâkiñle anıñ hüsnüni ahsen eyledi
- 6 Olmasa senden kerem müşkil olur hâl ey Hüsâm
Hizbine dergehiñ Haķķ cây-ı me‘men eyledi
- 34a

- 1 Yandır Halîl âsâbını hâkister it cân u teni
‘Âşık n’ider omı bunı tek bulayım Mevlâ seni
- 2 Dilerseñ bezm-i nâr it yandurub yaķ teni zâr it
Gülşeni gel güli hâr it tek bulayım Mevlâ seni
- 3 Yüz ķarasıdır sūdumuz yansun dili bî-dūzumuz
Sensin bizim maķşūdumuz tek bulayım Mevlâ seni
- 4 Ben râzıyım yâ Rabb saña her ne gelür senden baña
Bin cânım olursa fedâ tek bulayım Mevlâ seni

5 Derviş Hüsâm'a kı1 meded bâbîñdan itme anı redd
Tolsun derûna 'aşk-ı derd tek bulayım Mevlâ seni
34a

192

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün

1 Oñulur mı derd-i 'aşkıñ ey gönül hiç yâresi
Aña merhem derd olur ol dertdür anuñ çâresi

2 Āteşe girmeklik ile kâl olurmuş sîm ü zer
Kâl idüb telvîni yaqmaq sâlikîñ sermâyesi

3 Gel cihād-ı nefis idüb vâsıl olup gider kendiñ
Nâr-ı tevḥîd ile yansun nefsinin emmâresi

4 Şân olur mir'ât-ı kalbi mäsivâdan pāk olan
Her kim olursa cemâl-i vech-i Ḥaqq avâresi

5 Sâlik-i rāh-ı Hudâ olan tufeyl-i evliyâ
Feyz-i aqdesdendir anıñ tıflı ol gehvâresi

6 'Aşq-ı Mevlâ ile lebrîz oldu kalbin ey Hüsâm
İstemem mümtâz olursa bu cihân mehpâresi
34a

SONUÇ

Bu çalışmamızda; Klasik edebiyatımızın Fuzûlî ve Bâkî gibi iki dev çınarının gölgesinde, onların meydana getirdiği mükemmel eserlerle, Arap ve Fars edebiyatları karşısında kendi kimliğini kazandığı 16. yy'da, dînî-tasavvufî edebiyat alanında eser vermiş olan Şeyh Hüsâmeddin Uşşâkî'nin Hayatı, Edebî Kişiliği, Tarikatı, Eserleri ve Divanı'nın transkripsiyonlu metnini ele aldık.

Şeyh Hüsâmeddin Uşşâkî, 16.yy'da yaşamış, mutasavvif bir şairdir. Dînî-tasavvufî edebiyatımızda önemli bir yere sahip olan Şeyh Uşşâkî, Halvetî tarikatının Uşşâkî koluna mensuptur. Mensubu bulunduğu tasavvûfî ekolün âdab ve erkânını öğretmek, kalplere Allah aşkını, peygamber sevgisini yerleştirmek amacıyla divanını oluşturmuştur. Divan, dînî, tasavvûfî, didaktik konuları işleyen bir çalışma olup, sanat kaygısıyla yazılmamıştır. Mensub olduğu tasavvufî ekolün temel öğretilerini ele alan eserde, vezin açısından bazı kusurlar görülebilir. Aruzun başarıyla kullanıldığı nazım şekillerinin yanında, vezinsiz bir takım nazım şekillerini de görmek mümkündür. Son derece güçlü kasidelerin ve gazellerin bulunduğu divanın geneline bakıldığında, halk söyleyişine yakın bir üslubun tercih edildiği görülmektedir. Ancak Allah aşkının, peygambere olan muhabbetin dile getirildiği coşkulu söyleyişli beyitler, derin manalar eseri sıradan bir eser olmaktan uzaklaştırmıştır. Bunun yanında eser döneminin dînî-tasavvûfî anlayışını aksettirmesi bakımından da önem arz etmektedir.

Bu çalışmamızda, muasırları arasında ayrı bir yere sahip olduğunu düşündüğümüz mana erlerinden mürşid-i kâmil bir zât olan Şeyh Hüsâmeddin Uşşâkî'nin Divanı'nın transkripsiyonlu metnini vererek onun şahsiyetini, şiir dünyasını, kurucusu ve piri olduğu tasavvufî ekolü belli bir ölçüde tanıtmayı amaçladık. Bu düşünceyle yapmış olduğumuz çalışmamızla kültürümüze ve edebiyat tarihimize bir katkı sağlamayı hedefledik. Çalışmamız sırasında farkında olmadan yaptığımız hatalarımızın hoşgörüyü karşılanacağı ve çalışmamızın bundan sonra bu alanda yapılacak çalışmalara bir basamak teşkil edeceği umudunu taşıyoruz.

KAYNAKÇA

- ARAZ, Nezihe (1987), “Tasavvuf”, *Meydan Larousse*, c.11, s.918, 919, Meydan Yayınevi, İstanbul.
- BANARLI, Nihad Sami (1987), *Resimli Türk Edebiyatı Tarihi*, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul.
- BURSALI Mehmet Tahir Efendi, *Osmanlı Müellifleri*
- CENGİZ, H. Erdoğan (1972), *Divan Şiiri Antolojisi*, İstanbul.
- DEVELLİOĞLU, Ferit(1997), *Osmanlıca Türkçe Ansiklopedik Lûgat*, Haz: Aydın Sami Güneçal, Aydın Kitabevi Yay., Ankara.
- DİLÇİN, Cem (1983), *Örneklerle Türk Şiir Bilgisi*, TDK Yayınları, Ankara.
- ERAYDIN, Selçuk (1994), *Tasavvuf ve Tarikatlar*, Marmara Üniversitesi Vakfı Yayınları, İstanbul.
- EYUBOĞLU, İsmet Zeki (1994), *Divan Şiiri*, c.1, Say Yayınları, İstanbul.
- GÖLPINARLI, Abdülbâki (1954), *Divan Şiiri*. XV-XVI-XVII-XVIII-XIX.yy. İstanbul.
- İPEKTEN, Haluk (1999), *Eski Türk Edebiyatı Nazım Şekilleri ve Aruz*, Dergah Yay. İstanbul.
- KOCATÜRK, V.Mahir (1967), *Divan Şiiri*, Ankara.
- KÖPRÜLÜ, Fuad (1980), *Türk Edebiyatı Tarihi*, İstanbul.
- LEVEND, Ağâh Sırrı (1984), *Divan Edebiyatı, Kelimeler ve Remizler, Mazmunlar ve Mefhumlar*, Enderun Yayınevi, İstanbul.
- ONAY, Ahmet Talat (1993), *Eski Türk Edebiyatında Mazmunlar*, Ankara: TDV Yayınları.
- ÖZDAMAR, Mustafa (2001), *Hüsameddin Uşşâkî ve Uşşâkîler*, Kırkkandil Yayınları, İstanbul Matbaası ve Ciltevi, İstanbul.
- ÖZTÜRK, Yaşar Nuri (1997), *İslam Düşüncesinde Bir Dönüm Noktası Kuşadalı İbrahim Halvetî*, Yeni Boyut Yay., İstanbul.
- PALA, İskender (1995), *Ansiklopedik Divan Şiiri Sözlüğü*, Akçağ Yayınevi, Ankara.
- PALA, İskender (2002), *Divan Edebiyatı*, L. M. Yayınları, İstanbul.
- SARAÇ, M.A.Yekta (2007), *Klasik Edebiyat Bilgisi Biçim-Ölçü-Kafiye*, 3F Yayınevi, İstanbul.
- ŞAPOLYO, Enver Behnan (2006), *Mezhepler ve Tarikatlar Tarihi*, Elif Kitabevi Yay., İstanbul.

- ULUDAĞ, Süleyman (2001), *Tasavvuf Terimleri Sözlüğü*, Kabalcı Yay., İstanbul.
- YORULMAZ, Hüseyin (1996), *Dîvan Edebiyatında Nâbî Ekolü –eski şiirde hikemiyat-*,
Kitabevi Yayınları, İstanbul.
- VİCDÂNÎ, Sâdık (1995), *Tarikatlar ve Silsileleri (Tomâr-ı Turûk-ı Aliyye)*, Haz: İrfan
Gündüz, Enderun Kitabevi, İstanbul.
- YÜCER, Hür Mahmut (2004), *Osmanlı Toplumunda Tasavvuf*, İnsan Yay., İstanbul.

EKLER

Ek 1: Divanın Tıpkıbasımı

نابع بختی که مرده بریزد
 شیخی صم دیجین تغییر اول
 زرد بختی کرد سپهر کا مین
 دفعی هم سنا در بختی قطع
 مشغولند در طبع اول کبار
 استفاق بیکسرا ابراسا بی
 سکه ایته میره تا کسک بیته اول
 اولده اول سکه اکا جان پناه
 لهم طفله بیزه از بیزه شیخی ایته
 حوت غلت ایته معاده انده
 میت ما نایم خله رحمت
 مت متیم الرشیم میت زور کام
 اولده انقا سیر آند کا مین
 در بدر مهم ط بخت اولوب
 اگر کسک لکرور لاله لهریک

ایجه عالمه دفعی اولوب صبا
 اولده ویریش بیجه اولوب جام
 س لکبه یعنی ایشا و ایدی
 عده معنایه اولده ایشا و جلم
 برله اولده کس ایشا ده صف
 نطلب وقت ایته اولده اولوب جام
 سفین سنا اولده عالم نام خوراک

نطلب عالمه افطه اعظم بریزد
 حفره کور دفعی قیده اول
 خدیبه کله اول سلطان دینه
 کتله بیزه اولده ایشا و بیز
 شه وقت خرابه ایته قید
 انقا - شتره اجبار ایش
 کله مده آکسنا تپله ایته و خول
 یعنی بیجا و ایجه بیجان
 میره کور بیزه کتله ایته مملدین
 اولده بیزه سنا ایشا ده انده
 بیجه بره بر کره سنا اول لهریک
 در کرینه قدیم کتله خول
 لهریک مختایه اولده یقیمه

اولده بر صا صبح بخار و الهوجال
 یعنی کله بیزه اول طبع حوز
 اینه اولده کور در بیزه کسکا
 شیخی بیزه قیدم ایته کس
 کله بیزه آده بیزه غم
 عاق با الله کمال ایته اول
 کله ایته شیخی صم اولده صبح
 عاق یقیمه قیده میره عوف
 واس اولده کسک بجم اکا
 اهل شرات ایته اولده لکرور
 بیزه آکسنا طبعی الهند
 بجزینه عالمه یقیمه اول
 دایه اولده علمه یقیمه
 کله آنده اولده کسک بجم
 ایینه اول بیزه لاکم انقاد
 کمال اکل بر عاق جه ایته
 زنده اولده کسک اهل بی کام
 واس مملدین اولده کسک
 زنده ایته بجم شتاب وصف
 کله بر کمال و میره ایته بجزینه
 سقط آکسک بجای اولده انده
 بجمه آکسک ان کسک اکبر
 هاشم بجمه جاننده آکر در صبح
 نطلب عالم

طبعه بر کعبه الاله نامه هم در عالم عالمی که در عالم
 اورده سلطان کریمه او صومرا امیر القاسم کبریا کبریا
 عفا آیتها بجهت جبر جبر صومرا هم امیر و امیر القاسم کبریا کبریا
 اولاد صومرا در دنیا و علم امیر القاسم کبریا کبریا

صستی نیکم اینک نشانه حکما اخبار اولاد اولاد
 عصا امیر هم اینک صفت امیر القاسم کبریا کبریا

الهل در بر جبر صومرا هم اینک صمد بر سر بردها جبر صومرا هم اینک صمد
 و مکاه نشانه بر شیطا هم اینک صمد فیه نشانه صومرا هم اینک صمد
 نشانی اولاد جبر صومرا هم اینک صمد نشانی اولاد جبر صومرا هم اینک صمد
 بار غفقا امیر مستور صومرا هم اینک صمد فیه نشانه صومرا هم اینک صمد
 شته بار اینده صومرا هم اینک صمد صومرا هم اینک صمد
 سنیان کلمه که در مکاه صومرا هم اینک صمد اولاد کریمانه صومرا هم اینک صمد
 صغفقا به نشانه بر شیطا هم اینک صمد نشانی اولاد جبر صومرا هم اینک صمد

صمد نشانه صومرا هم اینک صمد صمد نشانه صومرا هم اینک صمد
 به اسم غفقا امیر صومرا هم اینک صمد صمد نشانه صومرا هم اینک صمد
 اعلمیه به نشانه صومرا هم اینک صمد صمد نشانه صومرا هم اینک صمد
 صومرا هم اینک صمد صومرا هم اینک صمد صومرا هم اینک صمد
 به نشانه صومرا هم اینک صمد صومرا هم اینک صمد صومرا هم اینک صمد
 صومرا هم اینک صمد صومرا هم اینک صمد صومرا هم اینک صمد
 صومرا هم اینک صمد صومرا هم اینک صمد صومرا هم اینک صمد
 صومرا هم اینک صمد صومرا هم اینک صمد صومرا هم اینک صمد

الهل نشانه صومرا هم اینک صمد صومرا هم اینک صمد
 صومرا هم اینک صمد صومرا هم اینک صمد صومرا هم اینک صمد
 صومرا هم اینک صمد صومرا هم اینک صمد صومرا هم اینک صمد
 صومرا هم اینک صمد صومرا هم اینک صمد صومرا هم اینک صمد
 صومرا هم اینک صمد صومرا هم اینک صمد صومرا هم اینک صمد
 صومرا هم اینک صمد صومرا هم اینک صمد صومرا هم اینک صمد
 صومرا هم اینک صمد صومرا هم اینک صمد صومرا هم اینک صمد
 صومرا هم اینک صمد صومرا هم اینک صمد صومرا هم اینک صمد

صومرا هم اینک صمد صومرا هم اینک صمد صومرا هم اینک صمد
 صومرا هم اینک صمد صومرا هم اینک صمد صومرا هم اینک صمد
 صومرا هم اینک صمد صومرا هم اینک صمد صومرا هم اینک صمد
 صومرا هم اینک صمد صومرا هم اینک صمد صومرا هم اینک صمد
 صومرا هم اینک صمد صومرا هم اینک صمد صومرا هم اینک صمد
 صومرا هم اینک صمد صومرا هم اینک صمد صومرا هم اینک صمد
 صومرا هم اینک صمد صومرا هم اینک صمد صومرا هم اینک صمد
 صومرا هم اینک صمد صومرا هم اینک صمد صومرا هم اینک صمد

صومرا هم اینک صمد صومرا هم اینک صمد صومرا هم اینک صمد
 صومرا هم اینک صمد صومرا هم اینک صمد صومرا هم اینک صمد
 صومرا هم اینک صمد صومرا هم اینک صمد صومرا هم اینک صمد
 صومرا هم اینک صمد صومرا هم اینک صمد صومرا هم اینک صمد
 صومرا هم اینک صمد صومرا هم اینک صمد صومرا هم اینک صمد
 صومرا هم اینک صمد صومرا هم اینک صمد صومرا هم اینک صمد
 صومرا هم اینک صمد صومرا هم اینک صمد صومرا هم اینک صمد
 صومرا هم اینک صمد صومرا هم اینک صمد صومرا هم اینک صمد

سنا و علم کرم سنه مولای کرم جان چویند
عاشق در صفت بر صفت مولای کرم جان چویند
ز دره ایب کجا طاعتی مولای کرم جان چویند
روح ابوسوسه عانی او بر طاعتی
رویشی صفتی بنده و صفت ابوسوسه
لنت ایب نسنه مولای کرم جان چویند

ز دره ایب کجا طاعتی مولای کرم جان چویند
روح ابوسوسه عانی او بر طاعتی
رویشی صفتی بنده و صفت ابوسوسه
لنت ایب نسنه مولای کرم جان چویند

سب زبانه کجی دل خاتم سنی بر بیز اولرد
صفتی بوسه کجی در نام کجا طاعتی اولرد
صفت دو قنار ایبیت زانا کور اولرد
بنده و سب کوریز جوی کجی ز مسخر اولرد
سر ایبیت اغیا بر طاعتی مولای کرم جان چویند
سختی صفتی بنده و صفت ابوسوسه
طاعتی بر بیز عاشق و انا مکس اولرد

سختی صفتی بنده و صفت ابوسوسه
طاعتی بر بیز عاشق و انا مکس اولرد

مسکن اولرد عاقبتی بیام کور کور
در بیز شکاه ایبیت فیما بوی کجا اولرد
عقبتی بر بیز بیام کور کور
اولرد ایب کور کور کجا اولرد
در کور اولرد مولود صفتی
طاعتی بر بیز عاشق و انا مکس اولرد

طاعتی بر بیز عاشق و انا مکس اولرد

ارنفتی بر شکایت نام بر از این کجانی
بنام صفتی بر شکایت مولای کرم جان چویند
صفتی بر شکایت ایب کور کور کجانی
صفتی بر شکایت ایب کور کور کجانی

سختی بر شکایت مولای کرم جان چویند
صفتی بر شکایت مولای کرم جان چویند
صفتی بر شکایت مولای کرم جان چویند
صفتی بر شکایت مولای کرم جان چویند

صفتی بر شکایت مولای کرم جان چویند

سختی بر شکایت مولای کرم جان چویند
صفتی بر شکایت مولای کرم جان چویند
صفتی بر شکایت مولای کرم جان چویند
صفتی بر شکایت مولای کرم جان چویند
صفتی بر شکایت مولای کرم جان چویند
صفتی بر شکایت مولای کرم جان چویند
صفتی بر شکایت مولای کرم جان چویند
صفتی بر شکایت مولای کرم جان چویند

صفتی بر شکایت مولای کرم جان چویند

سختی بر شکایت مولای کرم جان چویند
صفتی بر شکایت مولای کرم جان چویند
صفتی بر شکایت مولای کرم جان چویند
صفتی بر شکایت مولای کرم جان چویند
صفتی بر شکایت مولای کرم جان چویند
صفتی بر شکایت مولای کرم جان چویند
صفتی بر شکایت مولای کرم جان چویند
صفتی بر شکایت مولای کرم جان چویند

صفتی بر شکایت مولای کرم جان چویند

سختی بر شکایت مولای کرم جان چویند
صفتی بر شکایت مولای کرم جان چویند
صفتی بر شکایت مولای کرم جان چویند
صفتی بر شکایت مولای کرم جان چویند
صفتی بر شکایت مولای کرم جان چویند
صفتی بر شکایت مولای کرم جان چویند
صفتی بر شکایت مولای کرم جان چویند
صفتی بر شکایت مولای کرم جان چویند

صفتی بر شکایت مولای کرم جان چویند

چو پناه من درین راههاست ای ستم خیز زان اولاد ترا امید برسانند ترا صفتی درم گشتی
شفا نی زره ای بدیست چون بر نیزه افتی ازین صفتی سبب آید حاله اولی که سازند

صفتی ها در زمانه صید صفا کجکده
له شیخ برادر بگویم اولمه اگا هارتی

سکا اولدی چو پناه من تو کله نه بجا ت اولدی
ترا زوجه ایانت اولدی و ما خود ترا زنت اولدی
ترا اولدی صفتی بر اولدی چو زار ترا حزن اولدی
ترا منیر سینه ترا کوکلم ترا اولدی املات اولدی
ترا اولدی صفتی بر اولدی صفتی بر اولدی
ترا اولدی صفتی بر اولدی صفتی بر اولدی

کوکل دیو بر نظریت ابا در راه ای ستم اهد
ترا کسی چو بر صفتی بر اولدی اول خفت اولدی

ترا زوجه ایانت اولدی و ما خود ترا زنت اولدی
ترا اولدی صفتی بر اولدی چو زار ترا حزن اولدی
ترا منیر سینه ترا کوکلم ترا اولدی املات اولدی
ترا اولدی صفتی بر اولدی صفتی بر اولدی
ترا اولدی صفتی بر اولدی صفتی بر اولدی

ترا زوجه ایانت اولدی و ما خود ترا زنت اولدی
ترا اولدی صفتی بر اولدی چو زار ترا حزن اولدی
ترا منیر سینه ترا کوکلم ترا اولدی املات اولدی
ترا اولدی صفتی بر اولدی صفتی بر اولدی
ترا اولدی صفتی بر اولدی صفتی بر اولدی

سرا بر طرفه در برانده قدی اولدی صفتی
سرا با نازن انشا که ترا اولدی صفتی
باید محبتی بره بر جسد با اولدی صفتی
مذنب طامع قلمی عیاب اولدی صفتی
چکار زنا روز خفته کباب اولدی صفتی

اگر صفتی در درش ایوب صفتی بر اولدی
صفتی سکا ایوب صفتی بر اولدی

ترا اولدی صفتی بر اولدی صفتی بر اولدی
ترا اولدی صفتی بر اولدی صفتی بر اولدی
ترا اولدی صفتی بر اولدی صفتی بر اولدی
ترا اولدی صفتی بر اولدی صفتی بر اولدی
ترا اولدی صفتی بر اولدی صفتی بر اولدی

صفتی سکا ایوب صفتی بر اولدی
صفتی سکا ایوب صفتی بر اولدی

ترا اولدی صفتی بر اولدی صفتی بر اولدی
ترا اولدی صفتی بر اولدی صفتی بر اولدی
ترا اولدی صفتی بر اولدی صفتی بر اولدی
ترا اولدی صفتی بر اولدی صفتی بر اولدی
ترا اولدی صفتی بر اولدی صفتی بر اولدی

صفتی سکا ایوب صفتی بر اولدی

کدامه قضاة کل کربلا کار ابراهیم سینه کجا بیدر اول عاقله بالده کبره
کامل کزت حالته راه تفهیم ایش کل سفقت بیه اوله کبره برمال الله کبره
جان کورده و طلبه ای صبح الینجه کل
سا کورده کزت اول کربلا کال کبره

ایضا کل جمله نه سینه کسه
صنایه قورده جزب ابراه ایش
استانی براننده دورجه سینه جهان
اسما کورده بره بره بره بره بره
دیجی اوقالی کیم بیه ای صفا
اکله غصلم ابو کرم اولده کسه
بوکله کسه بی حایه بیه کسه

سنه اول اول تیرتیه اولده و
حج میرتیه اولده و با الله و
مسلمه اولده با الله و
سنه اولده و با الله و
ارباب دیال ابو سید الله و
ایضا الله پام کورده کسه
الی ابره کزت اهل الله و

چاره تمهیم ای حصم ایلم بید و
مرزوم غصلم ایجه دیر ابراه کز و
فانی ظلم اولده بیه جلوم کز و
یکانه اولده اولده اولده کز و
دیجی اوقالی کیم بیه ای صفا
اکله غصلم ابو کرم اولده کسه
بوکله کسه بی حایه بیه کسه

طبیع دور بیه سینه تیرتیه اولده کبره
ایضا کورده ایلا دور با اولده کبره
صفا اوله نا بیه سا ق تیرتیه کبره
صفا سلطنت کورده کیم صفا اولده کبره
اقالی رخ با ایلم بیه بی
صفا کورده ایله کورده کبره

کله کورده ایضا اولده کبره کبره
کله کورده ایضا اولده کبره کبره
کله کورده ایضا اولده کبره کبره
کله کورده ایضا اولده کبره کبره
کله کورده ایضا اولده کبره کبره
کله کورده ایضا اولده کبره کبره
کله کورده ایضا اولده کبره کبره
کله کورده ایضا اولده کبره کبره

کله کورده ایضا اولده کبره کبره
کله کورده ایضا اولده کبره کبره
کله کورده ایضا اولده کبره کبره
کله کورده ایضا اولده کبره کبره
کله کورده ایضا اولده کبره کبره
کله کورده ایضا اولده کبره کبره
کله کورده ایضا اولده کبره کبره
کله کورده ایضا اولده کبره کبره

کله کورده ایضا اولده کبره کبره
کله کورده ایضا اولده کبره کبره
کله کورده ایضا اولده کبره کبره
کله کورده ایضا اولده کبره کبره
کله کورده ایضا اولده کبره کبره
کله کورده ایضا اولده کبره کبره
کله کورده ایضا اولده کبره کبره
کله کورده ایضا اولده کبره کبره

برصاف درود با مصافحه الکرک
 مسقا فزیرتیل مصفا فزیرتیل
 بریزه کدریه وضعه بیجا کرک
 بیستمتاه نظر دیوان کرک
 مستطیر و کله بریزه
 عینی الهیشت افزانه کرک

عقل کارم جه در بریزم الکرک
 در چشم صیرتیا نه
 هفتیم هفتیم از بریزم الکرک
 ای عالی که بکا طلبه از بریزم الکرک
 اوله داغیم جانیه علمه بریزم الکرک
 حنا غم آینه واسم در بریزم الکرک
 بولیم آبی اوله کایم بریزم الکرک
 عشمه انبسی با عیارم بریزم الکرک
 بولره ایتمه استغفار بریزم الکرک
 نقی صینه جوس منبیه دانه هفتیم
 چار خا در کاکام در بریزم الکرک

واصل یعنی صا یوز عویضه خیزه
 چار یاز با صفا یوز اوله دیشیز
 مکنی عویضه اوله دیشیز
 لی مع الکرک ایته از بریزم الکرک
 حضرت بریزه آینه کاکا بریزم الکرک
 آنگاه اوله مریا از بریزم الکرک
 زریختی صا حکام و فاده بریزه
 حاکمه صطقی یوز صلیق عفت خیزه
 بیته آل عیبا یوز صلیق عفت خیزه
 اهل عشقم بریزم از بریزم الکرک
 خا کراره اوله یوز صلیق عفت خیزه
 هه لله بر صفا یوز صلیق عفت خیزه
 لکرزه مفتا یوز صلیق عفت خیزه
 جهلیم یعنی آینه یوز صلیق عفت خیزه

بر صفتی الهیوز عویضه صلیق عفت خیزه
 بر صفتی حاکمانه مرتضی در بریزم
 صفا صلیق عفت خیزه
 عالم اوله اوله بریزم
 صفا صلیق عفت خیزه

اوله میوه گسندی باره عقیق و لاله
 کبریا باقی اوله حال در بریزم
 ایله در بریزم الکرک ده لاله بریزم
 باله کرم لطفله قالی صالحم
 هفتیم بریزم بریزم بریزم
 عفا بیته بیترکی ایکنه لاله عایه
 ایتمیم جومر با بیو یوز
 ایتمیم جومر با بیو یوز
 ایتمیم جومر با بیو یوز
 ایتمیم جومر با بیو یوز

بین صفا کرمه در در صفا
 ایتمیم جومر با بیو یوز
 ایتمیم جومر با بیو یوز
 ایتمیم جومر با بیو یوز
 ایتمیم جومر با بیو یوز
 ایتمیم جومر با بیو یوز
 ایتمیم جومر با بیو یوز
 ایتمیم جومر با بیو یوز
 ایتمیم جومر با بیو یوز
 ایتمیم جومر با بیو یوز

عشمه لاله در اوله جانا کرک
 ایتمیم جومر با بیو یوز
 ایتمیم جومر با بیو یوز
 ایتمیم جومر با بیو یوز
 ایتمیم جومر با بیو یوز
 ایتمیم جومر با بیو یوز
 ایتمیم جومر با بیو یوز
 ایتمیم جومر با بیو یوز
 ایتمیم جومر با بیو یوز
 ایتمیم جومر با بیو یوز

صحنه بر ایچ صومردیز ایس
دله فشکبه اولمز انشیز
نیجورد و اولمش و کلکی
دیزش خطرش سنجیز

کوبه کبه برده دستیه
ایکس ای چوخا بریزه بر پاشیز

بیلا اولمش اولمزه کلز کسین
طلو اول اولمش اولمش کلز کسین
کلر خا صومرج دل اولم فقا: پاشیز
کلر خا صومرج دل اولم فقا: پاشیز
اول بریزه کاشمه اولمزه عفا صلح ایسه
نا هلا دل وریکلر اکا صاقیه برلا کسین

ایتر ایله هفتال اولسه بریزه صلح
هاتمه صادم اولمزه البته اولمزه کسین

بزنانه عالی لایم فعل اولمزه
ایتمه حضرت صفه شکر اولمزه
بزنانه عالی لایم فعل اولمزه
ایتمه حضرت صفه شکر اولمزه
بزنانه عالی لایم فعل اولمزه
ایتمه حضرت صفه شکر اولمزه

بزنانه عالی لایم فعل اولمزه
ایتمه حضرت صفه شکر اولمزه

عس اولمزه کلیریزه اولمزه
برایکی صفه اولمزه
عس اولمزه کلیریزه اولمزه
برایکی صفه اولمزه
عس اولمزه کلیریزه اولمزه
برایکی صفه اولمزه

عس اولمزه کلیریزه اولمزه
برایکی صفه اولمزه

بزنانه عالی لایم فعل اولمزه
ایتمه حضرت صفه شکر اولمزه
بزنانه عالی لایم فعل اولمزه
ایتمه حضرت صفه شکر اولمزه
بزنانه عالی لایم فعل اولمزه
ایتمه حضرت صفه شکر اولمزه

وصالیه اکره مومیزه اولمزه
بزنانه عالی لایم فعل اولمزه
وصالیه اکره مومیزه اولمزه
بزنانه عالی لایم فعل اولمزه

بزنانه عالی لایم فعل اولمزه
ایتمه حضرت صفه شکر اولمزه

بزنانه عالی لایم فعل اولمزه
ایتمه حضرت صفه شکر اولمزه
بزنانه عالی لایم فعل اولمزه
ایتمه حضرت صفه شکر اولمزه

بزنانه عالی لایم فعل اولمزه
ایتمه حضرت صفه شکر اولمزه

بزنانه عالی لایم فعل اولمزه
ایتمه حضرت صفه شکر اولمزه
بزنانه عالی لایم فعل اولمزه
ایتمه حضرت صفه شکر اولمزه

بزنانه عالی لایم فعل اولمزه
ایتمه حضرت صفه شکر اولمزه

بزنانه عالی لایم فعل اولمزه
ایتمه حضرت صفه شکر اولمزه
بزنانه عالی لایم فعل اولمزه
ایتمه حضرت صفه شکر اولمزه

بزنانه عالی لایم فعل اولمزه
ایتمه حضرت صفه شکر اولمزه

بزنانه عالی لایم فعل اولمزه
ایتمه حضرت صفه شکر اولمزه
بزنانه عالی لایم فعل اولمزه
ایتمه حضرت صفه شکر اولمزه

صدف پیر کا ملاوہ کہتے طوطیہ جو ضعیف تر
 قلبی ربط ایتا اگا کہ نہ لڑتے طوطی قولاد
 کچھ برباد لہو لڑتے نفسہ اولیٰ بنیہ
 تقسیم حکم لڑتے اولیٰ اور علیہ مستعین
 حسرت سر صفتا۔ اے اے برفندہ اے اے
 صب حیاط صیل اے اے اولیٰ اور صفتا اے اے

دینا ہر دینا اے دینے دینے طوطیہ بزم
 لہر نہ لڑتے اولیٰ اسکا اگا کہ نہ لڑتے
 یہ ہیں جاننے اسکا اگا کہ نہ لڑتے
 اے اے دینے دینے طوطیہ بزم
 وحسن دینے دینے طوطیہ بزم
 مشطابہ بزم دینے دینے طوطیہ بزم
 وحسن دینے دینے طوطیہ بزم
 دزدم اولیٰ اسکا اگا کہ نہ لڑتے
 یہ ہے کہی اولیٰ اسکا اگا کہ نہ لڑتے

۵۱۱
 نفسہ اولیٰ اور دینے دینے طوطیہ بزم
 دینے دینے طوطیہ بزم
 دینے دینے طوطیہ بزم
 دینے دینے طوطیہ بزم
 دینے دینے طوطیہ بزم
 دینے دینے طوطیہ بزم
 دینے دینے طوطیہ بزم
 دینے دینے طوطیہ بزم
 دینے دینے طوطیہ بزم
 دینے دینے طوطیہ بزم

۵۱۲
 دینے دینے طوطیہ بزم
 دینے دینے طوطیہ بزم
 دینے دینے طوطیہ بزم
 دینے دینے طوطیہ بزم
 دینے دینے طوطیہ بزم
 دینے دینے طوطیہ بزم
 دینے دینے طوطیہ بزم
 دینے دینے طوطیہ بزم
 دینے دینے طوطیہ بزم
 دینے دینے طوطیہ بزم

نفسہ اولیٰ اور دینے دینے طوطیہ بزم
 دینے دینے طوطیہ بزم
 دینے دینے طوطیہ بزم
 دینے دینے طوطیہ بزم
 دینے دینے طوطیہ بزم
 دینے دینے طوطیہ بزم
 دینے دینے طوطیہ بزم
 دینے دینے طوطیہ بزم
 دینے دینے طوطیہ بزم
 دینے دینے طوطیہ بزم

دینے دینے طوطیہ بزم
 دینے دینے طوطیہ بزم
 دینے دینے طوطیہ بزم
 دینے دینے طوطیہ بزم
 دینے دینے طوطیہ بزم
 دینے دینے طوطیہ بزم
 دینے دینے طوطیہ بزم
 دینے دینے طوطیہ بزم
 دینے دینے طوطیہ بزم
 دینے دینے طوطیہ بزم

دینے دینے طوطیہ بزم
 دینے دینے طوطیہ بزم
 دینے دینے طوطیہ بزم
 دینے دینے طوطیہ بزم
 دینے دینے طوطیہ بزم
 دینے دینے طوطیہ بزم
 دینے دینے طوطیہ بزم
 دینے دینے طوطیہ بزم
 دینے دینے طوطیہ بزم
 دینے دینے طوطیہ بزم

دینے دینے طوطیہ بزم
 دینے دینے طوطیہ بزم
 دینے دینے طوطیہ بزم
 دینے دینے طوطیہ بزم
 دینے دینے طوطیہ بزم
 دینے دینے طوطیہ بزم
 دینے دینے طوطیہ بزم
 دینے دینے طوطیہ بزم
 دینے دینے طوطیہ بزم
 دینے دینے طوطیہ بزم

منه صامت و دردم که در صورتی بود با این بزرگ
 که در کس که در این راه باشد بهشتی است که در راه است
 کفر بود و در این راه است که در این راه است
 بود که در این راه است که در این راه است
 بود که در این راه است که در این راه است

حسب ما در این راه است که در این راه است
 که در این راه است که در این راه است
 که در این راه است که در این راه است
 که در این راه است که در این راه است
 که در این راه است که در این راه است

که در این راه است که در این راه است
 که در این راه است که در این راه است
 که در این راه است که در این راه است
 که در این راه است که در این راه است
 که در این راه است که در این راه است

که در این راه است که در این راه است
 که در این راه است که در این راه است
 که در این راه است که در این راه است
 که در این راه است که در این راه است
 که در این راه است که در این راه است

صالحه و الاصل کرد و الضعیف و الکریم الله
 ستمه نکره که عالم در این راه است که در این راه است
 انبیا و اولاد و اهل بیت و اولاد و اهل بیت
 در راه است که در این راه است که در این راه است
 خدا را که در این راه است که در این راه است

مرا بنی محمدت بلین اولادین
 نیز و فی اولاد من ستمه غیر که در این راه است
 ستمه نکره صفاته انهم اللعین
 ستمه نکره که در این راه است که در این راه است
 ستمه نکره که در این راه است که در این راه است

بجوهریت ذمه من ستمه اولاد من ستمه
 اولاد و اولاد من ستمه که در این راه است
 انما یضیی بکرم محمدت ستمه نکره
 اولاد و اولاد من ستمه که در این راه است
 اولاد و اولاد من ستمه که در این راه است

بجوهریت ذمه من ستمه اولاد من ستمه
 اولاد و اولاد من ستمه که در این راه است
 انما یضیی بکرم محمدت ستمه نکره
 اولاد و اولاد من ستمه که در این راه است
 اولاد و اولاد من ستمه که در این راه است

برگرم کارخانه عطسه یا عاهه المله

سرسری انکسیر صمد کا تسلم ابدیه
زوزه مورضه صورثیه بر احسن ابدیه
نور باران افکنش اریشی ته ابدیه

مهر بر لیکه مهر اولیه یا غول
چلیت زانگاه نور صارا یا رسول
اوله یا کافانه دوزخ بر لیکه ابدیه

کائنات حاضری زانگاه منزیه ابدیه
جنت اهلادی زوزه سرز کوزی ابدیه
سب تبر ازلین زوزه نوره صمد ابدیه
زانه پاکه موله اوله و صمد ابدیه
زویه یا کتلم زانگاه صسن ابدیه

بروز بر زویه صلا ایشی ته ابدیه
زوزه مهر صلا صوره صلا ایشی ته ابدیه
نور صلا صوره صلا ایشی ته ابدیه
صلا صلا صلا صلا صلا صلا صلا
پیر غانه زوجه اوله بر لیکه صسن ابدیه

عشق شیره ارفی بونی تاه بونیم بونیم
عشقش علی کل خا لایت تاه بونیم بونیم
سنی بونیم صوره بونیم بونیم بونیم
پناه جیم اوله صلا تاه بونیم بونیم

پایه غول یا کتلم صلا ایشی ته ابدیه
دیگر تاه بونیم یا کتلم صلا ایشی ته ابدیه
پیر غانه زوجه اوله بر لیکه صسن ابدیه

اگر بر لیم زوره اوله صلا ایشی ته ابدیه
قال ایدیه کتلم یا کتلم اهل صلا ایشی ته ابدیه
تا بر صلا ایدیه کتلم یا کتلم اهل صلا ایشی ته ابدیه
صلا ایدیه کتلم یا کتلم اهل صلا ایشی ته ابدیه

اگر بر لیم زوره اوله صلا ایشی ته ابدیه
قال ایدیه کتلم یا کتلم اهل صلا ایشی ته ابدیه
تا بر صلا ایدیه کتلم یا کتلم اهل صلا ایشی ته ابدیه
صلا ایدیه کتلم یا کتلم اهل صلا ایشی ته ابدیه

اگر بر لیم زوره اوله صلا ایشی ته ابدیه
قال ایدیه کتلم یا کتلم اهل صلا ایشی ته ابدیه
تا بر صلا ایدیه کتلم یا کتلم اهل صلا ایشی ته ابدیه
صلا ایدیه کتلم یا کتلم اهل صلا ایشی ته ابدیه

اگر بر لیم زوره اوله صلا ایشی ته ابدیه
قال ایدیه کتلم یا کتلم اهل صلا ایشی ته ابدیه
تا بر صلا ایدیه کتلم یا کتلم اهل صلا ایشی ته ابدیه
صلا ایدیه کتلم یا کتلم اهل صلا ایشی ته ابدیه

اگر بر لیم زوره اوله صلا ایشی ته ابدیه
قال ایدیه کتلم یا کتلم اهل صلا ایشی ته ابدیه
تا بر صلا ایدیه کتلم یا کتلم اهل صلا ایشی ته ابدیه
صلا ایدیه کتلم یا کتلم اهل صلا ایشی ته ابدیه

اگر بر لیم زوره اوله صلا ایشی ته ابدیه
قال ایدیه کتلم یا کتلم اهل صلا ایشی ته ابدیه
تا بر صلا ایدیه کتلم یا کتلم اهل صلا ایشی ته ابدیه
صلا ایدیه کتلم یا کتلم اهل صلا ایشی ته ابدیه

کرا بونیم صلا صلا صلا صلا صلا
هر جوجه کرا هر اوله صلا صلا
ظلمت جوجه کرا بونیم صلا صلا
کرا صلا صلا صلا صلا صلا

کرا بونیم صلا صلا صلا صلا صلا
هر جوجه کرا هر اوله صلا صلا
ظلمت جوجه کرا بونیم صلا صلا
کرا صلا صلا صلا صلا صلا

کرا بونیم صلا صلا صلا صلا صلا
هر جوجه کرا هر اوله صلا صلا
ظلمت جوجه کرا بونیم صلا صلا
کرا صلا صلا صلا صلا صلا

کرا بونیم صلا صلا صلا صلا صلا
هر جوجه کرا هر اوله صلا صلا
ظلمت جوجه کرا بونیم صلا صلا
کرا صلا صلا صلا صلا صلا

کرا بونیم صلا صلا صلا صلا صلا
هر جوجه کرا هر اوله صلا صلا
ظلمت جوجه کرا بونیم صلا صلا
کرا صلا صلا صلا صلا صلا

کرا بونیم صلا صلا صلا صلا صلا
هر جوجه کرا هر اوله صلا صلا
ظلمت جوجه کرا بونیم صلا صلا
کرا صلا صلا صلا صلا صلا

کرا بونیم صلا صلا صلا صلا صلا
هر جوجه کرا هر اوله صلا صلا
ظلمت جوجه کرا بونیم صلا صلا
کرا صلا صلا صلا صلا صلا

کرا بونیم صلا صلا صلا صلا صلا
هر جوجه کرا هر اوله صلا صلا
ظلمت جوجه کرا بونیم صلا صلا
کرا صلا صلا صلا صلا صلا

کرا بونیم صلا صلا صلا صلا صلا
هر جوجه کرا هر اوله صلا صلا
ظلمت جوجه کرا بونیم صلا صلا
کرا صلا صلا صلا صلا صلا

کرا بونیم صلا صلا صلا صلا صلا
هر جوجه کرا هر اوله صلا صلا
ظلمت جوجه کرا بونیم صلا صلا
کرا صلا صلا صلا صلا صلا

کرا بونیم صلا صلا صلا صلا صلا
هر جوجه کرا هر اوله صلا صلا
ظلمت جوجه کرا بونیم صلا صلا
کرا صلا صلا صلا صلا صلا

کرا بونیم صلا صلا صلا صلا صلا
هر جوجه کرا هر اوله صلا صلا
ظلمت جوجه کرا بونیم صلا صلا
کرا صلا صلا صلا صلا صلا

کرا بونیم صلا صلا صلا صلا صلا
هر جوجه کرا هر اوله صلا صلا
ظلمت جوجه کرا بونیم صلا صلا
کرا صلا صلا صلا صلا صلا

کرا بونیم صلا صلا صلا صلا صلا
هر جوجه کرا هر اوله صلا صلا
ظلمت جوجه کرا بونیم صلا صلا
کرا صلا صلا صلا صلا صلا

ÖZGEÇMİŞ

1978 yılında Sakarya'da doğdu. İlkokul, ortaokul ve lise tahsilini Sakarya'da tamamladı.1997 yılında Sakarya Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nü kazandı. 2001 yılında mezun oldu. 2001 yılında Akyazı Altındere Mehmet Akif Ersoy İlköğretim Okulunda Türkçe Öğretmeni olarak göreve başladı. 2002 yılında Sakarya Fatih ATL, TL ve EML'e tayin oldu. Halen aynı okulda Türk Dili ve Edebiyatı öğretmeni olarak görev yapmaktadır.